

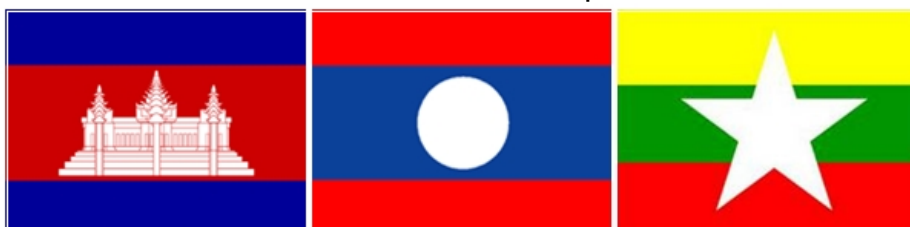

การศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ในราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

กรณีศึกษา: สินค้าปศุสัตว์

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เลขที่

กันยายน 2556

BUREAU OF AGRICULTURAL ECONOMIC RESEARCH

OFFICE OF AGRICULTURAL ECONOMICS

MINISTRY OF AGRICULTURAL AND COOPERATIVES

AGRICULTURAL ECONOMIC RESEARCH NO.

SEPTEMBER 2013

การศึกษาเศรษฐกิจเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
(AEC) ในราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
กรณีศึกษา: สิ้นค้าปศุสัตว์

โดย

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทคัดย่อ

การศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ กรณีศึกษา: สินค้าปศุสัตว์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าปศุสัตว์ และศักยภาพสินค้าปศุสัตว์ของไทยเปรียบเทียบกับทั้ง 3 ประเทศ ของสินค้าสุกรและโคเนื้อ

สุกร ไทยมีศักยภาพการผลิตสุกร ได้แก่ การจัดการฟาร์ม การแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมทั้งไทยมีความสามารถในการผลิตอาหารสัตว์ที่ดี ไทยผลิตสุกรเพื่อใช้บริโภคภายในประเทศ แต่ไทยมีการส่งออกสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศต่างๆ เช่น กัมพูชา ฮองกง ญี่ปุ่น เป็นต้น สำหรับกัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมาร์ มีการเลี้ยงสุกรแบบพื้นบ้าน เน้นผลิตเพื่อใช้บริโภคภายในประเทศ การขยายการเลี้ยงยังมีไม่มากนักเนื่องจากเกษตรกรขาดแคลนเงินทุน และยังต้องพึ่งพาต่างประเทศในด้านเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ อย่างไรก็ตาม สปป.ลาว กัมพูชา และเมียนมาร์ มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์และมีค่าแรงงานต่ำกว่า รวมทั้งมีนักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุน ในอนาคตจึงมีโอกาที่จะพัฒนาการผลิตได้ใกล้เคียงกับไทยและเป็นคู่แข่งได้ในอนาคต มาตรการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสินค้าสุกร คือ จัดทำเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย และปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการขนส่ง ให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค

โคเนื้อ ไทยมีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ (พันธุ์พื้นเมืองหรือพันธุ์ลูกผสมพื้นเมือง) และโคเนื้อคุณภาพ (พันธุ์ลูกผสม) เพื่อป้อนตลาดทั้งในประเทศและตลาดระดับบน ขณะที่ประเทศผู้เลี้ยงที่สำคัญ อาทิเช่น เมียนมาร์ สปป.ลาว และกัมพูชา เลี้ยงเพื่อใช้งานและบริโภคภายในประเทศ ยกเว้นเมียนมาร์ที่มีการเลี้ยงและลักลอบส่งออกโคมีชีวิตไปยังจีนและไทย เนื่องจากเมียนมาร์มีกฎหมายห้ามฆ่าหรือส่งออกโคเนื้อที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี สำหรับไทยมีการส่งออกโคเนื้อที่เลี้ยงในประเทศและที่นำเข้าจากเมียนมาร์ไปยังจีนและเวียดนาม ซึ่งทั้งสองประเทศมีความต้องการบริโภคเนื้อโคสูง ขณะที่กัมพูชาความต้องการบริโภคโคเนื้อคุณภาพดีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับ สปป.ลาว ที่ยังไม่มีศักยภาพในการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพเนื่องจากต้นทุนสูง แต่ความต้องการบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้นมาตรการโคเนื้อของไทย จึงควรส่งเสริมให้มีการผลิต โคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพเพิ่มขึ้น เพื่อสนองความต้องการทั้งในประเทศและประเทศกลุ่มประเทศอาเซียน แต่ภาครัฐต้องควบคุม กำกับ ดูแลเรื่องโรคสัตว์ตามแนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งจัดทำมาตรฐานนำเข้าส่งออกโคเนื้อร่วมกันในอาเซียน

คำนำ

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ทำการศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ กรณีศึกษา: สินค้าปศุสัตว์ เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าปศุสัตว์ และศักยภาพสินค้าปศุสัตว์ของไทยเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ สินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร และโคเนื้อ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการมีข้อมูลศักยภาพการแข่งขันสินค้าเกษตรใช้ในการวางแผนการผลิตและการตลาดเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และภาครัฐใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแนวทางการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการตลาด รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ขอขอบคุณสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพนมเปญ กระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแผนงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดของราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น กรมปศุสัตว์ ในการประสานงาน และช่วยให้ข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กันยายน 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 วิธีการศึกษา	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี	4
2.1 การตรวจเอกสาร	4
2.2 แนวคิดและทฤษฎี	5
บทที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของแต่ละประเทศ	8
3.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา	8
3.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	13
3.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า	20
บทที่ 4 การศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันสินค้าปศุสัตว์	24
4.1 ประเทศไทย	24
4.2 ราชอาณาจักรกัมพูชา	37
4.3 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	47
4.4 สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า	62
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	86
6.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา	86
6.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	87
6.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า	88
บรรณานุกรม	90

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
3.1.1 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา	9
3.2.1 ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2551-2554	14
3.3.1 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	22
4.1.1 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคสุกร ของไทย ปี 2551-2556	26
4.1.2 การส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เนื้อสุกรแปรรูป และสุกรมีชีวิตของไทย ปี 2551-2555	27
4.1.3 การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) ของไทย ปี 2551-2555	27
4.1.4 ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ของไทย ปี 2551-2555	27
4.1.5 จำนวนสุกรของโลก ปี 2554	28
4.1.6 จำนวนสุกรของอาเซียน ปี 2554	28
4.1.7 ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย	32
4.1.8 การส่งออก นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย	32
4.1.9 ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย	33
4.1.10 การนำเข้าโคมีชีวิตของไทย ปี 2551-2555	34
4.1.11 การส่งออกโคมีชีวิตของไทย ปี 2551-2555	35
4.1.12 จำนวนโคเนื้อของโลก ปี 2554	36
4.1.13 จำนวนโคเนื้อของอาเซียน ปี 2554	36
4.2.1 จำนวนสุกร กระบือ โคเนื้อ และไก่และเป็ดของกัมพูชา	40
4.2.2 ราคาขายปลีกเนื้อสุกร ณ กรุงพนมเปญ ของกัมพูชา	41
4.2.3 ปริมาณการนำเข้าสุกรของกัมพูชา ปี 2553-2554	41
4.2.4 เปรียบเทียบสุกรระหว่างไทยกับกัมพูชา	41
4.2.5 ปริมาณการส่งออกสินค้าปศุสัตว์ของกัมพูชา ปี 2553-2554	45
4.2.6 ราคาเนื้อโค ณ กรุงพนมเปญ ของกัมพูชา	45
4.2.7 เปรียบเทียบโคเนื้อระหว่างไทยและกัมพูชา	45
4.3.1 จำนวนสุกรของ สปป.ลาว ปี 2550-2554	52
4.3.2 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสุกรและผลิตภัณฑ์ ของ สปป.ลาว	53
4.3.3 ราคาสุกรเฉลี่ย ของ สปป.ลาว	53
4.3.4 เปรียบเทียบสุกรระหว่างไทยและ สปป.ลาว	54
4.3.5 จำนวนโคเนื้อของ สปป.ลาว ปี 2550-2554	59
4.3.6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าโคมีชีวิต ของ สปป.ลาว	59
4.3.7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ของ สปป.ลาว	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.3.8	ราคาโคเนื้อเฉลี่ย ของ สปป.ลาว	60
4.3.9	เปรียบเทียบโคเนื้อระหว่างไทยและสปป.ลาว	61
4.4.1	จำนวนประชากรสัตว์ในแต่ละรัฐ ของเมียนมาร์ ปี 2555	67
4.4.2	จำนวนสุกรในแต่ละรัฐ ของเมียนมาร์ ปี 2551-2555	68
4.4.3	การผลิตเนื้อสุกร ไช่ไก่ และน้ำนมดิบ ของเมียนมาร์	69
4.4.4	การบริโภคเนื้อสุกรของเมียนมาร์ ปี 2548-2552	69
4.4.5	การนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งและเนื้อสุกรแปรรูปของเมียนมาร์ ปี 2553	70
4.4.6	ราคาเฉลี่ยเนื้อสุกรในตลาดสด เมืองย่างกุ้ง ของเมียนมาร์	70
4.4.7	เขตการเลี้ยงสัตว์ของเมียนมาร์	71
4.4.8	เปรียบเทียบสุกรระหว่างไทยและเมียนมาร์	71
4.4.9	จำนวนโคเนื้อในแต่ละรัฐของเมียนมาร์ ปี 2551-2555	80
4.4.10	การผลิตเนื้อโค ไช่ไก่ และน้ำนมดิบ ของเมียนมาร์	81
4.4.11	การบริโภคเนื้อสัตว์ต่อคนต่อปีของเมียนมาร์	81
4.4.12	การบริโภคเนื้อโคของเมียนมาร์ ปี 2548-2552	82
4.4.13	การส่งออกสินค้าปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ของเมียนมาร์ ปี 2555	82
4.4.14	การส่งออกเนื้อแปรรูปของเมียนมาร์ ปี 2553	83
4.4.15	ราคาเฉลี่ยเนื้อโคในตลาดสด เมืองย่างกุ้ง ของเมียนมาร์	83
4.4.16	เปรียบเทียบโคเนื้อระหว่างไทยและเมียนมาร์	84

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
3.1.1	แผนที่ราชอาณาจักรกัมพูชา	8
3.2.1	แผนที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	13
3.3.1	แผนที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	20
4.4.1	คอกพักสัตว์เอกชนริมชายแดนจังหวัดตาก	74
4.4.2	ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการตรวจสอบโรคต่างๆ ด้านปศุสัตว์ของเมียนมาร์	76

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2510 จนถึงปัจจุบันมีสมาชิกรวมทั้งหมด 10 ประเทศ ประกอบด้วย ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมภายในภูมิภาค โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจอาเซียนได้ให้ความสำคัญในการขยายตลาดสินค้าภายในภูมิภาค ในปี 2535 จึงได้มีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ เขตการค้าเสรีอาเซียน เพื่อให้การค้าภายในอาเซียนปราศจากการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรและใช้อัตราภาษีศุลกากรต่ำที่สุด และดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาในภูมิภาค รวมทั้งเสริมสร้างสภาพในการแข่งขันของอาเซียน ตลอดจนสามารถรับกับสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าของโลกที่จะเสรียิ่งขึ้น การที่โลกก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศต่างๆ ต้องพึ่งพากันและแข่งขันกันสูงขึ้น ทำให้อาเซียนต้องมีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นเพื่อสร้างความเข้มแข็งและอำนาจต่อรองให้กับประเทศสมาชิก ในปี 2546 ผู้นำอาเซียนจึงได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 แต่ในช่วงระยะเวลาของการจัดตั้งประชาคมอาเซียนได้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงทั่วทั้งทวีปเอเชีย การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจภายในอาเซียนต้องมีความชัดเจนและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาค จึงมีการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี 2558 เพื่อให้ทันกับสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งโครงสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community: ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

วัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นได้ โดยมุ่งให้เกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน แรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิก ลดช่องว่างของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกในอาเซียน และการลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมภายในปี 2558 รวมถึงการให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว ทำให้ผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตในประเทศกลุ่มสมาชิกมีทางเลือกในการใช้ปัจจัยการผลิตที่หลากหลายด้วยต้นทุนที่ต่ำลง ในขณะที่ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการได้อย่างหลากหลาย สะดวกและเสรีมากขึ้นภายในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงมีอำนาจต่อรองกับตลาดใหญ่และสามารถรวมตัวเข้ากับประชาคมโลกได้อย่างไม่อยู่ในภาวะที่เสียเปรียบ นอกจากนี้ยังส่งเสริมความร่วมมือในด้านนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค ตลาดเงินและตลาดทุน การประกันภัยและภาษีอากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม พัฒนาความร่วมมือด้านกฎหมาย การเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงาน

ปัจจุบันตลาดอาเซียนเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของไทย โดยในปี 2555 ไทยส่งออกสินค้าทั้งหมดมูลค่า 229,545 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นมูลค่าส่งออกไปตลาดอาเซียน 56,732 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด สำหรับการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย ปี 2555 มีมูลค่าส่งออก 43,069 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นมูลค่าส่งออกไปตลาดอาเซียน 8,859 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 21 ของมูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมด โดยสินค้าเกษตรสำคัญที่ไทยผลิตได้เช่นเดียวกับประเทศอื่นในอาเซียน ได้แก่ ข้าว ยางพารา ผลไม้ เส้นไหมดิบ ชา เมล็ดกาแฟ พริกไทย กัญชง กล้วยไม้ ประมงและปศุสัตว์ ฯลฯ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในปี 2558 ไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียนอีก 9 ประเทศจะต้องให้ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอาเซียนเองนั้น แต่การแข่งขันด้านการผลิตและการค้าภายในอาเซียนเองก็ยังคงเกิดขึ้น และสินค้าเกษตรของไทยยังคงได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามข้อตกลงการเปิดเสรีการค้าสินค้าด้านอัตราภาษีนำเข้าศุลกากร โดยสินค้าเกษตรของไทยที่ได้รับผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันมากที่สุดจากการเปิดการค้าเสรี ได้แก่ ข้าว เมล็ดกาแฟดิบ ปาล์มน้ำมัน และเส้นไหมดิบ สำหรับสินค้าเกษตรของไทยที่ได้รับผลกระทบปานกลาง ได้แก่ มะพร้าวผล เนื้อมะพร้าวแห้ง ชา และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งสินค้าเกษตรดังกล่าวเป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทยที่จำเป็นต้องผลักดันให้สามารถแข่งขันในตลาดอาเซียน ส่วนไม้ผลโดยเฉพาะผลไม้เมืองร้อนและสินค้าปศุสัตว์และประมง เป็นสินค้าที่มีโอกาสในการขยายตลาดในอาเซียน แต่มีการแข่งขันสูงกับประเทศเวียดนาม ซึ่งมีสภาพภูมิอากาศคล้ายคลึงไทย และมีตลาดปลายทางเช่นเดียวกับไทย

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยสินค้าเกษตร รวมทั้งการกำหนดนโยบายการเกษตรและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีการผลักดันให้มีการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพื่อให้ทราบสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าเกษตร รวมทั้งทราบศักยภาพสินค้าเกษตรของไทยเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ในอาเซียน ตลอดจนการนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรของไทยในอาเซียน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าปศุสัตว์ในอาเซียน

1.2.2 เพื่อศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าปศุสัตว์ของไทยเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ในอาเซียน

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ศึกษาสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ ได้แก่ สุกร และโคเนื้อ

1.3.2 ประเทศที่ทำการศึกษา ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

1.3.3 ศึกษาข้อมูลปี 2556

1.4 วิธีการศึกษา

1.4.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) วิธีการรวบรวม

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากเกษตรกร ผู้ประกอบการผลิต และผู้ประกอบการค้าสินค้าเกษตร สมาคมต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนภายในราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

2) แหล่งข้อมูลประกอบด้วย

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์เกษตรกร ผู้ประกอบการค้าสินค้าเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การเลือกตัวอย่างเป็นแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและชำนาญการในเรื่องนั้นๆ ดังนี้

	จำนวน (ราย)		
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เมียนมาร์
เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร	2	4	2
ผู้ประกอบการสุกร	2	3	1
สมาคม/สหกรณ์สุกร	1	-	-
เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ	2	3	3
ผู้ประกอบการโคเนื้อ	1	3	2
สมาคม/สหกรณ์โคเนื้อ	-	-	1

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลจากเอกสารวิชาการจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ของไทย และกระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง กระทรวงแผนงานของกัมพูชา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในด้านการสนับสนุนภาครัฐ สถิติข้อมูลด้านการตลาด การแปรรูป ซึ่งจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

1.4.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์เพื่ออธิบายถึงสภาพการผลิต การตลาด ของสินค้าปศุสัตว์ โดยการวิเคราะห์จะใช้เครื่องมือทางสถิติอย่างง่ายในการอธิบาย ในรูปของการหาค่าสัดส่วนร้อยละ และวิธีการหาค่าเฉลี่ยของข้อมูล

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เกษตรกรและผู้ประกอบการมีข้อมูลศักยภาพการแข่งขันสินค้าเกษตรใช้ในการวางแผนการผลิตและการตลาดเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.5.2 ภาครัฐใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแนวทางการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการตลาด รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

2.1 การตรวจเอกสาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2554) ได้ทำการศึกษาการปรับตัวของอุตสาหกรรมชาไทยเพื่อการแข่งขันในประชาคมอาเซียน พบว่า โครงสร้างของอุตสาหกรรมชาไทย ผู้ที่มีอิทธิพลในการแข่งขันมากที่สุด ได้แก่ ผู้ซื้อ รองลงมา คือ ชัพพลายเออร์ และจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ทั้งด้านโอกาส อุปสรรค จุดแข็ง จุดอ่อน สรุปได้ว่า อุตสาหกรรมชาไทยอยู่ในตำแหน่งที่มีโอกาสและจุดแข็ง เนื่องจากแหล่งปลูกชาของไทยมีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสม ทำให้ผลิตชาได้คุณภาพดี นอกจากนี้ยังสามารถผลิตชาอินทรีย์ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดได้อีกด้วย หมายความว่าไทยมีโอกาสในการขยายตลาดในอาเซียนได้อีกมาก เพราะมีอัตราการขยายตัวของการส่งออกสูงที่สุด คือร้อยละ 14.08 และมีอัตราการเจริญเติบโตของขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 9.66 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมชาไทยยังคงมีปัญหาในโครงสร้างอุตสาหกรรมในด้านการขาดอำนาจต่อรอง และด้านชัพพลายเออร์ ซึ่งทำให้ราคาส่งออกค่อนข้างต่ำ ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านตลาด มีการรวมกลุ่มผู้ผลิต และเพิ่มการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อความเป็นเอกลักษณ์ของชาไทย

อภิวัฒน์ นิมละมัย (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพการแข่งขันของสินค้าส่งออกของไทยในสหรัฐอเมริกา ในช่วงการทำข้อตกลงเขตการค้าไทย-สหรัฐฯ ระหว่างปี 2542-2546 โดยเห็นว่า ในปัจจุบัน การส่งออกสินค้าของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกานั้น มีการแข่งขันที่สูงขึ้น เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดของโลกหลายประเทศจึงมุ่งผลิตสินค้าเพื่อแย่งส่วนแบ่งตลาดซึ่งกันและกัน ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการศึกษาตลาดและปรับปรุงคุณภาพการผลิตอยู่เสมอ เพื่อหาแนวทางเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าส่งออกของไทย

จากรายงานวิจัยได้แยกพิจารณาศึกษาถึงภาวะการค้าของไทยกับสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ทราบถึงอัตราการขยายตัวของการส่งออก และสัดส่วนการส่งออกของไทยไปสหรัฐอเมริกาต่อการส่งออกสินค้าทั้งหมดของไทย รวมถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสินค้าไทยในการส่งออกไปสหรัฐอเมริกา ซึ่งในการศึกษานี้เป็นการศึกษามูลค่าการส่งออกของสินค้าสำคัญ 10 รายการของไทยไปสหรัฐอเมริกา โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่เก็บรวบรวมในช่วงปี 2542 - 2546 จากหน่วยงานต่าง ๆ แสดงในรูปตารางและใช้ค่า RCA ในการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ซึ่งจากการศึกษาสรุปได้ว่า สินค้าที่ไทยส่งออกไปสหรัฐอเมริกามีศักยภาพในการส่งออกมากที่สุด ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์ยาง รองเท้า และชิ้นส่วนประกอบ รวมทั้งผลิตภัณฑ์เซรามิก ตามลำดับ ส่วนสินค้าที่มีแนวโน้มว่าจะมีศักยภาพการส่งออกเล็กน้อย ได้แก่ เพอร์นิเจอร์ และชิ้นส่วน ส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การบิน สำหรับสินค้าที่ไม่มีศักยภาพการส่งออกจากไทยไปสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์พลาสติก เหล็กและเหล็กกล้า ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ รถยนต์ อุปกรณ์และชิ้นส่วน

Pen Miranda และคณะ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โคเนื้อส่วนใหญ่ผลิตโดยเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ชนบท และความต้องการเนื้อสัตว์ที่เพิ่มขึ้นแสดงถึงโอกาสที่สำคัญสำหรับเกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยง โคเนื้อและเศษซากพืชเป็นอาหาร

สัตว์ อย่างไรก็ตามในขณะที่เนื้อและพื้นที่เพาะปลูกพืชได้เพิ่มขึ้น ทำให้อาหารสัตว์มีข้อจำกัด ส่งผลให้เนื้อ
มีประสิทธิภาพต่ำ เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเฉลี่ย 5 ตัวต่อครัวเรือน เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพื่อใช้แรงงาน
ขยายพันธุ์และขาย ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากวิธีการแบบดั้งเดิมที่เลี้ยงไว้สำหรับใช้แรงงาน และขยายพันธุ์
เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีการตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ในหมู่บ้านที่ส่วนมากมีข้อจำกัด
ด้านทรัพยากรอาหาร ทำให้การผลิตโคเนื้อที่มีประสิทธิภาพต่ำ การใช้อาหารที่มีอยู่ในท้องถิ่น (หญ้าธรรมชาติ
และเศษซากพืช) สำหรับโคเนื้อเกษตรกรจำเป็นต้องใช้แรงงานสูง ซึ่งการปลูกพืชอาหารสัตว์เป็นทางเลือกหนึ่ง
สำหรับเกษตรกรในการปรับปรุงผลผลิตโคเนื้อของเกษตรกร

2.2 แนวคิดและทฤษฎี

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ในระบบเศรษฐกิจแบบเปิด กิจกรรมทางเศรษฐกิจของ
ประเทศในเรื่องการค้า เศรษฐกิจและการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจ จะมีผลต่อรายได้ประชาชาติโดยตรง
กิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ได้แก่ การค้าระหว่างประเทศ การชำระเงินระหว่างประเทศ การลงทุน
ระหว่างประเทศ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศ หมายถึง การซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างประเทศต่างๆ ประเทศที่ทำการ
ซื้อขายสินค้าระหว่างกัน เรียกว่า "ประเทศคู่ค้า" สินค้าที่แต่ละประเทศซื้อเรียกว่า "สินค้าเข้า" (imports) และ
สินค้าที่แต่ละประเทศขายไปเรียกว่า "สินค้าออก" (exports) ประเทศที่ซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เรียกว่า
"ประเทศผู้นำเข้า" ส่วนประเทศที่ขายสินค้าให้ต่างประเทศ เรียกว่า "ประเทศผู้ส่งสินค้าออก" โดยทั่วไปแล้วแต่
แต่ละประเทศจะมีฐานะเป็นทั้งประเทศผู้นำสินค้าเข้าและประเทศผู้ส่งสินค้าออกในเวลาเดียวกัน เพราะประเทศ
ต่างๆ มีการผลิตสินค้า แตกต่างกัน

สาเหตุสำคัญ 2 ประการที่ทำให้มีการค้าระหว่างประเทศ ได้แก่ ความแตกต่างด้านทรัพยากรที่ใช้ผลิต
ในแต่ละประเทศและความแตกต่างในความชำนาญในการผลิตปัจจัยดังกล่าวผลักดันให้แต่ละประเทศเล็งเห็น
ประโยชน์จากการเลือกผลิตสินค้าบางอย่างที่มีต้นทุนต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ มีความรู้ความ
ชำนาญ และเลือกสั่งซื้อสินค้าแต่ละประเภทที่ผู้บริโภคในประเทศของตนต้องการแต่ไม่สามารถผลิตได้ หรือ
ผลิตได้ในต้นทุนที่สูงเกินไป หรือผลิตได้คุณภาพไม่ดีพอ

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ พยายามอธิบายถึงชนิดของสินค้าที่ซื้อขายและประโยชน์จากการค้า
ระหว่างประเทศ ดังนี้

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยคลาสสิก มี 2 ทฤษฎี ซึ่งทั้งสองทฤษฎีจะทำการเปรียบเทียบต้นทุน
การผลิตของแต่ละประเทศ และเลือกผลิตในสินค้าที่ประเทศของตนมีความได้เปรียบในการผลิตมากกว่า ดังนี้

1) ทฤษฎีการค้าได้เปรียบโดยสมบูรณ์ของ อדם สมิท นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกในปลายศตวรรษที่ 18
ได้เสนอทฤษฎีการค้าได้เปรียบโดยสมบูรณ์ โดยยึดหลักการแบ่งงานกันทำตามความถนัดมาใช้ หมายความว่า
ประเทศใดที่ถนัดในการผลิตสินค้าชนิดใดก็ควรผลิตสินค้าชนิดนั้นเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกัน จะส่งผลให้เพิ่ม
ความมั่งคั่งในรูปของผลผลิตหรือรายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญของทฤษฎีการค้าได้เปรียบโดยสมบูรณ์ คือ
ประเทศหนึ่งจะได้เปรียบโดยสมบูรณ์ ถ้าประเทศนั้นสามารถผลิตสินค้าชนิดหนึ่งได้มากกว่าอีกประเทศหนึ่ง
ด้วยปัจจัยการผลิตจำนวนเท่ากัน หรือผลิตได้จำนวนเท่ากันโดยใช้ปัจจัยการผลิตที่น้อยกว่า ดังนั้นประเทศควร

ทำการผลิตสินค้าที่ตนได้เปรียบโดยสมบูรณ์เพื่อการส่งออกแล้วซื้อสินค้าที่ตนเสียเปรียบโดยสมบูรณ์เป็นสินค้าเข้า ซึ่งทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ ตั้งอยู่บนหลักทฤษฎีมูลค่าแรงงาน โดยมีสมมติฐานที่สำคัญ คือ

1.1) ในแต่ละประเทศมีปัจจัยแรงงานเพียงอย่างเดียวเป็นปัจจัยการผลิตและมีคุณภาพและคุณลักษณะเหมือนกันทุกประการ

1.2) ต้นทุนหรือราคาสินค้าขึ้นอยู่กับจำนวนชั่วโมงแรงงานที่ต้องการนำมาใช้ในการผลิต

2) ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของ เดวิด ริคาร์โด นักเศรษฐศาสตร์สมัยคลาสสิกได้พัฒนาทฤษฎีต่อจากทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ของอดัม สมิท โดยเขาเห็นว่า ประเทศควรเลือกผลิตสินค้าส่งออกที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากกว่า แม้จะไม่มีมีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ แต่ทั้งสองประเทศที่ทำการค้าระหว่างกันยังสามารถค้าขายและได้รับผลประโยชน์จากการค้ากันได้ โดยประเทศที่ไม่มีมีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์จะทำการผลิตสินค้าที่ตนมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบน้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันประเทศที่มีความได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ในการผลิตสินค้าทั้งสองชนิด จะทำการผลิตสินค้าที่ตนมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากที่สุด โดยทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐาน คือ

2.1) ในโลกมีประเทศ 2 ประเทศ และแต่ละประเทศทำการผลิตสินค้าเพียง 2 ชนิด

2.2) มีแรงงานเป็นปัจจัยการผลิตเพียงอย่างเดียว แต่ละประเทศมีแรงงานคงที่มีการจ้างงานเต็มที่และแรงงานมีคุณลักษณะที่เหมือนกันทุกประการ

2.3) แรงงานสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีระหว่างอุตสาหกรรมภายในประเทศแต่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศได้

2.4) ระดับเทคโนโลยีในทั้งสองประเทศคงที่แต่ละประเทศสามารถผลิตโดยใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกันได้ แต่ผู้ผลิตทั้งหมดจะใช้วิธีการผลิตที่เหมือนกันในประเทศ

2.5) ต้นทุนไม่เปลี่ยนแปลงกับระดับของการผลิต และเป็นสัดส่วนเดียวกันกับแรงงานที่ใช้

2.6) มีการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ในทุกตลาด

2.7) การค้าเสรีเกิดขึ้นระหว่างประเทศ ไม่มีรัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง

2.8) ไม่มีต้นทุนการขนส่งผู้บริโภคพอใจในสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศเท่ากัน

2.9) ผู้ผลิตต้องการได้มาซึ่งกำไรสูงสุด และผู้บริโภคแสวงหาความพอใจสูงสุด

2.10) ไม่มีภาพลวงตาทางการเงิน

2.11) ดุลการค้าสมดุล

นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

สัญญา ต้นธนวัฒน์ และคณะ (2552) ได้กล่าวว่านโยบายการค้าระหว่างประเทศ เป็นแนวทางในการทำการค้ากับต่างประเทศ ซึ่งมี 2 แนวทางคือ การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และการจำกัดขอบเขตการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นนโยบายการค้าระหว่างประเทศ จึงแบ่งได้เป็น 2 แบบดังนี้

1. นโยบายการค้าเสรี

นโยบายการค้าเสรี เป็นนโยบายการค้าที่ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เพื่อทำให้เกิดการแบ่งงานกันทำระหว่างประเทศตามความชำนาญของแรงงาน ปริมาณ ทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพดินฟ้าอากาศที่เหมาะสมในการผลิตสินค้าของแต่ละประเทศ ซึ่งจะให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุด เมื่อมีการค้าระหว่าง

ประเทศเกิดขึ้น ประชาชนในแต่ละประเทศจะมีสินค้าบริโภคมากขึ้นหรือสินค้ามีราคาถูกลง การดำเนินนโยบายการค้าเสรี จะดำเนินการโดยแต่ละประเทศจะเน้นการผลิตสินค้าที่มีความได้เปรียบ เก็บภาษีศุลกากรในอัตราต่ำเพื่อเป็นรายได้ของรัฐบาลเท่านั้น และไม่มีข้อจำกัดทางการค้า

2. นโยบายการค้าแบบคุ้มกัน

นโยบายการค้าแบบคุ้มกัน เป็นนโยบายการค้าที่จำกัดขอบเขตการค้ากับต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคต้องซื้อสินค้าในราคาแพงขึ้นและเกิดการขาดแคลนบางช่วง แต่ทุกประเทศก็ใช้นโยบายการค้าแบบคุ้มกันในปัจจุบันด้วยเหตุผลที่สำคัญ 3 ประการคือ

1) เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมเกิดใหม่ในประเทศซึ่งยังไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าเข้าจากต่างประเทศที่ทำการผลิตมานานแล้ว เมื่อรัฐบาลเห็นว่าจำเป็นต้องมีอุตสาหกรรมประเภทนี้ในประเทศ เช่น ยา รักษาโรค เป็นต้น จึงต้องให้ความคุ้มครองให้มีอุตสาหกรรมประเภทนี้เกิดขึ้น จนกว่าอุตสาหกรรมดังกล่าวจะสามารถแข่งขันกับสินค้าเข้าได้

2) เพื่อแก้ปัญหาการขาดดุลการชำระเงินในประเทศที่มีการขาดดุลการชำระเงินติดต่อกันเป็นเวลานาน จะใช้วิธีกีดกันสินค้าเข้าจากต่างประเทศ เพื่อลดการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงิน

3) เพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงานในประเทศ ด้วยการกีดกันสินค้าจากต่างประเทศ ทำให้ประชาชนต้องใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศ เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมในประเทศ และเพิ่มการจ้างงานในประเทศ

ในการดำเนินนโยบายการค้าแบบคุ้มกัน มีทั้งมาตรการจำกัดการนำเข้าและส่งเสริมการส่งออกดังนี้

1) การตั้งกำแพงภาษี เป็นการกำหนดอัตราภาษีศุลกากรขาเข้าในอัตราสูงเพื่อทำให้สินค้าเข้าต้องขายในราคาสูง ทำให้ความต้องการซื้อสินค้าเข้าลดลง และสินค้าที่ผลิตภายในประเทศสามารถขายแข่งกับสินค้าเข้าได้

2) การควบคุมปริมาณการนำเข้า ซึ่งอาจจะเป็นการกำหนดจำนวนที่นำเข้าได้หรือห้ามนำเข้า ทำให้มูลค่าการนำเข้าลดลง

3) การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยธนาคารกลางจะไม่อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ขายเงินตราต่างประเทศให้แก่ผู้นำเข้าสินค้าบางประเภท เช่น สินค้าฟุ่มเฟือย เป็นต้น ผู้นำเข้าก็ไม่สามารถนำสินค้านั้นเข้าได้

4) การให้เงินอุดหนุนผู้ส่งออก เพื่อส่งเสริมการส่งออกของประเทศ เช่น ธนาคารกลางให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ส่งออก ด้วยการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน ที่เกิดจากการส่งออกในอัตราพิเศษ ซึ่งจะเป็นการคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด

5) การทุ่มตลาด เป็นการขายสินค้าในตลาดต่างประเทศในราคาต่ำกว่าราคาขายในประเทศหรือต่ำกว่าต้นทุนการผลิต เพื่อทำลายคู่แข่งในตลาดต่างประเทศ และเป็นผู้ผูกขาดในตลาดนั้น การที่รัฐบาลยอมให้ผู้ผลิตของประเทศขายสินค้าทุ่มตลาดในต่างประเทศ ก็เพื่อรักษามูลค่าการส่งออกระยะยาวของประเทศ

6) การทำข้อตกลงทางการค้ากับบางประเทศ เช่น การทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี เป็นต้น จะทำให้สินค้าเข้าจากประเทศคู่สัญญาเสียภาษีศุลกากรขาเข้าในอัตราต่ำหรือได้รับการยกเว้นภาษี จึงสามารถขายสินค้าในราคาที่ถูกกว่าสินค้าจากประเทศนอกข้อตกลง เป็นการกีดกันสินค้าจากประเทศนอกข้อตกลง

ในปัจจุบัน มาตรการที่ใช้ในการดำเนินนโยบายการค้าแบบคุ้มกันที่เป็นการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ส่งออกและการทุ่มตลาด นำมาใช้ได้ยากและอาจถูกตอบโต้จากประเทศคู่ค้า ด้วยการเรียกเก็บภาษีศุลกากรขาเข้าในอัตราที่สูง สำหรับสินค้าที่มาจากประเทศที่ใช้มาตรการดังกล่าว

บทที่ 3

ข้อมูลทั่วไปของแต่ละประเทศ

3.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ 3.1.1 แผนที่ราชอาณาจักรกัมพูชา

3.1.1 สภาพทั่วไป

1) ลักษณะทั่วไป

กัมพูชาตั้งอยู่ในเขตลุ่มน้ำโขงตอนล่าง มีพื้นที่ทั้งหมด 181,035 ตารางกิโลเมตร มีพรมแดนติดกับ 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย สปป.ลาว และเวียดนาม สำหรับเขตแดนที่ติดกับไทยมีประมาณ 798 กิโลเมตร ทิศเหนือติดกับประเทศไทย (จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ และบุรีรัมย์) ทิศตะวันตกติดกับประเทศไทย (จังหวัดสระแก้ว จันทบุรี และตราด) และทิศใต้ติดอ่าวไทย มีพรมแดนติดกับพรมแดน สปป.ลาว 541 กิโลเมตร และเวียดนาม 1,228 กิโลเมตร

อาชีพหลักของชาวกัมพูชา คือ การเกษตรกรรม ซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ 70 ส่วนใหญ่จะเพาะปลูกอยู่รอบๆ ทะเลสาบกัมพูชา ซึ่งสินค้าเกษตรที่ส่งออก ได้แก่ ข้าว ผลิตภัณฑ์ปลา ยางพารา ข้าวโพด ถั่วลิสง สัตว์มีชีวิต ผลไม้ และปลา เป็นต้น

2) ประชากร

ข้อมูลจาก www.cia.gov (CIA World Factbook) พบว่ากัมพูชามีประชากรคาดประมาณ ณ กลางปี 2556 (1 กรกฎาคม) 15,205,539 คน ร้อยละ 90 เป็นคนกัมพูชา รองลงมาคือเวียดนาม ร้อยละ 5 จีน ร้อยละ 1 และอื่นๆ ร้อยละ 4 มีกำลังแรงงานในปี 2553 อยู่ในภาคเกษตร ร้อยละ 55.8 ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 16.9 และภาคบริการ ร้อยละ 27.3

3.1.2 สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ของกัมพูชา ปี 2555 มีมูลค่า 14,061.80 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัวจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 7.26 คิดเป็นผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวเท่ากับ 945.99 เหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเช่นกัน โดยผลิตภัณฑ์ในปี 2554 มาจากภาคบริการ คิดเป็นร้อยละ 39.81 รองลงมาเป็นผลิตภัณฑ์จากภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 36.68 และภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 23.50

สำหรับปี 2556 ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า เศรษฐกิจกัมพูชา จะยังคงมีแรงส่งให้เติบโตกว่าร้อยละ 7 โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากเงินลงทุนทั้งจากในประเทศและต่างประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในธุรกิจภาคการเกษตร ท่องเที่ยว อสังหาริมทรัพย์ การก่อสร้าง การเงิน และการส่งออกที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปี 2552-2555 มูลค่าการค้าระหว่างไทยและกัมพูชามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และไทยเป็นฝ่าย ได้ดุลการค้า เนื่องจากไทยส่งออกสินค้าไปยังกัมพูชามากขึ้น และไทยนำเข้าสินค้าจากกัมพูชามากขึ้นเช่นกัน ในปี 2555 มูลค่าการค้าระหว่างไทยและกัมพูชาเท่ากับ 124,580.26 ล้านบาท โดยมูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังกัมพูชาเท่ากับ 116,780.03 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2554 ร้อยละ 43.84 และ 43.75 ตามลำดับ ส่วนมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากกัมพูชา เท่ากับ 7,800.23 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2554 ร้อยละ 45.18 (ตารางที่ 3.1.1)

ตารางที่ 3.1.1 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา

รายการ	มูลค่า : ล้านบาท				อัตราขยายตัว (%)			
	2552	2553	2554	2555	2552	2553	2554	2555
มูลค่ารวม	56,577.34	81,135.03	86,611.74	124,580.26	-19.21	43.41	6.75	43.84
การส่งออก	53,917.76	74,265.08	81,238.91	116,780.03	-19.56	37.74	9.39	43.75
การนำเข้า	2,659.58	6,869.95	5,372.83	7,800.23	-11.57	158.31	-21.79	45.18
ดุลการค้า	51,258.18	67,395.13	75,866.08	108,979.80	-19.93	31.48	12.57	43.65

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

3.1.3 สภาพทั่วไปด้านนโยบาย

ปัจจุบัน รัฐบาลกัมพูชาอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์แห่งชาติ (National Strategic Development Plan Update: NSDP Update) ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2552-2556 ยุทธศาสตร์ลดความยากจนแห่งชาติ (National Poverty Reduction Strategy: NPRS) รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ (Cambodian's Millennium Development Goals: CMDGs) ซึ่งล้วนเป็นยุทธศาสตร์หลักที่รัฐบาลกัมพูชาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายให้กัมพูชาเดินหน้าไปสู่การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน และใช้เป็นพื้นฐานในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งเน้นส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การ

จ้างงาน ความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายทางการเมืองของรัฐบาลชุดปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

หลังจากสงครามภายในประเทศเริ่มสงบลง กัมพูชาได้หันมาพัฒนาและฟื้นฟูประเทศอย่างจริงจัง โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ซึ่งกัมพูชามีการพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีการทำการค้ากับต่างประเทศมากขึ้น รวมทั้งมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว จนสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนต่างชาติได้ในระดับหนึ่ง สำหรับในระยะต่อไปคาดว่า การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกัมพูชาจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีทิศทางชัดเจนขึ้น ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ของรัฐบาลกัมพูชา โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศใน 4 สาขาหลัก ได้แก่ ด้านการเกษตร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาภาคเอกชนและสนับสนุนการสร้างงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะด้านการศึกษาและสาธารณสุข

อย่างไรก็ดี รัฐบาลกัมพูชาประกาศดำเนินนโยบายการค้าตามแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด โดยมุ่งเน้นบทบาทที่จะไม่แทรกแซงราคาสินค้าหรือบริการ แต่จะช่วยชี้แนะแนวนโยบายด้านการค้าให้นักธุรกิจภายในและชาวต่างชาติให้ประกอบธุรกิจสอดคล้องกับทิศทางนโยบายและกฎหมายของประเทศ สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคให้เพียงพอและเอื้อต่อการค้า เช่น ปรับปรุงบูรณะถนนที่มีอยู่ สนับสนุนให้มีการผลิตสินค้าในประเทศกัมพูชาให้มีปริมาณและคุณภาพดีมากยิ่งขึ้น เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านการค้าระหว่างประเทศ เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างตลาดภายในกับตลาดต่างประเทศเพื่อผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ รัฐบาลกัมพูชาเปิดรับการลงทุนในทุกด้าน ทำให้รัฐบาลมีนโยบายให้การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศมาโดยตลอด และได้ปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย องค์กรของรัฐ เพื่อปฏิบัติต่อนักลงทุนต่างชาติเช่นเดียวกับนักลงทุนท้องถิ่น โดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกและการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนการอนุญาตให้โอนเงินตราต่างประเทศได้อย่างเสรี ทั้งนี้ นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนและถือหุ้นร้อยละ 100 ในกิจการต่าง ๆ ทั้งสามารถถือครองทรัพย์สินต่าง ๆ ได้โดยเสรี ยกเว้นที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ซึ่งสงวนไว้สำหรับบุคคลในชาติ และมีอาชีพหรือธุรกิจที่สงวนสำหรับบุคคลในชาติหรือต้องร่วมลงทุนกับคนในชาติเพียงไม่กี่รายการ เช่น มัคคุเทศก์นำเที่ยว โรงสีข้าว และโรงอิฐ เป็นต้น นอกจากนี้ สิทธิประโยชน์ที่ระบุไว้จะต้องได้รับการอนุมัติจาก CDC (The Council for the Development of Cambodia) ซึ่งแต่ละโครงการจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่อาจแตกต่างกันเพื่อจูงใจในการลงทุน

1) นโยบายด้านการค้าต่างประเทศ

กัมพูชาไม่มีข้อกีดกันทางการค้าโดยใช้ใบอนุญาตหรือโควตานำเข้า ยกเว้นกับสินค้าที่ต้องห้ามตามกฎหมาย หรือสินค้าตามข้อกำหนดต้องขอใบอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ยารักษาโรค อัญมณี ทองคำ และกรด เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น ก่อนที่จะอนุญาตให้นำเข้ายารักษาโรคของกัมพูชา ผู้นำเข้าและผู้ผลิตยาในต่างประเทศจะต้องจดทะเบียนตำรับยารักษาโรค ที่กระทรวงสาธารณสุขกัมพูชา ก่อนและเมื่อต้องการนำเข้าต้องขอใบอนุญาตที่มีอายุให้นำเข้าภายใน 6 เดือน จากกระทรวงสาธารณสุขทุกครั้ง ส่วนการนำเข้ากรดต้องขอใบอนุญาตนำเข้าที่กระทรวงอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตาม กัมพูชายังไม่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า แต่มีกฎหมายเกี่ยวกับสลากการระบุส่วนผสมและอายุผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากการศึกษาที่ประเทศกัมพูชาไม่สามารถผลิตสินค้าเพื่อสนองความต้องการของประชาชนได้เพียงพอสินค้าอุปโภคบริโภคส่วนใหญ่จึงต้องอาศัยการนำเข้า โดยมีกฎระเบียบและมาตรการด้านการนำเข้า-ส่งออกเป็นตัวควบคุม เช่น การนำเข้าสินค้าเข้าประเทศต้องผ่านการตรวจสอบประเมินราคาและชำระอัตราศุลกากรตามที่กำหนดในพิกัดศุลกากรกัมพูชา ทั้งนี้กระทรวงเศรษฐกิจและการคลังว่าจ้างให้บริษัทเอกชน คือ บริษัท Societe Generale de Surveillance S.A. หรือ SGS ตรวจสอบและประเมินราคาสินค้าก่อนการนำเข้า กล่าวคือ ผู้ที่จะทำการส่งออกสินค้าไปยังกัมพูชาซึ่งมีมูลค่า FOB เกินกว่า 4,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ จะต้องแจ้งต่อสำนักงานบริษัท SGS ในประเทศที่ทำการส่งออก เพื่อทำการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งออก ซึ่งเมื่อสินค้าผ่านการตรวจสอบแล้ว บริษัท SGS จะออกเอกสาร RIA (Registered Import Advice) ให้แก่ผู้นำเข้าในกัมพูชาเพื่อนำไปผ่านพิธีศุลกากรนำเข้าต่อไป โดยผู้นำเข้าต้องเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียม PSI (Pre-Shipment Inspection) ในอัตราร้อยละ 0.8 ของมูลค่า FOB ของสินค้า และมีกรมศุลกากรกระทรวงเศรษฐกิจและการคลังเป็นผู้จัดเก็บภาษีนำเข้า

2) นโยบายด้านเกษตร

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของกัมพูชา คือ ข้าว ซึ่งกัมพูชามีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว และประชาชนส่วนใหญ่ปลูกข้าว แต่ประสิทธิภาพการผลิตข้าวของกัมพูชายังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากยังขาดเทคโนโลยีทั้งด้านการผลิตและการแปรรูป รัฐบาลกัมพูชาจึงมีนโยบายที่จะยกระดับการผลิตและส่งออกข้าวของประเทศ และมีเป้าหมายที่จะส่งออกข้าวให้ได้อย่างน้อยปีละ 1 ล้านตัน และเป็นหนึ่งในประเทศผู้ส่งออกข้าวของโลกภายในปี 2558 ภายใต้นโยบาย Rice – White Gold โดยเน้นการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนตลอดห่วงโซ่คุณค่า ตั้งแต่เกษตรกรจนถึงผู้ส่งออก เน้นการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบชลประทานและระบบตรวจรับรองคุณภาพ พัฒนาระบบโลจิสติกส์ การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้มากขึ้น เพื่อที่จะยกระดับการเกษตรจากภาคการผลิตไปสู่พาณิชย์ให้มากขึ้น นอกจากข้าวแล้ว ยางพารายังเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญอีกชนิดหนึ่ง ที่รัฐบาลยังสนับสนุนให้เกษตรกรและภาคเอกชนขยายพื้นที่ปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตและการส่งออกที่มากขึ้น เพื่อพัฒนายางพาราให้เป็นสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง และคาดว่าในอีก 5-10 ปีข้างหน้า กัมพูชาจะส่งออกยางพารามากกว่า 10 ล้านตัน

3.1.4 ปัจจัยสนับสนุนการลงทุนและโอกาสทางธุรกิจเกษตรในกัมพูชา

1) ปัจจัยสนับสนุนการลงทุนธุรกิจเกษตรและเกษตรแปรรูป

1.1) พื้นที่เหมาะแก่การทำเกษตร กัมพูชามีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์และพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม จึงเหมาะแก่การทำเกษตร สามารถเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจได้หลายชนิด โดยเฉพาะข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญ โดยมีพื้นที่เพาะปลูกร้อยละ 65 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งประเทศ รวมทั้งพืชเศรษฐกิจสำคัญอื่นๆ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ถั่วเขียว งา มันสำปะหลัง และยางพารา เป็นต้น

1.2) ขาดแคลนผู้ประกอบการที่มีทักษะและความพร้อมในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรยังไม่ได้มาตรฐานและคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ อีกทั้งเกษตรกรกัมพูชาส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายเล็กที่ทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ซึ่งเน้นการเพาะปลูกเพื่อบริโภคเป็นหลัก และยังขาด

ความรู้และเทคโนโลยีในการเพาะปลูกพืชในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งขาดแคลนเงินทุนในการซื้อปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ และปุ๋ย เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการไทยสามารถเข้าไปเติมเต็มในส่วนเหล่านี้ได้

1.3) รัฐบาลกัมพูชาสนับสนุนการลงทุนในธุรกิจเกษตรและเกษตรแปรรูป เพื่อก่อให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้แก่เกษตรกร ซึ่งมีสัดส่วนกว่าร้อยละ 70 ของประชากรทั้งประเทศ และสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะธุรกิจเกษตรอินทรีย์ ทั้งนี้ รัฐบาลให้สิทธิพิเศษในการลดหย่อนภาษีสำหรับการนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้ในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อส่งออก รวมทั้งอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติลงทุนในธุรกิจเกษตรและเกษตรแปรรูปได้ 100% ในกิจการส่วนใหญ่ ยกเว้นบางสาขา อาทิ การเพาะปลูกพืชพื้นเมือง เช่น สมุนไพร และยา ซึ่งสงวนไว้สำหรับเกษตรกรชาวกัมพูชา เป็นต้น

2) โอกาสทางธุรกิจที่น่าสนใจ

2.1) ธุรกิจโรงสีข้าว โรงสีข้าวในกัมพูชาส่วนใหญ่มีขนาดเล็กและมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เนื่องจากผู้ประกอบการกัมพูชามีข้อจำกัดด้านเงินทุนและยังใช้เครื่องจักรกลที่มีเทคโนโลยีไม่ทันสมัย ทำให้โรงสีข้าวรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาได้เพียงบางส่วน นอกจากนี้ โรงสีข้าวส่วนใหญ่ยังไม่สามารถควบคุมคุณภาพของ ข้าวที่สีได้ ทำให้ข้าวเปลือกที่ผลิตได้ส่วนหนึ่งต้องส่งออกไปเวียดนามและไทยเพื่อผ่านกระบวนการสีข้าวอีกต่อหนึ่ง ส่งผลให้การสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศต่ำกว่าที่ควรจะเป็น รัฐบาลจึงสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศในธุรกิจโรงสีข้าว ทั้งนี้ ปัจจุบันมีนักลงทุนจากไทย เวียดนาม และจีนเข้าไปตั้งโรงสีข้าวในจังหวัดพระตะบอง ซึ่งเป็นแหล่งปลูกข้าวที่ใหญ่ที่สุดของกัมพูชาจนได้รับการขนานนามว่า Rice Bowl of Cambodia และจังหวัดบันเตียเมียนจยซึ่งเป็นแหล่งปลูกข้าวสำคัญอีกแห่งหนึ่ง

2.2) ธุรกิจสวนยางและโรงงานแปรรูปยางธรรมชาติขั้นต้น ในช่วงที่ผ่านมานักลงทุนต่างชาติเข้าไปปลูกยางพาราในกัมพูชาเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยในปี 2554 มูลค่าการลงทุนปลูกยางพาราในกัมพูชายายตัวสูงถึง 2.55 เท่า จากปี 2553 มาอยู่ที่ 675 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นผลจากราคายางที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับรัฐบาลสนับสนุนการลงทุนในธุรกิจดังกล่าว ส่งผลให้ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกยางพาราในกัมพูชา 1.33 ล้านไร่ จากพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกยางพาราทั้งหมดราว 1.88 ล้านไร่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากัมพูชายังมีศักยภาพในการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราได้อีก ทั้งนี้ ปัจจุบันมีนักลงทุนจากไทย เวียดนาม จีน มาเลเซีย และเกาหลีใต้ เข้าไปลงทุนปลูกยางพาราและตั้งโรงงานแปรรูปยางในหลายจังหวัดทางฝั่งตะวันออกของประเทศ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางพาราสำคัญ อาทิ กัมปงจาม กำปงธม และมณฑลคีรี เป็นต้น

2.3) ธุรกิจเกษตรอินทรีย์ สินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและกำลังเป็นที่นิยมในตลาดญี่ปุ่น ยุโรป และสหรัฐอเมริกา รัฐบาลจึงส่งเสริมการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์เพื่อส่งออก เนื่องจากกัมพูชามีศักยภาพสูงในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์จากความพร้อมของสภาพดินและน้ำที่ยังปลอดจากมลพิษ โดยรัฐบาลมีนโยบายมุ่งสู่การเป็น “ฟาร์มปลอดสารพิษแห่งเอเชีย (Green Farm of Asia)” ซึ่งเป็นนโยบายหนึ่งในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้มีการผลิตที่หลากหลายขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพารายได้จากอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและการท่องเที่ยวเป็นหลัก ทั้งนี้ ธุรกิจเกษตรอินทรีย์ของกัมพูชายังอยู่ในระยะเริ่มต้น โดยสินค้าเกษตรอินทรีย์ส่งออกสำคัญมีเพียงข้าวและเม็ดมะม่วงหิมพานต์ ขณะที่การปลูกผักและผลไม้อินทรีย์

อื่นๆ ย้งน้อย จึงนับเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทย ในการเข้าไปลงทุนและให้ความช่วยเหลือในการถ่ายทอด ทักษะความรู้และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกรท้องถิ่นเพื่อบุกเบิกธุรกิจดังกล่าวในกัมพูชา

2.4) การส่งออกเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร อาทิ รถไถ รถเก็บเกี่ยว รถตัดหญ้า เครื่องสูบน้ำ เครื่องปั้มน้ำ เครื่องสีข้าว และเครื่องอบ ทั้งนี้ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรที่เหมาะสมกับ ตลาดกัมพูชา ควรมีเทคโนโลยีไม่ซับซ้อน ใช้งานสะดวก สามารถซ่อมบำรุงได้ง่าย และราคาไม่สูงนัก เนื่องจาก เกษตรกรกัมพูชาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะและมีข้อจำกัดด้านเงินทุน

3.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ภาพที่ 3.2.1 แผนที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.2.1 สภาพทั่วไป

1) ลักษณะทั่วไป

สปป.ลาว มีพื้นที่ 236,800 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณครึ่งหนึ่งของประเทศไทย เป็นประเทศในคาบสมุทรอินโดจีน ไม่มีดินแดนติดทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 เป็นเขาและที่ราบสูง โดยมีพรมแดนติดกับประเทศต่างๆ ได้แก่ ทิศเหนือ ติดกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ทิศใต้ ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศตะวันออก ติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ทิศตะวันตก ติดกับราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว ปกครองแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ มีทรัพยากรสำคัญ ได้แก่ ไม้ ข้าว ข้าวโพด เหล็ก ถ่านหิน ทองคำ ทองแดง และแหล่งน้ำผลิตไฟฟ้า

2) ประชากร

สปป.ลาวมีประชากร ณ กลางปี 2556 (1 กรกฎาคม) 6,695,166 คน ร้อยละ 55 เป็นคน สปป.ลาว รองลงมา คือ ขมุ และม้ง และชนกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ โดยอยู่ในช่วงอายุ 0-14 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 35.5) และมีกำลังแรงงานในปี 2553 อยู่ในภาคเกษตร ร้อยละ 75

3.2.2 สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจ

1) สภาพเศรษฐกิจ

หลังจากที่ประเทศสปป.ลาวได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเศรษฐกิจในปี 2529 เป็นเศรษฐกิจแบบจินตนาการใหม่ (New Economic Mechanism: NEM) ซึ่งเป็นรูปแบบที่เสรีมากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของ สปป.ลาวดีขึ้น โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวเพิ่มขึ้นจาก 474 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2529 เป็น 1,320 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2554

ดัชนีเศรษฐกิจของสปป.ลาว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ในปี 2554 โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมเท่ากับ 8,297,664,741 ดอลลาร์สหรัฐฯ มาจากภาคเกษตรกรรมร้อยละ 30.80 ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 34.67 และภาคบริการ ร้อยละ 34.53 เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนในปี 2551-2553 พบว่า ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของสปป.ลาวมากขึ้น เนื่องจากรัฐบาลของสปป.ลาวได้ส่งเสริมการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและมีแผนก่อสร้างเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจำนวนมาก อีกทั้งยังต้องการผลักดันให้ก้าวไปสู่การเป็นผู้ส่งออกและผลิตกระแสไฟฟ้าหลักของอาเซียน รวมถึงส่งเสริมการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์จากต่างชาติ ทำให้ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทต่อเศรษฐกิจ สปป.ลาวเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ประเทศสปป.ลาวเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ สถานที่สำคัญที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกโลก สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ รวมถึงการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวสปป.ลาวยังเป็นรูปแบบดั้งเดิม มีการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมเก่าแก่ ความเป็นมิตร และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่ำ จึงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ภาคบริการยังมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจสปป.ลาวมาโดยตลอด (ตารางที่ 3.2.1)

อย่างไรก็ตามถึงแม้ภาคอุตสาหกรรมจะเข้ามามีบทบาทต่อเศรษฐกิจสปป.ลาวมากขึ้นแต่การดำรงชีพของคนสปป.ลาวส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพิงเกษตรกรรมเป็นหลัก เทคโนโลยีทางการเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ จึงทำให้ผลผลิตต่อพื้นที่ต่ำ โดยพืชเกษตรที่สำคัญของสปป.ลาว ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ถั่ว อ้อย กาแฟ

ตารางที่ 3.2.1 ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2551-2554

เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจ	ปี			
	2551	2552	2553	2554
จำนวนประชากร	6,022,001	6,112,143	6,200,894	6,288,037
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP: current US\$)	5,443,930,125	5,832,882,922	7,181,441,152	8,297,664,741
ร้อยละสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม				
ภาคเกษตร	34.86	35.04	32.75	30.80
ภาคอุตสาหกรรม	28.56	26.66	31.80	34.67
ภาคบริการ	36.58	38.30	35.45	34.53
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (US\$)	904	954	1158	1320
GDP growth (annual %)	8	8	9	8
อัตราเงินเฟ้อ	8.86	-2.93	10.02	4.35

ที่มา: ธนาคารโลก วันที่ 20 พฤษภาคม 2556

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สปป.ลาว ได้เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรกปี 2524 และจะมีการทบทวนวางแผนใหม่ทุกๆ 5 ปี ซึ่งได้ให้ความสำคัญ ในด้านต่างๆ แตกต่างกันไป ปัจจุบัน อยู่ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2554-2558) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1) เป้าหมายหลัก

2.1.1) กำหนดให้เศรษฐกิจต้องขยายตัวอย่างมั่นคง ให้ GDP เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 ต่อปี และให้ประชากรมี GDP ต่อหัว 1,700 ดอลลาร์สหรัฐฯ ภายในปี 2558 ในกรณีนี้ สปป.ลาว ต้องใช้งบประมาณ 127,000 พันล้านกีบ หรือร้อยละ 32 ของ GDP ซึ่งร้อยละ 10-12 จะมาจากงบประมาณรัฐบาล ร้อยละ 24-26 จากเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ร้อยละ 50-56 จากการลงทุนจากต่างประเทศและร้อยละ 10-12 จากเงินกู้ธนาคาร โดยตั้งเป้าหมายให้เงินเฟ้อต่ำกว่าร้อยละ 8 (อัตราขยายตัวของ GDP) ให้หนี้สาธารณะต่ำกว่าร้อยละ 45 ของ GDP และให้เงินออมของเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ต่อปี

2.1.2) บรรลุเป้าหมาย Millennium Development Goal (MDG) ในปี 2558 และพัฒนาประเทศเพื่อให้พ้นจากสภาพประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด (LDC) ในปี 2563

2.1.3) มุ่งการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนที่ควบคู่ไปกับความก้าวหน้าทางสังคมและวัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1.4) รักษาเสถียรภาพทางการเมือง สันติภาพและความสงบเรียบร้อยในสังคม

2.2) เศรษฐกิจมหภาค

2.2.1) การขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี โดยภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี และมีสัดส่วนร้อยละ 23 ของ GDP ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ต่อปี และมีสัดส่วนร้อยละ 39 ของ GDP ภาคบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 ต่อปี และมีสัดส่วนร้อยละ 38 ของ GDP และรายได้ต่อหัวประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 1,700 เหรียญสหรัฐต่อคนต่อปี

2.2.2) การบริโภคในประเทศจะมีสัดส่วนร้อยละ 75 ของ GDP การลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนมีสัดส่วนร้อยละ 40 ของ GDP การส่งออกร้อยละ 35 ของ GDP และการนำเข้าร้อยละ 50 ของ GDP

2.3) เศรษฐกิจจุลภาค

2.3.1) เพิ่มผลผลิตข้าวเป็น 4 ล้านตันต่อปี โดยมีผลผลิตที่ 3.9 ตันต่อเฮกตาร์

2.3.2) ภาคปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 4-5 ต่อปี

2.3.3) ภาคส่งออกขยายตัวร้อยละ 18 ต่อปี และการนำเข้าขยายตัวร้อยละ 8 ต่อปี

2.3.4) ขยายไฟฟ้าให้ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 80 ของครัวเรือนทั้งหมด และน้ำประปาให้ครอบคลุมร้อยละ 67 ของประชากรในเขตเมือง

2.3.5) ผลิตแร่ธาตุที่สำคัญเพิ่มขึ้น โดยตั้งเป้าการผลิตทองคำที่ 86,200 ตันต่อปี ทองคำ 6 ตันต่อปี และถ่านหิน 728,000 ตันต่อปี

2.3.6) ธุรกิจการบินขยายตัวร้อยละ 8-10 ต่อปี

2.3.7) ขยายบริการโทรคมนาคมให้ครอบคลุมร้อยละ 90 ของหมู่บ้านทั่วประเทศ และขยายบริการโทรศัพท์ให้ครอบคลุมร้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมด

2.4) การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

2.4.1) รักษาเขตพื้นที่ป่าไว้ที่ร้อยละ 65 ของพื้นที่ทั้งหมด

2.4.2) ลดอัตราการความยากจนให้ต่ำกว่าร้อยละ 19 ของประชากร และน้อยกว่าร้อยละ 11 ของครัวเรือนทั้งหมดในปี 2558

2.4.3) เพิ่มสัดส่วนการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นร้อยละ 97 และระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 75 ในปี 2558

2.4.4) เพิ่มสัดส่วนประชากรที่รู้หนังสือเพิ่มเป็นร้อยละ 99

2.4.5) สร้างวิทยาลัยอาชีวะอย่างน้อย 3 แห่งในเมืองที่สำคัญทางเศรษฐกิจ

2.4.6) ให้ประชากรร้อยละ 80 เข้าถึงน้ำสะอาด และร้อยละ 60 มีส้วมใช้

2.4.7) ควบคุมอัตราว่างงานไม่ให้เกินร้อยละ 2

2.4.8) ลดสัดส่วนแรงงานในภาคเกษตรให้เหลือร้อยละ 70 และเพิ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างและเหมืองแร่เป็นร้อยละ 7 ส่วนแรงงานภาคบริการร้อยละ 23 ของแรงงานทั้งหมด

2.4.9) สร้างสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงาน โดยคาดว่าอุปสงค์แรงงานในปี 2558 จะอยู่ที่ 3.26 ล้านตำแหน่ง อุปทานแรงงานอยู่ที่ 3.17 ล้านคน โดยในแต่ละปีจะมีจำนวนแรงงานใหม่เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 55,365 คน รวม 5 ปีเท่ากับ 276,828 คน โดยแบ่งเป็นแรงงานในภาคเกษตร 209,669 คน ภาคอุตสาหกรรม 14,272 คน และภาคบริการ 52,431 คน

นอกจากนี้ การพัฒนาต้องมีลักษณะยั่งยืน ให้การพัฒนาทางสังคมวัฒนธรรมดำเนินควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและการรักษาสิ่งแวดล้อม มีปัจจัยพื้นฐานสำหรับการเปลี่ยนเป็นประเทศอุตสาหกรรมและทันสมัย (Industrialization and modernization)

3) นโยบาย

3.1) นโยบายด้านการเกษตร

ผลผลิตทางการเกษตรใน สปป.ลาว อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ปัจจัยการผลิตที่มีขีดจำกัด เกษตรกรขาดการเข้าถึงข้อมูล เกษตรกรมีต้นทุนไม่เพียงพอ ไม่มีเครดิต การเข้าถึงตลาดถูกจำกัดด้วยอุปสรรคทางกายภาพ เช่น การคมนาคมที่ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร ระบบการตลาดที่ทำให้มีผู้แข่งขันน้อยราย ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคหรือตลาดโลกอยู่ในระดับที่ต่ำด้วย และยังมี การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตร จึงได้มีการวางแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อให้ออดคล้องกับแนวโน้มการเกษตรของโลก เป็นแบบทันสมัยมากขึ้น มีการรวมกลุ่มระหว่างประเทศต่างๆ เช่น AEC GMS รวมถึงการเกษตรแบบใหม่ เช่น Food Safety เกษตรอินทรีย์ พิษข่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) Fair Trade และ Carbon Market โดยการพัฒนาการเกษตร ป่าไม้ การจัดการสิ่งแวดล้อมและพัฒนาชนบท อยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาการเกษตรแบบทันสมัยอย่างค่อยเป็นค่อยไป เน้นที่การผลิตสินค้าเกษตร การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเป้าหมายไปที่เกษตรกรขนาดเล็ก พร้อม ๆ กับการรักษาระบบนิเวศของพื้นที่ป่า ภายในปี 2020 แต่เป้าหมายที่จะทำภายในปี 2015 นี้คือ

3.1.1) พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ โดยให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารเป็นลำดับแรก

3.1.2) เพิ่มและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร

3.1.3) พัฒนารูปแบบการผลิตที่ยั่งยืน

3.1.4) การจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน

โดยกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายทั้ง 4 ข้อ ได้แก่ การเพิ่มผลผลิตด้านอาหาร การตั้งกลุ่มพัฒนาสินค้าเกษตรและเกษตรกร รูปแบบการผลิตอย่างยั่งยืน การจัดสรรที่ดินและการพัฒนาชนบท การพัฒนาป่าไม้ การจัดการชลประทานเพื่อการเกษตร โครงสร้างพื้นฐานของการทำการเกษตรและป่าไม้ การวิจัยและพัฒนารวมถึงการพัฒนาศูนย์กลางด้วย

3.2) นโยบายด้านต่างประเทศ

สปป.ลาว ดำเนินนโยบายด้านต่างประเทศที่มุ่งสร้างเสริมความสัมพันธ์แบบรอบด้านกับทุกประเทศบนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติโดยไม่แบ่งแยกลัทธิอุดมการณ์ เพื่อขอรับการสนับสนุนและความช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายตามที่พรรคฯ ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ สปป.ลาวให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นลำดับแรก ได้แก่ เวียดนาม จีน พม่า กัมพูชา และไทย รองลงมา เป็นประเทศร่วมอุดมการณ์ ได้แก่ รัสเซีย เกาหลีเหนือ และคิวบา อย่างไรก็ตาม แม้ว่า สปป.ลาว จะพยายามดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ได้สมดุลเพื่อลดการพึ่งพาประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นหลัก แต่ด้วยข้อจำกัดของ สปป.ลาวที่ไม่มีทางออกทางทะเล และระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยังถือว่าอยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับความใกล้ชิดด้านอุดมการณ์และประวัติศาสตร์ การต่อสู้เพื่อเอกราช ทำให้ สปป.ลาว มีความสัมพันธ์พิเศษกับเวียดนามและจีน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างไทย-สปป.ลาวในปัจจุบันดำเนินไปอย่างราบรื่นใกล้ชิดบนพื้นฐานของการเคารพซึ่งกันและกันและผลประโยชน์ร่วมกัน และมีพัฒนาการเชิงบวกอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยเกื้อกูล ได้แก่ ความใกล้ชิดทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม นอกจากนี้ วันที่ 19 ธันวาคม 2553 ถือเป็นวันครบรอบ 60 ปี ของความสัมพันธ์ทางการทูต ที่ได้รับการสถาปนาเมื่อปี 2493 ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อฉลองสัมพันธ์มิตรที่ได้ดำเนินมาด้วยความราบรื่นอีกโอกาสหนึ่ง

3.3) นโยบายด้านการลงทุน

สภาแห่งชาติลาวได้เห็นชอบกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่เมื่อเดือนกรกฎาคม 2552 เพื่อใช้แทนกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนภายใน ฉบับเลขที่ 10/สพข. ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2547 และกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนของต่างประเทศ ฉบับเลขที่ 11/สพข. ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2547 ดังนั้น ภายใต้กฎหมายฉบับใหม่นี้ นักลงทุนลาวและนักลงทุน ต่างประเทศจะได้รับสิทธิประโยชน์เดียวกัน

สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่ คือ การปรับปรุงการอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนผ่านบริการประตูเดียว (One Stop Service) เพื่อลดขั้นตอนการกำหนดระยะเวลาพิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนให้ชัดเจนและการเสนอมาตรการส่งเสริมการลงทุน เช่น การยกเว้นภาษี โดยพิจารณาจากประเภทกิจการและพื้นที่ที่ลงทุน และการอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติมีสิทธิซื้อสิทธิใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย

3.3.1) รูปแบบการลงทุนของต่างประเทศ การลงทุนโดยตรงของต่างประเทศใน สปป.ลาว มี 3 รูปแบบ คือ

- (1) การลงทุนฝ่ายเดียวของผู้ลงทุนภายในหรือต่างประเทศ
- (2) การลงทุนแบบหุ้นส่วนระหว่างผู้ลงทุนภายในกับต่างประเทศ เป็นการร่วมลงทุน ระหว่างคนลาวกับคนต่างประเทศโดยมีกรรมสิทธิ์ร่วมกันและจัดตั้งนิติบุคคลใหม่ขึ้นภายใต้กฎหมาย ลาว โดยผู้ลงทุนต่างประเทศต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนทั้งหมด การบริหารงานโครงการ ลักษณะนี้ให้กำหนดไว้ในสัญญาร่วมทุนและกฎระเบียบของนิติบุคคลที่ตั้งขึ้น

(3) การลงทุนธุรกิจร่วมตามสัญญา เป็นการลงทุนร่วมระหว่างนิติบุคคลลาวกับนิติบุคคล ต่างประเทศ โดยไม่ได้ตั้งนิติบุคคลใหม่หรือสาขาใน สปป.ลาว นิติบุคคลลาวต้องแจ้งให้หน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า และกระทรวงแผนการและการลงทุนทราบเพื่อดำเนินการตาม ระเบียบและสัญญาการร่วมทุนต้องนำไปให้สำนักงานทะเบียนศาลรับรอง

3.3.2) ประเภทกิจการ

(1) กิจการทั่วไป ผู้ลงทุนต้องยื่นคำร้องผ่านศูนย์บริการ One Stop Service ของแผนกอุตสาหกรรมและการค้า เพื่อขอขึ้นทะเบียนวิสาหกิจ ผู้ลงทุนต่างประเทศที่ลงทุนในกิจการทั่วไป ต้องลงทุนไม่น้อยกว่า 1 พันล้านกีบ กิจการทั่วไปที่ไม่ใช่กิจการควบคุมจะได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายใน 10 วันทำการ สำหรับกิจการควบคุมใช้เวลาพิจารณาไม่เกิน 1-3 วันทำการ เมื่อได้รับใบทะเบียนวิสาหกิจแล้ว ผู้ลงทุนสามารถดำเนินธุรกิจได้ทันที

(2) กิจการสัมปทาน เช่น สัมปทานที่ดินเหมืองแร่ พลังงานไฟฟ้า สายการบิน โทรคมนาคม ประกันภัย สถาบันการเงิน ผู้ลงทุนต้องยื่นคำร้องผ่านศูนย์บริการ One Stop Service ของแผนก แผนการและการลงทุน เพื่อพิจารณาและนำเสนอรัฐบาลหรือแขวง การคัดเลือกผู้ลงทุนอาจใช้การเปรียบเทียบ การประมูล หรือการประเมินผล เมื่อรัฐบาลหรือแขวงอนุมัติแล้ว กระทรวงแผนการและการลงทุนหรือแผนกแผนการและการลงทุนประจำแขวง (แล้วแต่กรณี) จะออกใบทะเบียนสัมปทานให้ผู้ลงทุน และผู้ลงทุนต้องดำเนินการภายใน 90 วัน

(3) กิจการการพัฒนาเขตเศรษฐกิจเฉพาะ เขตเศรษฐกิจเฉพาะคือพื้นที่ที่รัฐบาล อนุมัติให้ผู้ลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับการลงทุนและการประกอบธุรกิจใน เขตดังกล่าว จึงมีระเบียบที่ต่างจากพื้นที่ทั่วไป เขตเศรษฐกิจเฉพาะมีหลายแบบ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ เขต อุตสาหกรรม เขตการผลิตเพื่อส่งออก เขตการค้าปลอดภาษี เป็นต้น ผู้ประสงค์จะตั้งเขตเศรษฐกิจเฉพาะ ต้องยื่นคำร้องผ่านแผนกอุตสาหกรรมและการค้า ซึ่งจะเสนอให้รัฐบาลพิจารณา

3.3.3) การส่งเสริมการลงทุน

ทุกโครงการของวิสาหกิจการลงทุนต่างประเทศจะได้รับการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มเติม ดังนี้

(1) กำไรที่นำไปขยายกิจการที่ได้รับอนุญาต จะได้รับการยกเว้นภาษีกำไรในปี การบัญชีถัดไป

(2) ส่งผลกำไร ทู และรายรับอื่นๆ (หลังจากที่ได้เสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ตามกฎหมายแล้ว) กลับประเทศของตน หรือผ่านประเทศที่สามได้ โดยผ่านธนาคารของ สปป.ลาว

(3) ได้รับยกเว้นภาษีนำเข้า และอากรที่เก็บจากการนำเข้าอุปกรณ์ เครื่องมือ ภาชนะการผลิตโดยตรง วัตถุดิบที่ไม่มีอยู่ภายในประเทศหรือมีแต่ไม่เพียงพอ ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่นำเข้ามา เพื่อแปรรูปหรือประกอบเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออก

(4) ได้รับยกเว้นภาษีขาออก สำหรับผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก

(5) อนุญาตให้ชาวต่างชาติที่ลงทุนใน สปป.ลาว มากกว่า 500,000 ดอลลาร์

สหรัฐฐฐ มีสิทธิถือครองที่ดินเพื่อยู่อาศัยตามระยะเวลาของโครงการลงทุน รัฐบาลลาวส่งเสริมการลงทุนในสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หัตถกรรม และบริการ โดยจะแบ่งสิทธิประโยชน์เป็น 3 ระดับ ตามประเภทกิจการที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เช่น กิจการที่ช่วยแก้ปัญหาความทุกข์ยากและช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน กิจการโครงสร้างพื้นฐาน และกิจการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนี้

ระดับที่ 1 กิจการที่ได้รับการส่งเสริมสูงสุด

ระดับที่ 2 กิจการที่ได้รับการส่งเสริมปานกลาง

ระดับที่ 3 กิจการที่ได้รับการส่งเสริมต่ำ

รัฐบาลลาวจะให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี ตามระดับส่งเสริมการลงทุนและเขตการลงทุนส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

รายการ	เขตที่ 1	เขตที่ 2	เขตที่ 3
	พื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร โครงสร้างพื้นฐานไม่ สะดวก	พื้นที่ที่มีสาธารณูปโภค พื้นฐานทางเศรษฐกิจ บางส่วน	เขตเมืองใหญ่มี สาธารณูปโภคพื้นฐานพร้อม
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมระดับที่ 1	ยกเว้นภาษีกำไร 10 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 6 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 4 ปี
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมระดับที่ 2	ยกเว้นภาษีกำไร 6 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 4 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 2 ปี
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมระดับที่ 3	ยกเว้นภาษีกำไร 4 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 2 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 1 ปี
นโยบายส่งเสริมเฉพาะ			
การสร้างโรงพยาบาล	ยกเว้นค่าเช่าหรือ	ยกเว้นค่าเช่าหรือ	ยกเว้นค่าเช่าหรือ
โรงเรียนอนุบาล	ค่าสัมปทาน 15 ปี และ	ค่าสัมปทาน 10 ปี และ	ค่าสัมปทาน 3 ปี และ
โรงเรียนวิชาชีพ	ยกเว้นภาษีกำไรเพิ่มอีก	ยกเว้นภาษีกำไรเพิ่มอีก	ยกเว้นภาษีกำไรเพิ่มอีก
วิทยาลัย มหาวิทยาลัย	5 ปี	5 ปี	5 ปี
ศูนย์ค้นคว้าวิจัย			
กิจการสาธารณูปโภคบางโครงการ			

3.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ภาพที่ 3.3.1 แผนที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

3.3.1 สภาพทั่วไป

1) ลักษณะทั่วไป

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ทั้งหมด 678,500 ตารางกิโลเมตร มีพรมแดนติดต่อกับ 5 ประเทศ กล่าวคือ ทิศตะวันตกติดกับอินเดียและบังคลาเทศ ทิศเหนือติดกับจีน ทิศตะวันออกติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและไทย ทิศใต้เป็นชายฝั่งทะเลติดอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน

สำหรับพรมแดนที่เมียนมาร์ติดต่อกับประเทศไทยมีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 1,385 กิโลเมตร ในพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง พื้นที่พรมแดนติดต่อในเมียนมาร์ 4 รัฐ 1 เขต ได้แก่ รัฐฉาน รัฐกะยา รัฐกะเหรี่ยง รัฐมอญ และเขตตะนาวศรี

2) เขตการปกครอง

เมียนมาร์มีการปกครองแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศและนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล เมืองหลวงคือเนปิดอว์ (Nay Pyi Taw) และแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 รัฐ (State) และ 7 เขตการปกครอง ประกอบด้วย

- 2.1) รัฐชิน (Chin State)
- 2.2) รัฐคะฉิ่น (Kachin State)
- 2.3) รัฐกะเหรี่ยง (Kayin State)
- 2.4) รัฐคะยา (Kaya State)
- 2.5) รัฐมอญ (Mom State)
- 2.6) รัฐยะไข่ (Rakhine State)
- 2.7) รัฐฉาน (Shan State)

สำหรับ 7 เขตการปกครองประกอบด้วย

- 2.1) เขตอิระวดี (Ayeerwady Division)
- 2.2) เขตพะโค (Bago Division)
- 2.3) เขตมาเกว (Magway Division)
- 2.4) เขตมัณฑลเลย์ (Mandalay Division)
- 2.5) เขตสะกาย (Sagaing Division)
- 2.6) เขตตะนาวศรี (Tanintharyi Division)
- 2.7) เขตย่างกุ้ง (Yangon Division)

3) ประชากร

เมียนมาร์มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 60 ล้านคน ประกอบด้วยชนเผ่าต่างๆ 135 ชนเผ่าหรือ 8 เชื้อชาติที่สำคัญ กล่าวคือ เมียนมาร์ร้อยละ 68 ไทใหญ่ร้อยละ 8 กะเหรี่ยงร้อยละ 7 ยะไข่ ร้อยละ 4 จีน ร้อยละ 3 มอญร้อยละ 2 และอินเดียร้อยละ 2 โดยเป็นประชากรอยู่ในกำลังแรงงานทั้งสิ้น 31.7 ล้านคนหรือ คิดเป็นร้อยละ 52.8 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งเป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรมร้อยละ 70 ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 7 และภาคบริการร้อยละ 23 ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 90 คริสต์ร้อยละ 5 และ อิสลามร้อยละ 4 ใช้ภาษาเมียนมาร์และภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการและการติดต่อทางการค้าและธุรกิจ

3.3.2) สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจ

ปี 2553 เมียนมาร์มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) คิดเป็นมูลค่า 42,207 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมีรายได้ประชาชาติ 880 เหรียญสหรัฐฯต่อคนต่อปี มูลค่าการส่งออก รวม 7.6 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการนำเข้ารวม 4.2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ จึงได้ดุลการค้า 3.4 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ สินค้าส่งออกสำคัญ คือ ก๊าซธรรมชาติ อัญมณี ถั่วเมล็ดแห้งต่างๆ ไม้ซุง และสินค้าประมง เป็นต้น สำหรับสินค้านำเข้าสำคัญ คือ น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องจักรต่างๆ น้ำมันปาล์มเพื่อบริโภค และผลิตภัณฑ์ยารักษาโรค เป็นต้น ประเทศคู่ค้าสำคัญ แก่ จีนและประเทศในภูมิภาคอาเซียน (Source : UN Comtrade)

สำหรับการค้าระหว่างไทยและเมียนมามีทั้งในรูปแบบการค้าปกติ (Normal Trade) และการค้าชายแดน (Border Trade) ระหว่าง ปี 2552 – 2555 ไทยขาดดุลการค้ากับเมียนมาร์ทุกปี จากการที่มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 13.52 ต่อปี มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 23.21 ต่อปี การนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.32 ต่อปี โดยมาจากมูลค่าการค้าชายแดนร้อยละ 85.44 ซึ่งมีอัตราเติบโตของมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 11.09 ต่อปี มูลค่าจากการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 18.10 ต่อปีและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.47 ต่อปี (ตารางที่ 3.3.1)

ตารางที่ 3.3.1 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	มูลค่า				อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
	2552	2553	2554	2555	
การค้ารวม					
มูลค่าการค้ารวม	148,628.29	155,631.63	192,390.97	21,1345.96	13.52
มูลค่าการส่งออก	52,652.37	65,631.18	85,879.95	96,526.45	23.21
มูลค่าการนำเข้า	95,975.92	90,000.45	106,511.02	114,819.51	7.32
ดุลการค้า	-43,323.55	-24,369.27	-20,631.07	-18,293	
การค้าชายแดน					
มูลค่าการส่งออก	134,766.40	137,869.29	164,375.26	180,471.53	11.09
มูลค่าการนำเข้า	42,604.39	50,854.43	60,599.26	69,975.66	18.10
ดุลการค้า	92,162.01	87,014.86	103,776.00	110,495.87	7.47

ที่มา: กองเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

3.3.3) นโยบาย

(1) นโยบายการเกษตร

ภาคเกษตรกรรมของเมียนมาร์อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ 2 กระทรวง คือกระทรวงเกษตรและชลประทาน (Ministry of Agriculture and Irrigation) และกระทรวงปศุสัตว์และประมง (Ministry of Livestock and Fisheries) โดยแบ่งภารกิจแยกกันระหว่าง 2 กระทรวงเป็นดังนี้

(1.1) กระทรวงเกษตรและชลประทาน (Ministry of Agriculture and Irrigation) กำกับดูแลด้านการผลิตพืชเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคภายในและเหลือส่วนเกินการส่งออกเพื่อสร้างรายได้เข้าประเทศ ทั้งนี้การพัฒนาการเกษตรของประเทศยังมุ่งเพื่อการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรทั้งในระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว รวมทั้งการกำหนดกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา การเกษตร คือ

(1.1.1) การใช้เมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการปรับปรุงพันธุ์ให้ดีขึ้น

(1.1.2) การใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(1.1.3) การลดการสูญเสียระหว่างการผลิต

(1.1.4) การจัดตั้งฟาร์มต้นแบบ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกร

(1.1.5) การสร้างความเข้มแข็งในการเข้าถึงตลาดภายในและต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังทำการพัฒนาด้านการชลประทานของประเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนา ด้านการเพาะปลูก การจัดทำฐานข้อมูลด้านการเกษตรให้ผู้ใช้ประโยชน์เข้าถึงข้อมูลได้สะดวกขึ้น การแก้ไข ภาวะเบียดภายในที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการในประเทศและนักลงทุน จากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในธุรกิจภาคการเกษตร

(1.2) กระทรวงปศุสัตว์และประมง (Ministry of Livestock and Fisheries) เป็นกระทรวง ที่กำกับดูแลด้านปศุสัตว์และประมง ในการพัฒนาด้านปศุสัตว์และประมงนี้ ได้มีการจัดทำรอบการพัฒนา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และกำหนดกลยุทธ์เกี่ยวกับการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ส่งเสริม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ทั้งผู้ประกอบการในประเทศและนักลงทุนต่างชาติ เข้า มาร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมประมงและห้องเย็นมากขึ้น ทำให้ปัจจุบันเมียนมาร์สามารถส่งออกอาหารทะเล แข็งแรงได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศไทยเป็นประเทศที่นำเข้ากุ้งและปลาจากเมียนมาร์เป็นจำนวนมาก ดังนั้น นโยบายของรัฐบาลด้านประมงและปศุสัตว์จึงได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

(1.2.1) สนับสนุนการพัฒนาด้านปศุสัตว์และการประมง

(1.2.2) เพิ่มปริมาณการผลิตเนื้อสัตว์และปลาให้มากขึ้น เพื่อเพียงพอสำหรับการ บริโภคภายในประเทศ ส่วนที่เหลือจึงจะส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

(1.2.3) ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและขยายพันธุ์

(1.2.4) ยกย่องฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ทำการประมงและเกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ให้สูงขึ้น

(1.2.5) ขยายการผลิต การแปรรูป และการตลาดแก่สินค้าประมง โดยเฉพาะฟาร์ม กุ้ง โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมากขึ้น

(2) นโยบายส่งเสริมการลงทุน

เมียนมาร์มีกฎหมายการลงทุนต่างชาติ (Myanmar Investment Law : MIL) ประกาศใช้ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2531 ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของเมียนมาร์ (Myanmar Investment Commission: MIC) และจากการที่เมียนมาร์ประกาศนโยบายเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจ ทำให้ เมียนมาร์เป็นที่สนใจของนักลงทุนต่างประเทศ เมียนมาร์จึงดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบภายใน ประเทศให้เอื้อต่อการลงทุนมากขึ้น โดยในเดือนกันยายน 2555 รัฐสภาเมียนมาร์ได้ผ่านร่างกฎหมาย การลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ ฉบับใหม่ เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการลงทุนจากภายนอกมากที่สุด ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(2.1) อนุญาตให้บริษัทต่างชาติถือหุ้น 50 เปอร์เซ็นต์ในกิจการร่วมทุนหรือ Joint Venture ได้

(2.2) ยินยอมให้กองทุนต่างชาติสามารถลงทุนใน Joint Venture ได้ 50 เปอร์เซ็นต์

(2.3) อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเช่าที่ดินเบื้องต้นได้เป็นระยะเวลา 50 ปี โดยมีเงื่อนไขให้ สามารถต่อสัญญาได้

ทั้งนี้ ได้ขจัดอุปสรรคต่อการลงทุนของต่างชาติเรื่องข้อกำหนดที่ระบุว่านักลงทุนจะต้องมีเงินลงทุนเริ่มต้นขั้นต่ำ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 155 ล้านบาท) เพื่อดึงดูดการลงทุนใหม่จากต่างชาติ

สำหรับการเช่าและใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร นักลงทุนต่างชาติสามารถเช่าที่ดิน เพื่อดำเนินโครงการลงทุนระยะยาวเบื้องต้นได้ 50 ปี กรณีเช่าจากรัฐบาล ระยะเวลาในการเช่าอาจยืดหยุ่นได้ขึ้นอยู่กับ การพิจารณาของรัฐบาลเมียนมาร์เป็นสำคัญและสามารถต่ออายุได้ตามที่ MIC พิจารณาเสนอ โดยผู้ลงทุน จะต้องแนบร่างข้อตกลงการเช่าที่ดินนั้นด้วย กรณีการเช่าที่ดินจากเอกชนเมียนมาร์ สามารถดำเนินการได้ไม่เกินคราวละ 1 ปี และต่ออายุทุก 1 ปี

การใช้ประโยชน์จากที่ดิน นักลงทุนชาวต่างชาติสามารถลงทุนด้านการเกษตร อาทิ การเพาะปลูก ผลิต แปรรูปและจำหน่ายพืชล้มลุก (รวมทั้งมัน สำปะหลังและยาสูบ) และทำไร่หรือแปรรูปพืชเป็น ยา กาแฟ ชา น้ำมันปาล์ม พืชสวนและจำหน่ายผลผลิตของตนได้ โดยมีกระทรวงเกษตรและชลประทานเมียนมาร์เป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาและอนุมัติโครงการลงทุนด้านเกษตรกรรม รวมทั้งกำหนดนโยบายเพื่อ ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนภาคเกษตรกรรมมากขึ้น (ตลอดจนส่งเสริมการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเกษตร พัฒนากิจการอุตสาหกรรมเกษตรขนาดเล็ก และการใช้เทคโนโลยีขนาดเบาในโรงงาน การค้าผลิตภัณฑ์ทางการ เกษตร วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือการเกษตร) โดยนักลงทุนสามารถขอยื่นอนุมัติโครงการตามแผนการ ส่งเสริมการลงทุน

บทที่ 4

การศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันสินค้าปศุสัตว์

4.1 ประเทศไทย

4.1.1 สุกร

1) การผลิต

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดว่า ปี 2556 มีปริมาณการผลิตสุกร 13.07 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 12.83 ล้านตัวของปี 2555 ร้อยละ 1.87 (ตารางที่ 4.1.1) ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากราคาสุกรในปี 2555 ลดลงจากการขยายการผลิตมากเกินไปจนเกิดความต้องกร ประกอบกับราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสุกรสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้เลี้ยงสุกรบางส่วนขาดทุนและต้องเลิกกิจการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรายเล็กและรายย่อย ขณะที่รายใหญ่บางรายยังมีการขยายการผลิต

2) การตลาด

2.1) ความต้องการบริโภค

สุกรที่ผลิตได้อาศัยตลาดภายในประเทศเป็นหลัก โดยใช้บริโภคภายในประเทศประมาณร้อยละ 95 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ปี 2555 มีปริมาณการบริโภคสุกร 11.98 ล้านตัว หรือ 0.96 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 6.21 เนื่องจากราคาสุกรลดลง เพราะมีการขยายการผลิตจนทำให้มีปริมาณสุกรมากเกินไปจนเกิดความต้องกร ประกอบกับมีการจัดจำหน่ายเนื้อสุกรราคาถูกเพื่อกระตุ้นการบริโภค

2.2) การส่งออก

การส่งออกสุกรมีปริมาณเพียงร้อยละ 5 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดจากโรคปากและเท้าเปื่อย โดยเป็นการส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปร้อยละ 1-2 และสุกรมีชีวิตร้อยละ 3-4 เนื้อสุกรส่งออกไปยังฮ่องกง และสปป.ลาว ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่นและฮ่องกง สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมาร์ ปี 2555 ส่งออกเนื้อสุกรปริมาณ 2,070 ตัน มูลค่า 130.06 ล้านบาท ลดลงจากปี 2554 ซึ่งส่งออกปริมาณ 2,577 ตัน มูลค่า 140.24 ล้านบาท ร้อยละ 19.67 และ 7.26 ตามลำดับ ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกปริมาณ 12,346 ตัน มูลค่า 2,592.97 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี 2554 ซึ่งส่งออกปริมาณ 9,450 ตัน มูลค่า 2,155.60 ล้านบาท ร้อยละ 30.65 และ 20.29 ตามลำดับ สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกปริมาณ 570,604 ตัว เป็นสุกรพันธุ์ 37,011 ตัว ลดลงจากปี 2554 ซึ่งส่งออก 83,044 ตัว ร้อยละ 55.43 และเป็นสุกรมีชีวิตอื่นๆ 533,593 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ซึ่งส่งออก 353,716 ตัว ร้อยละ 50.85 (ตารางที่ 4.1.2)

2.3) การนำเข้า

ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ปี 2555 นำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ปริมาณ 14,140 ตัน มูลค่า 161.76 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 21,463 ตัน มูลค่า 289.48 ล้านบาทของปี 2554 ร้อยละ 34.12 และ 44.12 ตามลำดับ เนื่องจากราคาสุกรภายในประเทศลดลงทำให้ความต้องกรนำเข้าไม่เพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่นำเข้าดิบจากเกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากเนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียมและเยอรมนี ส่วนผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรนำเข้าปริมาณ 793 ตัน มูลค่า 55.90 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 836 ตัน มูลค่า 54.00 ล้านบาทของ ปี 2554 ร้อยละ 5.14 และ 3.52 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1.3)

2.4) ราคา

ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ปี 2555 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 56.65 บาท ลดลงจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ 65.50 บาทของปี 2554 ร้อยละ 13.51 ทั้งนี้ราคาสุกรได้ลดลงตั้งแต่ต้นปี 2555 จากเฉลี่ยกิโลกรัมละ 61.06 บาท ในเดือนมกราคม เหลือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 52.89 บาท ในเดือนมีนาคม เนื่องจากมีปริมาณสุกรเพิ่มขึ้น ขณะที่ความต้องการบริโภคค่อนข้างทรงตัว ทำให้มีปริมาณสุกรส่วนเกินเหลือสะสมเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรประสบการขาดทุน ในเดือนเมษายนราคาสุกรเริ่มปรับตัวสูงขึ้นเป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 57.63 บาท เนื่องจากสภาพอากาศร้อนทำให้สุกรเจริญเติบโตช้าลง ประกอบกับมีการส่งออกสุกรมีชีวิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นเพื่อระบายผลผลิตและมีการจัดจำหน่ายเนื้อสุกรราคาถูกเพื่อกระตุ้นการบริโภค ทำให้สามารถลดปริมาณสุกรส่วนเกินได้ส่วนหนึ่ง แต่ราคาสุกรเริ่มอ่อนตัวลงอีกตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นมา และลดลงมากในเดือนตุลาคม โดยราคาลดลงเหลือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 51.53 บาท เนื่องจากความต้องการบริโภคชะลอตัวจากภาวะฝนตกชุกต่อเนื่องและเกิดน้ำท่วมในบางพื้นที่ ประกอบกับมีเทศกาลกินเจ แต่ในเดือนพฤศจิกายนอันวาคมราคาสุกรปรับตัวสูงขึ้น เพราะมีเทศกาลต่างๆ และการท่องเที่ยวในช่วงปลายปีทำให้ความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.1.4)

3) นโยบายด้านการเกษตร

ประเทศไทยมีคณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ มีหน้าที่พิจารณาการพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ทั้งระบบและกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรค และสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมมือดำเนินการให้มีเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และกรมปศุสัตว์ได้จัดทำยุทธศาสตร์สุกร ปี 2555-2559 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ได้มีการจัดทำเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) ซึ่งถ้าประสบความสำเร็จจะทำให้สามารถส่งออกสุกรไปยังประเทศต่างๆ ได้เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์สุกรมีเป้าหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตสุกรของประเทศทั้งระบบ ให้มีประสิทธิภาพ สะอาด ปลอดภัย ปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น ดังนี้

3.1) การพัฒนาการผลิตสุกรและผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย

- 3.1.1) การขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงสุกร
- 3.1.2) การพัฒนาระบบฟาร์มเข้าสู่มาตรฐาน
- 3.1.3) การส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร
- 3.1.4) การจัดการสิ่งแวดล้อมฟาร์มสุกร
- 3.1.5) การจัดทำเขตปลอดโรค FMD ในภาคตะวันออกของประเทศไทย
- 3.1.6) การป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคระบาดในสุกร
- 3.1.7) การปรับระบบการเลี้ยงสุกรปลอดโรคสำหรับกลุ่มเกษตรกรรายย่อย
- 3.1.8) การพัฒนาฟาร์มเครือข่ายปรับปรุงพันธุ์สุกรและฟาร์มเครือข่ายขยายพันธุ์สุกร

3.2) การพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ การขนส่ง และสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ ประกอบด้วย

- 3.2.1) การพัฒนาโรงฆ่าสัตว์
- 3.2.2) การพัฒนาการขนส่งสัตว์และซากสัตว์
- 3.2.3) การพัฒนาสถานที่ฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์
- 3.2.4) การปรับปรุงกฎหมายและการบังคับใช้

3.3) มาตรฐานปัจจัยการผลิตสุกรและผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย

- 3.3.1) การศึกษาการใช้สมุนไพรไทยเพื่อลดและป้องกันโรคสุกรที่สำคัญ
- 3.3.2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำนมวัวที่ให้ภูมิคุ้มกันถ่ายทอดเฉพาะต่อโรคติดเชื้อ

ที่สำคัญในสุกร

- 3.3.3) การศึกษาผลของการใช้ความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) ในโรงฆ่าสุกร
- 3.3.4) การส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ยาที่มีคุณภาพอย่างถูกต้องเหมาะสมในการผลิต

สุกร

- 3.3.5) การขยายขอบข่ายการตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์และผลิตภัณฑ์
- 3.3.6) การฝึกอบรมหลักสูตร HACCP ชั้นพื้นฐานให้ผู้ประกอบการ
- 3.3.7) การพัฒนาพันธุ์สุกร โดยเทคโนโลยีอนุพันธุศาสตร์และวิทยาศาสตร์เนื้อสัตว์
- 3.3.8) การเฝ้าระวังตรวจสอบสารเบต้าอะโกนิสท์ในสุกร
- 3.3.9) การสำรวจเฝ้าระวังและลดการติดเชื้อ Streptococcus Suis ในฟาร์มสุกรและ

โรงฆ่า

- 3.3.10) การศึกษาการผลิตวัคซีน PRRS ชนิดเชื้อเป็น
- 3.3.11) การผลิตน้ำเชื้อและเทคโนโลยีชีวภาพของสุกร
- 3.3.12) การจัดตั้งศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพของเชื้อก่อโรคในสุกร
- 3.3.13) การผลิตสารชีวผลิตภัณฑ์เพื่อการทดสอบและการควบคุมโรคสุกรทาง

ห้องปฏิบัติการ

- 3.3.14) การสำรวจการปนเปื้อนสารพิษจากเชื้อรา (mycotoxin) ในอาหารสัตว์
- 3.3.15) การชันสูตรและเฝ้าระวังโรคทางห้องปฏิบัติการ

ตารางที่ 4.1.1 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคสุกร ของไทย ปี 2551-2556

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	12.088	11.771	12.099	11.886	12.828	1.29	13.072
(ล้านตัน)	0.967	0.942	0.968	0.951	1.026	1.29	1.046
ปริมาณส่งออก ^{2/} (ตัน)	9,917	9,264	9,724	12,027	14,416	10.62	16,500
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านตัน)	0.952	0.886	0.922	0.902	0.958	0.31	0.960

หมายเหตุ: * ข้อมูลเบื้องต้น

** คาดคะเน

ที่มา: 1/, 3/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2/ กรมศุลกากร

ตารางที่ 4.1.2 การส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เนื้อสุกรแปรรูป และสุกรมี่ชีวิต ของไทย ปี 2551-2555

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อสุกรชำแหละ ปริมาณ (ตัน)	4,107	2,648	1,500	2,577	2,070	-13.04
มูลค่า : ล้านบาท	337.81	141.50	78.04	140.24	130.06	-17.45
เนื้อสุกรแปรรูป ปริมาณ (ตัน)	5,810	6,616	8,224	9,450	12,346	20.49
มูลค่า : ล้านบาท	1,507.08	1,617.06	1,819.96	2,155.60	2,592.97	14.71
สุกรพันธุ์ ปริมาณ (ตัว)	144,562	48,969	46,497	83,044	37,011*	-19.72
มูลค่า : ล้านบาท	303.62	102.82	129.30	318.58	68.46*	-16.87
สุกรมี่ชีวิตอื่น ๆ ปริมาณ (ตัว)	283,608	389,110	242,831	353,716**	533,593	12.40
มูลค่า : ล้านบาท	1,012.43	1,683.20	1,036.04	1,579.76	2,018.79	14.08

หมายเหตุ: * ปรับข้อมูลส่งออกที่ผิดปกติ เดือนมกราคม 2555

** ปรับปริมาณส่งออกที่ผิดปกติ เดือนธันวาคม 2554

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 4.1.3 การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) ของไทย ปี 2551-2555

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	142	262	946	836	793	58.41
มูลค่า (ล้านบาท)	35.45	39.66	40.16	54.00	55.90	12.97
ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	11,485	11,095	10,142	21,463	14,140	11.36
มูลค่า (ล้านบาท)	208.16	162.72	111.77	289.48	161.76	0.72
ที่มา: กรมศุลกากร						

ตารางที่ 4.1.4 ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ของไทย ปี 2551-2555

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	53.32	56.88	59.99	65.50	56.65	2.66
ราคาส่งออก (บาท/กก.)						
เนื้อสุกรชำแหละ	82.25	53.44	52.03	54.42	62.83	-5.07
เนื้อสุกรแปรรูป	259.39	244.42	221.30	228.11	210	-4.79
ราคานำเข้า (บาท/กก.)						
ส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรรวม	18.12	14.67	11.02	13.49	11.44	-9.55
ตับ	29.16	27.14	26.39	22.77	19.75	-9.11
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร						

ตารางที่ 4.1.5 จำนวนสุกรของโลก ปี 2554

ประเทศ	ปริมาณการผลิตสุกร (ตัว)	ลำดับที่
จีน	470,960,952	1
สหรัฐอเมริกา	66,361,000	2
บราซิล	39,307,336	3
เวียดนาม	27,056,000	4
เยอรมัน	26,758,100	5
เมียนมาร์	10,497,493	16
ไทย	7,660,000	24
ลาว	2,650,000	38
กัมพูชา	2,099,332	46

ที่มา: FAOSTA ; www.faostat3.fao.org

ตารางที่ 4.1.6 จำนวนสุกรของอาเซียน ปี 2554

ประเทศ	ปริมาณการผลิตสุกร (ตัว)	ลำดับที่
เวียดนาม	27,056,000	1
ฟิลิปปินส์	12,303,100	2
เมียนมาร์	10,497,493	3
อินโดนีเซีย	7,758,000	4
ไทย	7,660,000	5
ลาว	2,650,000	6
กัมพูชา	2,099,332	7
มาเลเซีย	1,695,000	8
สิงคโปร์	270,000	9
บรูไน	1,300	10

ที่มา: FAOSTAT ; www.faostat3.fao.org

4.1.2 โคน้ำ

1) การผลิต

ปี 2551-2555 การผลิตโคน้ำของไทยลดลงในอัตราร้อยละ 2.92 ต่อปี สำหรับปี 2555 มีปริมาณการผลิตโคน้ำ 1.06 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 153.08 พันตัน ลดลงจากปี 2554 ซึ่งมีปริมาณการผลิต 1.09 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 161.41 พันตัน ร้อยละ 2.75 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคน้ำกว่าร้อยละ 50 ได้หันไปปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น และเกษตรกรบางส่วนได้มีการขายโคน้ำออกไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้โคน้ำมีจำนวนน้อยลง (ตารางที่ 4.1.7)

2) การตลาด

2.1) ความต้องการบริโภค

ปี 2551-2555 ความต้องการบริโภคเนื้อโคของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.08 ต่อปี สำหรับปี 2555 คาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคโคน้ำ 1.25 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 180.58 พันตัน ทรงตัวจากปี 2554 เนื่องจากราคาโคน้ำและเนื้อโคที่ปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 10-20 จากปีที่ผ่านมา ส่งผลให้การบริโภคเนื้อโคชะลอตัวลง ประกอบกับมีความเชื่อด้านศาสนาและการรักษาสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการบริโภคเนื้อโคอีกด้วย (ตารางที่ 4.1.7)

2.2) การส่งออก

ปี 2551-2555 การส่งออกโคมีชีวิตของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.79 ต่อปี โดยส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย และสปป.ลาว ปี 2555 การส่งออกโคมีชีวิตมีปริมาณ 143,001 ตัว มูลค่า 1,153.07 ล้านบาท เทียบกับปี 2554 ซึ่งส่งออกปริมาณ 121,778 ตัว มูลค่า 998.04 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.43 และ 15.53 ตามลำดับ ประเทศเพื่อนบ้านยังคงมีความต้องการโคน้ำจากไทย แม้ว่าราคาโคน้ำจะปรับตัวสูงขึ้น แต่การส่งออกโคมีชีวิตก็ยังคงเพิ่มขึ้น

ปี 2551-2555 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.99 เท่า ต่อปี เนื่องจากยังคงมีความต้องการเนื้อโคจากประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ปี 2555 การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 7,658 ตัน มูลค่า 778 ล้านบาท เทียบกับปี 2554 ซึ่งส่งออกปริมาณ 4,464 ตัน มูลค่า 381 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.55 และ 1.04 เท่า ตามลำดับ เนื่องจากการส่งออกเนื้อโคส่วนใหญ่ไปยังสปป.ลาว เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.1.8)

2.3) การนำเข้า

ปี 2551-2555 การนำเข้าโคมีชีวิตของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 59.99 ต่อปี โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศเมียนมาร์ ปี 2555 การนำเข้าโคมีชีวิตมีปริมาณ 74,601 ตัว มูลค่า 317 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 46,107 ตัว มูลค่า 205.03 ล้านบาท ร้อยละ 61.80 และ 54.70 ตามลำดับ

ปี 2551-2555 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 62.42 ต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเนื้อโคจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย ส่วนผลิตภัณฑ์นำเข้าจากประเทศอินเดีย นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ปี 2555 การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 10,818.95 ตัน มูลค่า 1,611.05 ล้านบาท เทียบกับปี 2554 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 7,626.37 ตัน มูลค่า 1,078.68 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 41.86 และ 49.35 ตามลำดับ การนำเข้าเนื้อโคคุณภาพจากออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา แต่มีการนำเข้าเนื้อโคที่เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 40 จากประเทศอินเดีย ซึ่งคาดว่า จะเป็นการนำเข้าเพื่อส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านต่อไป (ตารางที่ 4.1.8)

2.4) ราคา

2.4.1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

จากข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2551-2555 ราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.03 ต่อปี สำหรับปี 2555 โคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ราคากิโลกรัมละ 57.81 บาท สูงขึ้นจากปี 2554 ซึ่งมีราคากิโลกรัมละ 49.76 บาท ร้อยละ 16.18 เนื่องจากปริมาณการผลิตลดลง ทำให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น ส่วนใหญ่โคเนื้อที่ซื้อไปเพื่อเข้าโรงฆ่าจะเป็นแม่โคและเป็นโคขนาดใหญ่ และจากการที่ราคาโคมีชีวิตปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้มีการปรับราคาเนื้อโคชำแหละตามไปด้วย โดยปัจจุบันราคาเนื้อโคชำแหละกิโลกรัมละ 200-240 บาท สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 25-30 (ตารางที่ 4.1.9)

2.4.2) ราคาส่งออก

ปี 2551-2555 ราคาส่งออกโคมีชีวิตสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 6.20 ต่อปี ในปี 2555 ราคาส่งออกโคมีชีวิตลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 1.61 ส่วนราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.19 ต่อปี ในปี 2555 ราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 18.95 (ตารางที่ 4.1.9)

2.4.3) ราคานำเข้า

ปี 2551-2555 ราคานำเข้าโคมีชีวิตลดลงในอัตราร้อยละ 5.45 ต่อปี ในปี 2555 ราคานำเข้าโคมีชีวิตลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 4.39 ส่วนราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลงในอัตราร้อยละ 9.25 ต่อปี โดยเนื้อโคที่นำเข้าจะเป็นเนื้อโคคุณภาพ ซึ่งผลิตในประเทศได้ไม่เพียงพอกับความต้องการเพื่อรองรับผู้บริโภคในตลาดบน ในปี 2555 ราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 5.28 (ตารางที่ 4.1.9)

3) นโยบายและมาตรการ

จากการที่ประเทศไทยได้จัดทำเขตการค้าเสรี หรือที่เรียกว่า Free Trade Area (FTA) กับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะการทำ FTA กับประเทศ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา และอินเดีย จะมีผลกระทบต่อการค้าโคเนื้อในประเทศไทย เนื่องจากเนื้อโคจากประเทศดังกล่าวซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตรายใหญ่มีศักยภาพในการผลิตสูงกว่าและราคาต่ำกว่าของไทย เมื่อเปิด FTA จะยิ่งทำให้ราคานำเข้าต่ำลง ส่งผลให้มีการนำเข้ามามากขึ้น โดยเฉพาะเนื้อโคคุณภาพดีจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ปริมาณการนำเข้าดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อราคาโคเนื้อและเนื้อโคในประเทศเพราะไม่สามารถแข่งขันกับเนื้อโคนำเข้าได้ต้องลดราคาลง เกษตรกรจะอยู่ไม่ได้ เพราะรายได้ไม่คุ้มกับต้นทุน สุดท้ายอาชีพเลี้ยงโคอาจจะหมดไปจากประเทศ

ดังนั้นจึงต้องมีมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ปรับปรุงพันธุ์โค ดูแลเรื่องโรคระบาด ตลอดจนพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ ปี 2554-2557 มีรายละเอียดดังนี้

3.1) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตโคเนื้อ ประกอบด้วย การฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการผลิตเนื้อ เพิ่มการผลิตเนื้อโคคุณภาพสำหรับตลาดระดับสูงโดยใช้วิธีผสมเทียมและโคพ่อพันธุ์ สนับสนุนให้เกษตรกรผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อจำหน่าย

3.2) ยุทธศาสตร์การควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ ประกอบด้วย เพิ่มการผลิตวัคซีนป้องกันโรคที่สำคัญ กระจายอำนาจโรงงานผลิตวัคซีนให้ภาคเอกชนดำเนินการ ควบคุมโรคจากการนำเข้าโคมีชีวิตและ เนื้อโคจากต่างประเทศ ฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านการควบคุม ป้องกันโรคระบาดสัตว์แก่เจ้าหน้าที่ประเทศเพื่อนบ้าน กำหนดมาตรฐานฟาร์มโคเนื้อเพื่อสร้างมาตรฐานในการควบคุมกำจัดโรคระบาด

3.3) ยุทธศาสตร์ด้านพัฒนาระบบการตลาด สนับสนุนเกษตรกรรายย่อยรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือสหกรณ์ จัดทะเบียนฟาร์มเกษตรกรที่เลี้ยงโค พัฒนาตลาดโคมีชีวิตให้มีระบบสับย้อนกลับ แนะนำเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้บริโภคเนื้อโคขุนที่ผลิตในประเทศเพิ่มมากขึ้น พัฒนาโรงฆ่าให้ได้มาตรฐาน

3.4) ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาวิจัย ศึกษาวิจัยทดสอบพันธุ์โคที่เหมาะสม วิจัยด้านอาหารสัตว์ วิจัยระบบการจัดการภายหลังการฆ่า วิจัยเทคโนโลยีชีวภาพการพัฒนาโคเนื้อ

3.5) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการองค์กร ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อรวมตัวเป็นสถาบันเกษตรกร จัดตั้งศูนย์สารสนเทศโคเนื้อ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาระบบการผลิตและการตลาดโคเนื้อ

นอกจากนี้รัฐบาลมีกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีจากผลจากการเปิดการค้าเสรีทางการค้า (FTA) ซึ่งทำให้มีเนื้อโคคุณภาพดีนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะจากประเทศออสเตรเลีย และราคาที่จำหน่ายใกล้เคียงกับราคาเนื้อโคคุณภาพดีในประเทศ จึงส่งผลกระทบโดยตรงเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพดี ในปี 2555 สินค้าโคเนื้อยังคงมีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ 3 โครงการ ได้แก่ โครงการคัดเลือกพ่อพันธุ์กำแพงแสนเพื่อใช้ผลิตน้ำเชื้อ (ระยะเวลาโครงการ 6 ปี งบประมาณ 46.26 ล้านบาท) โครงการจัดตั้งตลาดกลางโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน (ระยะเวลาโครงการ 6 ปี งบประมาณ 14.77 ล้านบาท) และโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านโคเนื้อ (ระยะเวลาโครงการ 5 ปี งบประมาณ 20.24 ล้านบาท) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว

ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2558 จึงต้องสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งเพื่อรองรับการเข้าสู่ AEC ดังกล่าว โดยไทยมีศักยภาพในการผลิตเนื้อโคคุณภาพดีและเป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้านสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้มีรายได้สูง ตลาดอาเซียนมีความต้องการโคเนื้อและผลิตภัณฑ์ค่อนข้างสูง และไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง โดยไทยส่งออกโคมีชีวิตส่วนใหญ่ไปยังประเทศมาเลเซีย ส่วนเนื้อโคแช่เย็นแช่แข็งส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศลาว แม้ว่าประเทศเพื่อนบ้านจะยังคงมีความ

ต้องการโคเนื้อจากไทย แต่ผลผลิตโคเนื้อกลับลดลง จากการที่เกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่เลี้ยงโคไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดที่ได้ผลตอบแทนที่ดีและเร็วกว่าดังกล่าวแล้ว ราคาโคเนื้อจึงขยับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้การส่งออกชะลอตัวลง เกษตรกรหรือสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคเนื้อจะต้องมีการวางแผนการผลิตและการตลาดเพื่อรองรับตลาดอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น อาจจะต้องหาฐานการผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน

ตารางที่ 4.1.7 ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556*
การผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	1.187	1.173	1.160	1.087	1.063	-2.924	0.995
(พันตันน้ำหนักซาก)	170.930	168.960	167.080	161.410	153.080	-2.628	143.29
ส่งออก ^{2/} (พันตัน)	0.860	0.613	0.497	4.463	7.658	88.860	8.097
นำเข้า ^{2/} (พันตัน)	1.861	2.016	2.978	7.626	10.818	62.428	12.769
การบริโภค ^{1/} (ล้านตัว)	1.250	1.252	1.255	1.254	1.254	0.080	1.255
(พันตันน้ำหนักซาก)	180.000	180.290	180.720	180.580	180.580	0.080	180.72

ที่มา: 1/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2/ กรมศุลกากร

ตารางที่ 4.1.8 การส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556*
การส่งออก							
โคมีชีวิต							
ปริมาณ (ตัว)	93,986.00	236,036.00	254,601.00	121,778.00	143,001.00*	1.792	98,237
มูลค่า (ล้านบาท)	642.75	1,474.36	1,448.61	998.04	1,153.07	8.098	666.28
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์							
ปริมาณ (ตัน)	86.01	613.59	497.14	4,463.89	7,658.65	199.298	8,097.10
มูลค่า (ล้านบาท)	13.82	46.70	43.13	381.40	778.33	176.272	642.22
การนำเข้า							
โคมีชีวิต							
ปริมาณ (ตัว)	15,529.00	9,687.00	26,479.00	46,107.00	74,601.00	59.985	152,295
มูลค่า (ล้านบาท)	75.67	57.42	110.76	205.03	317.18	51.270	320.23
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์							
ปริมาณ (ตัน)	1,861.55	2,016.65	2,978.94	7,626.37	10,818.95	62.417	12,769.42
มูลค่า (ล้านบาท)	384.65	391.18	578.18	1,078.68	1,611.05	47.387	1,383.11

หมายเหตุ: * การส่งออกโคมีชีวิตไม่รวมตัวเลขที่ผิดปกติในเดือนมิถุนายน 55 จากการส่งออกโคเนื้อไปเยอรมนี 234,733 ตัว

มูลค่า 407,428 บาท เฉลี่ยตัวละ 1.74 บาท

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 4.1.9 ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556*
ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} (บาท/กก.)	44.02	43.51	43.29	49.76	57.81	7.029	64.91
ราคาส่งออก ^{2/}							
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	6,838.78	6,246.38	5,689.73	8,195.57	8,063.37	6.195	6,782.41
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	160.68	76.11	86.76	85.44	101.63	0.187	79.31
ราคานำเข้า ^{2/}							
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	4,872.82	5,927.53	4,182.94	4,446.83	4,251.69	-5.447	2,103
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	206.63	193.98	194.09	141.44	148.91	-9.254	108.31

หมายเหตุ: ปี 2556 ข้อมูลเดือนมกราคม - มิถุนายน

ที่มา: 1/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2/ จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 4.1.8

ตารางที่ 4.1.10 การนำเข้าโคมีชีวิตของไทย ปี 2551 – 2555

ปริมาณ: ตัว, มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	
อาเซียน	15,404	67.88	9,431	41.20	26,371	109.81	46,010	190.07	74,419	310.69	57.95
ลาว	22	0.09									
พม่า	15,382	67.79	9,431	41.20	26,371	109.81	46,010	190.07	74,419	310.69	57.99
กัมพูชา											
สิงคโปร์											
มาเลเซีย											
บรูไน											
อินโดนีเซีย											
เวียดนาม											
ฟิลิปปินส์											
ไทย											
ออสเตรเลีย	45	7.64	73	12.24			95	14.96	8	5.79	
นิวซีแลนด์			9	2.93							
สหรัฐอเมริกา	80	0.14					2	0.0003	2	0.003	
อาร์เจนตินา											
อินเดีย											
ประเทศอื่น ๆ			174	1.04	108	0.96					
รวม	15,529	75.67	9,687	57.42	26,479	110.76	46,107	205.03	74,429	316.48	51.20

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 4.1.11 การส่งออกโคมีชีวิตของไทย ปี 2551 – 2555

ปริมาณ: ตัว, มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	
อาเซียน	91,113	642.43	216,611	1,500.90	253,855	1,448.35	120,385	998.02	142,964	1,152.70	7.91
ลาว	12,974	78.39	81,832	490.71	75,229	269.14	9,813	55.70	41,147	222.27	-0.91
พม่า	10,814	44.59	9,325	29.44	46,416	3.91	1,686	3.78	4,665	10.50	-39.01
กัมพูชา	2,854	13.11	3,360	24.86	220	0.94	1,329	10.29	1,530	9.18	-14.74
สิงคโปร์	13	0.000004							6	0.11	
มาเลเซีย	64,455	506.34	116,601	894.54	131,277	1,149.96	107,276	914.57	95,289	895.47	12.33
บรูไน											
อินโดนีเซีย											
เวียดนาม	3	0.0003	5,493	61.36	713	24.40	281	13.67	322	15.16	650.77
ฟิลิปปินส์									5	0.002	
ญี่ปุ่น	2,376	0.04							5	0.38	
ประเทศอื่น ๆ	497	0.27	60	0.23	746	0.25	1,392	0.02	234,765	0.41	-14.84
รวม	93,986	642.75	216,671	1,501.13	254,601	1,448.61	121,777	998.04	377,734	1,153.48	7.91

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 4.1.12 จำนวนโคเนื้อของโลก ปี 2554

ประเทศ	ปริมาณการผลิตโคเนื้อ (ตัว)	ลำดับที่
บราซิล	212,815,311	1
อินเดีย	210,824,000	2
สหรัฐอเมริกา	92,682,400	3
จีน	83,023,752	4
เอธิโอเปีย	53,382,194	5
เมียนมาร์	14,088,043	18
ไทย	6,680,000	37
กัมพูชา	3,406,972	61
ลาว	1,538,000	89

ที่มา: FAOSTAT ; www.faostat3.fao.org

ตารางที่ 4.1.13 จำนวนโคเนื้อของอาเซียน ปี 2554

ประเทศ	ปริมาณการผลิตโคเนื้อ (ตัว)	ลำดับที่
อินโดนีเซีย	14,824,000	1
เมียนมาร์	14,088,043	2
ไทย	6,680,000	3
เวียดนาม	5,436,600	4
กัมพูชา	3,406,972	5
ฟิลิปปินส์	2,518,400	6
สปป.ลาว	1,538,000	7
มาเลเซีย	925,000	8
บรูไน	852	9
สิงคโปร์	200	10

ที่มา: FAOSTAT ; www.faostat3.fao.org

4.2 ราชอาณาจักรกัมพูชา

4.2.1 สุกร

จากการสอบถามเกษตรกรและสมาคมผู้ผลิตสุกร เกี่ยวกับการผลิตและการตลาดสุกร พบว่า

1) การผลิต

การผลิตสุกรจะมีการผลิตแบบรายย่อย แบบเชิงการค้าและแบบฟาร์มขนาดใหญ่ โดยร้อยละ 99 จะเป็นเกษตรกรรายย่อย แหล่งเลี้ยงที่สุกรที่สำคัญ ได้แก่ บริเวณพื้นที่ราบ โดยจังหวัดที่มีการเลี้ยงสุกรมากที่สุดได้แก่ Prey Veng Takeo และ Svay Rieng ปี 2555 มีจำนวนสุกร 2.2 ล้านตัว (ตารางที่ 4.2.1) และคาดว่าปี 2556 จะมีแนวโน้มการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 2.4 ล้านตัว ซึ่งระยะเวลาการเลี้ยงขึ้นอยู่กับน้ำหนักลูกสุกร พันธุ์ และอาหาร เป็นต้น ถ้าเกษตรกรซื้อลูกสุกรขนาด 20 กิโลกรัม จะใช้เวลาขุนประมาณ 3 เดือน หากเป็นลูกสุกรพันธุ์พื้นเมืองจะใช้เวลาขุน 7-8 เดือน จะได้น้ำหนักประมาณ 90-100 กิโลกรัม การผลิตสุกรในกัมพูชาจะมีบริษัทจากต่างประเทศเข้าไปลงทุน อาทิเช่น จีน ไทย เวียดนาม เป็นต้น เกษตรกรที่เลี้ยงสุกรกับบริษัทต่างชาติ ทางบริษัทจะช่วยเหลือด้านการผลิตและการตลาด และมีการอบรมความรู้ให้แก่เกษตรกรอีกด้วย แต่เกษตรกรที่เข้าร่วมกับบริษัทยังมีน้อย เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดเงินทุน

1.1) พันธุ์สัตว์

พันธุ์ที่ใช้เลี้ยงจะมีทั้งพันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์ลูกผสม ราคาสุกรจะแตกต่างกันโดยราคาสุกรพันธุ์ลูกผสมจะราคาสูงกว่า เนื่องจาก เนื้อแดงมาก หนังบาง เจริญเติบโตได้ดีกว่า แต่เกษตรกรจะนิยมเลี้ยงพันธุ์พื้นเมืองมากกว่าพันธุ์ลูกผสม เนื่องจากทนทานต่อโรคและพันธุ์ผสมมีราคาแพง โดยเกษตรกรจะซื้อลูกสุกรจากเพื่อนบ้านมาขุน หรือบางรายมีการซื้อลูกสุกรพันธุ์ดีจากฟาร์มใหญ่ๆ เช่น ฟาร์มของบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุน เป็นต้น เนื่องจากจะได้ลูกสุกรที่มีคุณภาพ และราคาสุกรก็จะสอดคล้องกับน้ำหนักและสายพันธุ์ การซื้อขาย ลูกสุกรจะซื้อขายในบริเวณใกล้เคียง อย่างไรก็ตาม กัมพูชายังต้องมีการนำเข้าพ่อแม่พันธุ์ และลูกสุกร จากต่างประเทศ เช่น ประเทศไทย จีน เวียดนาม เป็นต้น โดยเฉพาะตามแนวชายแดน ซึ่งการนำเข้าลูกสุกรเพื่อมาเลี้ยงขุนจากประเทศเพื่อนบ้านจะไม่เสียภาษีนำเข้า ซึ่งการนำเข้าจะต้องขออนุญาตนำเข้าผ่านสมาคมผู้ผลิตสุกร โดยราคาสุกร น้ำหนัก 10 กิโลกรัม พันธุ์พื้นเมืองราคา 102,050-122,460 เรียล (777-933 บาท) พันธุ์ลูกผสมราคา 204,100-244,920 เรียล (1,550-1,866 บาท) และพันธุ์ลูกผสม น้ำหนัก 20 กิโลกรัม ราคาประมาณ 285,740-326,560 เรียล (2,177-2,488 บาท) สำหรับยา เวชภัณฑ์และวัคซีน ประเทศกัมพูชายังไม่สามารถผลิตได้เอง ต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ฝรั่งเศส จีน เป็นต้น ส่วนยาบำรุงและวิตามินจะนำเข้าจากไทย การจัดการฟาร์มส่วนใหญ่ยังไม่มีมาตรฐาน จึงทำให้เกิดความสูญเสียในฟาร์มได้ง่าย โดยเฉพาะในช่วงปี 2553 ที่มีการระบาดของโรค PRRS (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome) ทำให้เกษตรกรได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก

1.2) ด้านอาหารสัตว์

เกษตรกรในกัมพูชาจะมีการผสมอาหารเอง ใช้อาหารสำเร็จรูป และนำวัตถุดิบในท้องถิ่น (พืชน้ำ ปลา) มาใช้เป็นอาหารสุกร ถึงแม้กัมพูชาจะเป็นแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์หลายชนิด เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง เป็นต้น แต่ยังไม่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตอาหารสัตว์ ผู้ผลิตอาหารสัตว์ส่วนใหญ่เป็นบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุน เช่น จีน ไทย เกาหลีใต้ เป็นต้น รวมทั้งยังมีการนำเข้าอาหารสัตว์

จากต่างประเทศ ปัจจุบันมีบริษัทเอกชนผู้ผลิตอาหารสัตว์รายใหญ่ที่ทำการผลิตอาหารสัตว์ เช่น บริษัทในเครือ เจริญโภคภัณฑ์ ของไทย กรีนฟีด ของเวียดนาม นิโสบ ของจีน และ SCF ของเกาหลีใต้ เป็นต้น

1.3) สมาคมผู้ผลิตสุกร

สมาคมผู้ผลิตสุกรก่อตั้งเมื่อปี 2549 มีสมาชิกประมาณ 4,000 ครอบครัว นอกจากนั้น บริษัทต่างชาติที่เข้าไปลงทุนการเลี้ยงสุกร ก็ยังต้องเป็นสมาชิกของสมาคมด้วย สมาคมจะเป็นหน่วยงาน ภาคเอกชนที่เป็นผู้ประสานระหว่างภาครัฐและองค์กรช่วยเหลือจากต่างประเทศกับเกษตรกร โดยกัมพูชาได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากประเทศต่างๆ เช่น ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เป็นต้น โดยเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรด้านต่างๆ เช่น การดูแลสุขภาพสัตว์ การทำ Biogas เป็นต้น นอกจากนี้สมาคมยังมีสัตวแพทย์คอยช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีที่สุกรของเกษตรกรป่วย

2) การตลาด

2.1) ความต้องการบริโภค

ผู้บริโภคในกัมพูชานิยมบริโภค เนื้อสุกร เนื้อโค เนื้อไก่ เนื้อเป็ด เนื้อปลา และอาหารทะเล ถ้าเป็นเนื้อสุกรผู้บริโภคจะนิยมบริโภคเนื้อสุกรจากสุกรพันธุ์พื้นเมือง ปี 2556 กัมพูชามีการบริโภคสุกรประมาณวันละ 4,000-5,000 ตัว แต่ผลิตได้เพียง 3,000 ตัวต่อวัน การบริโภคจะมีสูงในเมืองสำคัญ และเมืองท่องเที่ยว เช่น พนมเปญ เสียมเรียบ เป็นต้น

2.2) การส่งออก

กัมพูชายังมีการผลิตสุกรไม่เพียงพอต่อการบริโภค และมาตรฐานด้านสุขอนามัยยังไม่ได้พัฒนาเท่าที่ควรจึงยังไม่สามารถส่งออกได้

2.3) การนำเข้า

กัมพูชามีการนำเข้าสุกรมีชีวิตทั้งที่เป็นสุกรขุน และสุกรพันธุ์จากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ไทย เวียดนาม เนื่องจากปริมาณการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค โดยปี 2553 มีการนำเข้าสุกรมีชีวิตจำนวน 303,406 ตัว การนำเข้าสุกรมีชีวิตจากประเทศไทยมีการกำหนดโควตาโดยไทยสามารถส่งออกได้วันละ 1,250 ตัว และเสียภาษีนำเข้าประมาณตัวละ 8 ดอลลาร์สหรัฐฯ (250 บาท) สุกรที่นำเข้าจากประเทศไทยจะผ่านทางด่านอรัญประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้ประกอบการไทยจะรวบรวมสุกรในพื้นที่เป็นแหล่งเลี้ยงที่สำคัญ เช่น ชลบุรี ฉะเชิงเทรา เป็นต้น ตั้งแต่เข้าและส่งไปยังชายแดนก่อนเที่ยง เมื่อข้ามแดนไปแล้วต้องมีการขนย้ายสุกรไปขึ้นรถของกัมพูชา โดยจะออกเดินทางเวลาประมาณ 20.00 น. จากปอยเปต โดยสุกรจะผ่านด่านพญาฆ่าเชื้อโรคที่พระตะบอง จะไปถึงกรุงพนมเปญ ประมาณ 07.00 น. และกระจายสินค้า โดยสุกรที่นำเข้ามาจะใช้บริโภคที่พนมเปญประมาณ ร้อยละ 90 และที่เสียมเรียบประมาณร้อยละ 10 แต่สำหรับประเทศเวียดนามไม่มีการกำหนดโควตาสุกรจากประเทศเวียดนามจะเข้าทางชายแดนบริเวณจังหวัดกำปงจาม และสวายเรียง การนำเข้าสุกรมีชีวิตของกัมพูชาส่งผลกระทบต่อเกษตรกรภายในประเทศ โดยจะทำให้ราคาในประเทศตกต่ำ ทำให้เกษตรกรรายย่อยบางส่วนต้องเลิกเลี้ยง และนอกจากทำให้ราคาตกต่ำแล้ว ยังมีโรคระบาดแพร่ระบาดเข้ามาอีกด้วย โดยเฉพาะการนำเข้าตามแนวชายแดนกัมพูชากับเวียดนาม เนื่องจากไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบโรค

2.4) ราคา

ราคาสุกรมีชีวิตกิโลกรัมละ 8,164 เรียล (62 บาท) โดยเกษตรกรทั่วไปจะขายสุกรให้กับพ่อค้าในท้องถิ่น ผู้บริโภค หรือพ่อค้าขายปลีกโดยตรง ส่วนราคาสุกรชำแหละ พ่อค้าขายปลีกจะรับซื้อสุกรชำแหละจากโรงฆ่า ราคา กิโลกรัมละ 12,000 - 13,000 เรียล (91-99 บาท) และราคาขายปลีกเนื้อสุกรที่ขายในท้องตลาดกิโลกรัมละ 25,000 เรียล (190 บาท) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาสุกรในประเทศที่สำคัญคือการนำเข้าสุกรมีชีวิตจากต่างประเทศ ทำให้ราคาในประเทศลดลง (ตารางที่ 4.2.2)

3) นโยบายด้านเกษตร

นโยบายด้านการผลิตและสุขภาพสัตว์มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความมั่นคงด้านอาหาร การป้องกันโรคระบาด การสาธารณสุข การผลิตเพื่อส่งออก โดยมียุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

3.1) การส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนา สุกร สัตว์ปีก และโคเนื้อ-กระบือ เพื่อผลิตเนื้อและไข่ โดย การพัฒนาฟาร์มสุกร การพัฒนาฟาร์มสัตว์ปีก การพัฒนาฟาร์มโคเนื้อ-กระบือ

3.2) การพัฒนาการผลิตอาหารสัตว์ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณสำหรับสุกร สัตว์ปีก โค-กระบือ

3.3) การลดอัตราการป่วยและอัตราการตายของสัตว์

3.4) การปรับปรุงพันธุ์สัตว์

3.5) การปรับปรุงสาธารณสุขโดยการจัดการ และควบคุมโรคติดต่อจากสัตว์

3.6) การให้สินเชื่อแก่เกษตรกร

3.7) ด้านการตลาด

นอกจากนี้สำหรับฟาร์มรายย่อยจะเน้นในเรื่อง “Good Animal Production Practices” โดยเน้นในเรื่อง สุขอนามัยของคอกสัตว์ สุขอนามัยของอาหารและน้ำที่ใช้สำหรับเลี้ยงสัตว์ การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ทำเป็นอาหารสัตว์ การตลาดที่เข้มแข็ง เป็นต้น

4) เปรียบเทียบระหว่างไทยและกัมพูชา

4.1) เปรียบเทียบกับโลก

เมื่อพิจารณาจำนวนสุกรของโลก จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ประเทศที่มีจำนวนสุกรมากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ จีน มีจำนวน 470.96 ล้านตัว ลำดับที่สอง คือ สหรัฐอเมริกา มีจำนวน 66.36 ล้านตัวและลำดับที่ 3 คือ บราซิล จำนวน 39.31 ล้านตัว สำหรับไทยมีจำนวน 7.66 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 24 ของโลก และกัมพูชามีจำนวน 2.00 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 46 ของโลก (ตารางที่ 4.1.5)

4.2) เปรียบเทียบกับอาเซียน

เมื่อพิจารณาจำนวนสุกรของอาเซียน จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ประเทศที่มีจำนวนสุกรมากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ เวียดนาม มีจำนวน 27.06 ล้านตัว ลำดับที่สอง คือ ฟิลิปปินส์ มีจำนวน 12.30 ล้านตัว และลำดับที่ 3 คือ เมียนมาร์ มีจำนวน 10.50 ล้านตัว สำหรับไทยมีจำนวน 7.66 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 5 ของอาเซียน และกัมพูชามีจำนวน 2.00 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 7 ของอาเซียน (ตารางที่ 4.1.6)

เมื่อเปรียบเทียบการเลี้ยงและการค้าสุกรระหว่างไทยและกัมพูชา พบว่าไทยมีการเลี้ยงสุกร ส่วนใหญ่เป็นเชิงการค้า โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในภาคตะวันออกและภาคกลาง พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็น

พันธุ์ลูกผสม อาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงสุกรเกษตรกรผสมอาหารใช้เอง และอีกส่วนหนึ่งใช้อาหารสำเร็จรูป ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 55-60 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกรเนื้อแดง 120-130 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกจะส่งออกเนื้อสุกรแปรรูปไปยังญี่ปุ่นและฮ่องกง สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมาร์ การนำเข้า ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรเช่นเยื่อแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร โดยส่วนใหญ่นำเข้าดับจาก เกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากเนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียมและเยอรมนี การกำกับดูแลภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนกัมพูชานั้น ลักษณะการเลี้ยงสุกรมีทั้งแบบพื้นบ้าน เชิงการค้า และบริษัทครบวงจร โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่บริเวณจังหวัดโพลิน และรอบโตนเลสาบ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสม อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรเกษตรกรจะมีทั้งผสมเองและซื้อสำเร็จรูป และใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นมาเสริม ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 60-70 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกรเนื้อแดงเฉลี่ย 190 บาทต่อกิโลกรัม กัมพูชาไม่มีการส่งออกสุกรและผลิตภัณฑ์ แต่มีการนำเข้าสุกรมีชีวิตจากไทยและเวียดนาม การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงเกษตร ประมง และป่าไม้ (ตารางที่ 4.2.4)

5) การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการผลิตและการตลาดของไทย

5.1) ด้านการผลิต

กัมพูชายังมีศักยภาพด้านการผลิตค่อนข้างต่ำ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน ถ้ามีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเป็นเชิงการค้าเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้สามารถผลิตสุกรได้เพิ่มขึ้น แต่กัมพูชายังมีข้อจำกัดในเรื่องการจัดการฟาร์มที่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เกิดความสูญเสียในฟาร์มได้ง่าย ประกอบกับเกษตรกรยังมีข้อจำกัดในเรื่องของเงินทุนอีกด้วย จึงคาดว่า การผลิตสุกรในกัมพูชาจะไม่ส่งผลกระทบต่อด้านการผลิตสุกรของไทย

5.2) ด้านการตลาด

กัมพูชาเป็นตลาดส่งออกสุกรมีชีวิตที่สำคัญของไทย หากกัมพูชาผลิตสุกรได้เพียงพอต่อความต้องการบริโภค อาจส่งผลกระทบต่อส่งออกสุกรมีชีวิตของไทย ซึ่งปัจจุบันกัมพูชามีการกำหนดโควตานำเข้าจากไทยขณะที่การนำเข้าของเวียดนามไม่มีกำหนดโควตา โดยราคาของผู้ประกอบการไทยจะสามารถส่งออกสุกรมีชีวิตไปยังกัมพูชาได้ราคาจะต้องต่างกันอย่างน้อย 5 บาทต่อกิโลกรัม

6) มาตรการเตรียมความพร้อมของไทยสู่การเข้าประชาคมอาเซียน

จากการศึกษาพบว่า ไทยจะต้องเตรียมความพร้อมในหลายด้าน เพื่อเป็นโอกาสในการขยายการส่งออกใหม่ และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค

6.1) พัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค เพื่อขยายการส่งออกสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศใน AEC

6.2) พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกรแปรรูปที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

6.3) เจรจาท่าข้อตกลงเกี่ยวกับการขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีความสะดวกในการขนส่งเพิ่มขึ้น เช่น การทำข้อตกลงเกี่ยวกับการขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้านให้มีความสะดวกในการขนส่งเพิ่มขึ้น เพราะการขนส่งสุกรอาจทำให้เกิดความสูญเสียได้

ตารางที่ 4.2.1 จำนวนสุกร กระป๋อง โคเนื้อ และไก่และเป็ดของกัมพูชา

หน่วย : ตัว

ปี	สุกร	กระป๋อง	โคเนื้อ	ไก่และเป็ด
2551	2,215,641	746,207	3,457,787	16,928,075
2552	2,126,304	739,646	3,579,882	20,192,811
2553	2,057,431	702,074	3,484,601	20,677,397
2554	2,099,322	689,829	3,405,972	22,036,755
2555	2,208,611	656,975	3,376,805	23,098,809

ที่มา : Dept. Animal Health and Production, 2012

ตารางที่ 4.2.2 ราคาขายปลีกเนื้อสุกร ณ กรุงพนมเปญ ของกัมพูชา

รายการ	ขายส่ง (เรียล)	ขายปลีก (เรียล)	ขายส่ง (บาท)	ขายปลีก (บาท)
เนื้อแดง	12,000-13,000	25,000	91-99	190
ซี่โครง		25,000		190
สามชั้น		20,000		152
หัวใจ		25,000		190
ตับ		20,000		152

ที่มา: จากการสำรวจเดือนเมษายน 2556

ตารางที่ 4.2.3 ปริมาณการนำเข้า สุกรของกัมพูชา ปี 2553-2554

ปี	2553	2554
สุกรขุน (ตัว)	303,406	303,406
ลูกสุกร (ตัว)	4,332	16,778
รวม	307,738	320,184

ที่มา : Dept. Animal Health and Production, 2012

ตารางที่ 4.2.4 เปรียบเทียบสุกรระหว่างไทยกับกัมพูชา

รายการ	ไทย	กัมพูชา
จำนวนสุกร	7.66 ล้านตัว	2.00 ล้านตัว
อันดับ	โลก อันดับที่ 24 อาเซียน อันดับที่ 5	โลก อันดับที่ 46 อาเซียน อันดับที่ 7
ลักษณะการเลี้ยง	เชิงการค้า และบริษัทครบวงจร	พื้นบ้าน เชิงการค้า และบริษัท ครบวงจร
แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ	ภาคตะวันออก และภาคกลาง	Plain Zone และบริเวณรอบ โตนเลสาบ
พันธุ์	พันธุ์ลูกผสม	พันธุ์พื้นบ้าน และพันธุ์ลูกผสม
อาหารสัตว์	ผสมอาหารเอง และใช้อาหารสำเร็จรูป	ผสมอาหารเอง อาหารสำเร็จรูป และวัตถุดิบในท้องถิ่น (พืชน้ำ ปลา) เสริม
ราคาสุกรมี่ชีวิต	กิโลกรัมละ 55-60 บาท	กิโลกรัมละ 60-70 บาท
ราคาขายปลีกเนื้อแดง	กิโลกรัมละ 120-130 บาท	กิโลกรัมละ 190 บาท
เป้าหมายการผลิต	ยกระดับมาตรฐานการผลิตสุกร ของประเทศทั้งระบบ ให้มี ประสิทธิภาพ สะอาด ปลอดภัย ปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค	- “Good Animal Production Practices” - การผลิตเพื่อตอบสนองความ ต้องการบริโภคภายในประเทศ

ตารางที่ 4.2.4 (ต่อ)

รายการ	ไทย	กัมพูชา
จุดแข็ง	<ul style="list-style-type: none"> - เทคโนโลยีการผลิตที่ดีและได้มาตรฐาน - และมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย 	<ul style="list-style-type: none"> - มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ และหลากหลาย - ค่าแรงงานต่ำ
จุดอ่อน	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดแคลนแรงงาน - วัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาสูง 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดแคลนเงินทุน - ความรู้เกี่ยวกับด้านการผลิตและอาหารสัตว์มีน้อย - การป้องกันและรักษาโรคยังไม่ได้มาตรฐาน
การส่งออก	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อสุกรส่งออกไปยังฮ่องกงและสปป.ลาว - เนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่นและฮ่องกง - สุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมาร์ 	ไม่สามารถส่งออกได้ เนื่องจากยังผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค
การนำเข้า	ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร โดยส่วนใหญ่นำเข้าดิบจาก เกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากเนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียม และเยอรมนี	สุกรมีชีวิต และสุกรพันธุ์ นำเข้าจากประเทศไทย และประเทศเวียดนาม
การกำกับดูแล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง

ที่มา: จากการศึกษา

4.2.2 โคเนื้อ

จากการสอบถามเกษตรกร เกี่ยวกับการผลิตและการตลาดโคเนื้อ พบว่า

1) การผลิต

โคเนื้อในกัมพูชาส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงเพื่อใช้งาน (ไถนา) และเลี้ยงไว้ขายเมื่อต้องการใช้เงิน ส่วนใหญ่เลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง และเป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน มีการบริการวัคซีนของรัฐให้แก่โคเนื้อปีละ 1 ครั้ง ด้านอาหารสัตว์ ทุกบ้านจะมีกองฟางไว้ให้โคเนื้อกินหรือบางพื้นที่มีการเกี่ยวหญ้าให้โคเนื้อ หากโคมีอาการเจ็บป่วยจะมีอาสาสมัครสัตวแพทย์ของแต่ละหมู่บ้านคอยดูแล หากป่วยหนักจึงจะมีการแจ้งสัตวแพทย์มาทำการรักษา โรคที่พบบ่อย เช่น โรคคอบวม แผลอักเสบ เป็นต้น การซื้อขายโคจะต้องมีเอกสารการซื้อขาย ถ้าหากเป็นการยืมไปไถนาไม่ต้องมีเอกสาร โดยปี 2554 มีโคเนื้อจำนวน 3.41 ล้านตัว ลดลงจากปีที่ผ่านมาซึ่งมีจำนวน 3.48 ล้านตัว ร้อยละ 2.05

2) การตลาด

2.1) ความต้องการบริโภค

ผู้บริโภคในกัมพูชานิยมบริโภคเนื้อโคเป็นอาหารโปรตีนประเภทหนึ่ง แต่เนื้อโคราคาปรับตัวสูงขึ้นมาก ซึ่งเป็นผลมาจากเกษตรกรลดการเลี้ยง และพ่อค้าชาวเวียดนามเข้ามากว้านซื้อ ทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภคลง

2.2) การส่งออก

กัมพูชามีการส่งออกโคเนื้อมีชีวิตไปประเทศเวียดนาม แต่มีจำนวนไม่มากนัก โดยปี 2554 ส่งออกจำนวน 3,488 ตัว ลดลงจากปี 2553 ซึ่งมีจำนวน 41,936 ตัว ร้อยละ 91.68 (ตารางที่ 4.2.5)

2.3) การนำเข้า

กัมพูชามีการนำเข้าเนื้อโคคุณภาพเพื่อใช้รองรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และชาวต่างชาติที่อาศัยในกัมพูชา โดยประเทศที่นำเข้าสำคัญ เช่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น

2.4) ราคา

จากการสอบถามเกษตรกร พบว่าจะขายโคเนื้อเมื่อจำเป็นต้องใช้เงินและโคเนื้อที่มีอายุมากไม่สามารถใช้ไถนาต่อไปได้ โดยโคมีชีวิตอายุ 1 ปี ราคาประมาณ 1 ล้านบาท (7,600 บาทต่อตัว) โคอายุประมาณ 3 ปี ราคาประมาณตัวละ 1,030,000 บาทต่อตัว (7,800 บาทต่อตัว) และราคาเนื้อโคกิโลกรัมละ 35,000 บาท (250 บาทต่อกิโลกรัม) เครื่องในกิโลกรัมละ 25,000 บาท (190 บาทต่อกิโลกรัม) โดยแม่ค้าจะรับเนื้อโคและเครื่องในมาจากโรงฆ่าสัตว์กิโลกรัมละ 25,000 บาท (190 บาทต่อกิโลกรัม) (ตารางที่ 4.2.6)

3) นโยบายและมาตรการ

นโยบายด้านการผลิตและสุขภาพสัตว์มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความมั่นคงด้านอาหาร การป้องกันโรคระบาด การสาธารณสุข การผลิตเพื่อส่งออก โดยมียุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

3.1) การส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนา สุกร สัตว์ปีก และโคเนื้อ-กระบือ เพื่อผลิตเนื้อและไข่ โดย การพัฒนาฟาร์มสุกร การพัฒนาฟาร์มสัตว์ปีก การพัฒนาฟาร์มโคเนื้อ-กระบือ

3.2) การพัฒนาการผลิตอาหารสัตว์ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณสำหรับสุกร สัตว์ปีก โค-กระบือ

- 3.3) การลดอัตราการป่วยและอัตราการตายของสัตว์
- 3.4) การปรับปรุงพันธุ์สัตว์
- 3.5) การปรับปรุงสาธารณสุขโดยการจัดการ และควบคุมโรคติดต่อจากสัตว์ การทำเขตปลอดโรค
- 3.6) การให้สินเชื่อแก่เกษตรกร
- 3.7) ด้านการตลาด

นอกจากนี้สำหรับฟาร์มรายย่อยจะเน้นในเรื่อง “Good Animal Production Practices” โดยเน้นในเรื่อง สุขอนามัยของคอกสัตว์ สุขอนามัยของอาหารและน้ำที่ใช้สำหรับเลี้ยงสัตว์ การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ทำเป็นอาหารสัตว์ การตลาดที่เข้มแข็ง เป็นต้น

4) เปรียบเทียบระหว่างไทยและกัมพูชา

4.1) เปรียบเทียบกับโลก

เมื่อพิจารณาจำนวนโคเนื้อของโลก จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ประเทศที่มีจำนวน โคเนื้อมากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ บราซิล มีจำนวน 212.82 ล้านตัว ลำดับที่สอง คือ อินเดีย มีจำนวน 210.82 ล้านตัว และลำดับที่ 3 คือ สหรัฐอเมริกา มีจำนวน 92.68 ล้านตัว สำหรับไทยมีจำนวน 6.68 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 37 ของโลก และกัมพูชามีจำนวน 3.41 ล้านตัว เป็นลำดับที่ 61 ของโลก (ตารางที่ 4.1.12)

4.2) เปรียบเทียบกับอาเซียน

เมื่อพิจารณาจำนวนโคเนื้อของอาเซียน จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ประเทศที่มีจำนวนโคเนื้อมากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ อินโดนีเซีย มีจำนวน 14.82 ล้านตัว ลำดับที่สอง คือ เมียนมาร์ มีจำนวน 14.09 ล้านตัว และลำดับที่ 3 คือ ไทย มีจำนวน 6.68 ล้านตัว ส่วนกัมพูชามีจำนวน 3.41 ล้านตัว เป็นลำดับที่ 5 ในอาเซียน (ตารางที่ 4.1.13)

เมื่อเปรียบเทียบการเลี้ยงและการค้าโคเนื้อระหว่างไทยและกัมพูชา พบว่าไทยมีการเลี้ยงแบบปล่อยแปลงหญ้าทั่วไป ร้อยละ 80 และเลี้ยงขุนร้อยละ 20 โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ลูกผสมพื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น หญ้า ฟางข้าว ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย (ม.ค.-ส.ค. 2556) 66.72 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงตลาดกทม.เฉลี่ย 171 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งออกไปมาเลเซีย ลาว ส่วนเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ส่งออกไปลาว ญี่ปุ่น สำหรับการนำเข้า นำเข้าโคมีชีวิตจากเมียนมาร์ และเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ นำเข้าจากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ การกำกับดูแลอยู่ภายใต้ คณะกรรมการนโยบายพัฒนาโคเนื้อ-กระบือและผลิตภัณฑ์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนกัมพูชา ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบโคฝูง ปล่อยให้กินหญ้าตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ที่จังหวัดโพลิน และบริเวณรอบโตนเลสาบ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อจะใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ฟางข้าว หญ้า เป็นต้น ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 7,619-22,856 บาทต่อตัว ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 250 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งไปยังเวียดนาม และมีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากไทย ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงเกษตรป่าไม้และประมง (ตารางที่ 4.2.7)

5) ผลกระทบต่อการผลิตและการตลาดของไทย

5.1) ด้านการผลิต

การผลิตโคเนื้อของกัมพูชาจะไม่ส่งผลกระทบต่อการผลิตโคเนื้อของประเทศไทย เนื่องจากการเลี้ยงโคเนื้อของกัมพูชายังเป็นการเลี้ยงโคเนื้อแบบพื้นบ้าน ความรู้ในด้านการเลี้ยง และการจัดการด้านต่างๆ ยังไม่พัฒนาเทียบเท่าประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะมีองค์กรจากต่างประเทศเข้ามาให้ความรู้ในหลายๆ ด้าน

5.2) ด้านการตลาด

การเลี้ยงโคเนื้อของกัมพูชามีแนวโน้มลดลงเนื่องจากเกษตรกรมีการใช้เครื่องจักรกลทดแทนการใช้โคเนื้อไถนา และพื้นที่ในการเลี้ยงลดลง ทำให้ราคาโคมีชีวิตปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ความต้องการบริโภคเนื้อโคของคนกัมพูชาลดลง แต่คาดว่าความต้องการเนื้อโคคุณภาพเพื่อใช้รองรับนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากกัมพูชาคาดการณ์ว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของไทยในการที่จะผลิตเนื้อโคคุณภาพเพื่อส่งออกไปยังกัมพูชา

6) การเตรียมความพร้อมของไทยต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

6.1) เน้นการส่งเสริมด้านการผลิต เนื่องจากจำนวนโคเนื้อของไทยมีแนวโน้มลดลง เพราะเกษตรกรหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นแทน ส่งผลให้พื้นที่ในการเลี้ยงโคเนื้อลดลง จำนวนโคเนื้อจึงลดลงตามไปด้วย ดังนั้นไทยซึ่งมีศักยภาพในการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค จึงควรส่งเสริมด้านการผลิตพันธุ์โคเนื้อ และจูงใจให้เกษตรกรกลับมาเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น

6.2) รวมกลุ่มเป็นเครือข่าย กลุ่มโคเนื้อต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิต

6.3) สนับสนุนเงินทุนให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องในการบริหารจัดการ

6.4) เร่งสร้างมูลค่าเพิ่มของเนื้อโค

6.5) มาตรฐานการผลิตโคเนื้อร่วมในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อรองรับความต้องการในประเทศ AEC เนื่องจากไทยมีศักยภาพทั้งด้านเทคโนโลยีการเลี้ยงและการปรับปรุงพันธุ์

6.6) ควรมีความร่วมมือในการผลิตโคเนื้อกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นฐานในการผลิตในอนาคต เนื่องจากไทยมีศักยภาพทางด้านการผลิตมากที่สุดภูมิภาคนี้

ตารางที่ 4.2.5 ปริมาณการส่งออก สิ้นค้าปศุสัตว์ของกัมพูชา ปี 2553-2554

ลำดับที่	รายการ	สัตว์มีชีวิต (ตัว)		ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (ตัน)	
		2553	2554	2553	2554
1	โคและกระบือ มีชีวิต	41,963	3,488		
2	หนังโคและกระบือ	-	-	1,443.97	1,476.12

ที่มา: Dept. Animal Health and Production, 2012

ตารางที่ 4.2.6 ราคาเนื้อโค ณ กรุงเทพมหานคร ของกัมพูชา

รายการ	ขายส่ง (เรียล)	ขายปลีก (เรียล)	ขายส่ง (บาท)	ขายปลีก (บาท)
เนื้อแดง		33,000		250
เครื่องใน	25,000	25,000	190	190

ที่มา: จากการสำรวจในเดือนเมษายน 2556

ตารางที่ 4.2.7 เปรียบเทียบโคเนื้อระหว่างไทยและกัมพูชา

รายการ	ไทย	กัมพูชา
จำนวนโคเนื้อ	6.68 ล้านตัว	3.406 ล้านตัว
อันดับ	โลก อันดับที่ 37 อาเซียน อันดับที่ 3	โลก อันดับที่ 61 อาเซียน อันดับที่ 5
ลักษณะการเลี้ยง	การเลี้ยงแบบโคฝูง ร้อยละ 80 และการเลี้ยงขุน ร้อยละ 20	การเลี้ยงแบบรายย่อย คราวเรือนละ 2-5 ตัว
แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จังหวัดไพลิน และรอบโตนเลสาบ
พันธุ์	ลูกผสมพื้นเมือง	ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง

ตารางที่ 4.2.7 (ต่อ)

รายการ	ไทย	กัมพูชา
อาหารสัตว์	หญ้า ฟาง ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	หญ้า ฟาง
ราคาโคเนื้อมีชีวิต	66.72 บาทต่อกิโลกรัม	1-3 ล้านเรียลต่อตัว (7,619-22,856 บาทต่อตัว)
ราคาขายปลีกเนื้อแดง	171 บาทต่อกิโลกรัม (ตลาดกทม.)	250 บาทต่อกิโลกรัม
นโยบายการผลิต	- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ - วิจัยและปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อคุณภาพดี ที่เหมาะสมกับประเทศไทย - สร้างความมั่นคงในอาชีพโดยการพัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยี - สร้างกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานและ ถูกสุขอนามัย	- Good Animal Production Practices - การผลิตเพื่อตอบสนองความ ต้องการบริโภคภายในประเทศ
นโยบายการตลาด	- สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม การผลิต (Cluster) และการตลาด - เพิ่มการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค	Na
จุดแข็ง	- มีพันธุ์โคเนื้อที่ดีและเทคโนโลยีที่เหมาะสม - มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในด้าน การผลิตและดูแลสุขภาพสัตว์	- มีแหล่งอาหารที่สามารถหาได้ใน ท้องถิ่น - มีพื้นที่เพียงพอและเหมาะสมในการ เลี้ยงโคเนื้อ
จุดอ่อน	- พื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่ เลี้ยงได้ - ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคน้ำกลางน้ำ โคน้ำปลายน้ำ - มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย จึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค	- การเลี้ยงยังไม่มีการพัฒนา - การบริการด้านสัตวแพทย์ยังมีน้อย - พันธุ์โคที่มีคุณภาพยังมีจำนวนจำกัด
การส่งออก	- ส่งออกโคมีชีวิตไปมาเลเซีย ลาว - ส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ไปลาว ญี่ปุ่น	- ส่งออกโคมีชีวิตไปเวียดนาม
การนำเข้า	- นำเข้าโคมีชีวิตจากเมียนมาร์ - นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จาก ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์	- นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จาก ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น
การกำกับดูแล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กระทรวงเกษตรป่าไม้ และประมง

ที่มา: จากการศึกษา

4.3 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4.3.1 สุกร

จากการสอบถามเกษตรกร เจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการผลิตและการตลาดสุกร พบว่า

1) การผลิต

1.1) ลักษณะการเลี้ยงและจำนวนสุกร

การเลี้ยงสุกรในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงสุกรพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ 70 ของการเลี้ยงสุกรทั้งหมด อีกร้อยละ 30 เป็นการเลี้ยงสุกรพันธุ์ลูกผสม โดยได้มีการนำเข้าพ่อแม่พันธุ์และลูกสุกรมาขุนต่อ ซึ่งการนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศไทย จีน และเวียดนาม โดยในปี 2554 มีจำนวนสุกร 2.651 ล้านตัว ลดลงจาก 2.752 ล้านตัวในปี 2553 ร้อยละ 3.67 (ตารางที่ 4.3.1) เนื่องจากรูปแบบการเลี้ยงสุกรใน สปป.ลาว ส่วนใหญ่จะปล่อยให้สุกรหาอาหารกินเองตามธรรมชาติ อาจมีการให้รำ เผือก มัน เสริมบ้าง แต่ไม่มีการขังคอกเป็นหลักแหล่ง ส่งผลให้สุกรสามารถติดโรคได้ง่าย และมีอัตราการตายสูง แต่ในปัจจุบันคาดว่าปริมาณสุกรจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในครัวเรือน และผู้ผลิตภาคเอกชน จากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อรองรับความต้องการบริโภคของประชาชนภายในประเทศ ทำให้รูปแบบการเลี้ยงสุกรเป็นระบบฟาร์มขยายตัวเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนเลี้ยงสุกรใน สปป.ลาว เช่น ประเทศไทย และจีน เป็นต้น

พันธุ์สุกร มีการนำเข้าพ่อแม่พันธุ์ลูกผสม ราคาประมาณตัวละ 2,000,000 กีบ หรือ 8,000 บาทน้ำหนักประมาณ 90 กิโลกรัมต่อตัว และจะทำการปลดพ่อแม่พันธุ์เมื่อมีอายุประมาณ 3-4 ปี

ยา เวชภัณฑ์ และวัคซีน สปป.ลาวสามารถผลิตได้เองบางส่วน ที่เหลือมีการนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ประเทศจีน ไทย เวียดนาม เป็นต้น

อาหารสัตว์ ถึงแม้ สปป.ลาวจะเป็นแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์หลายชนิด อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชตระกูลถั่ว มันสำปะหลัง แต่โรงงานผลิตอาหารสัตว์ยังมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่เป็นบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุน เช่น ประเทศจีน ไทย เป็นต้น

ด้านการดูแลสุขภาพ เนื่องจาก สปป.ลาว มีสัตว์แพทย์จำนวนจำกัด ไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง โดยมีเจ้าหน้าที่จากภาครัฐไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคอหิวาต์ให้สุกรปีละ 1 ครั้ง เกษตรกรจึงต้องจัดการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ประกอบกับการเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งเกษตรกรจะเลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติ ทำให้เกิดการสูญเสียสุกรเป็นจำนวนมาก โดยมีการฉีดวัคซีนในสุกรเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 18 ในปี 2554

1.2) แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ

แหล่งที่มีการเลี้ยงสุกรมากที่สุด คือ แขวงสาละวัน รองลงมาได้แก่ แขวงสะหวันนะเขต แขวงหลวงพระบาง และแขวงพงสาตี ตามลำดับ ครัวเรือนที่เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่จะอยู่เขตที่สูง (ภูตอย) คิดเป็นร้อยละ 61 และเลี้ยงในที่ราบ (เขตทุ่งเพียง) ร้อยละ 28 โดยในปี 2554 มีจำนวนสุกรที่เลี้ยงเฉลี่ย 3.2 ตัวต่อครัวเรือน ครัวเรือนที่เลี้ยงสุกร 1 หรือ 2 ตัว มีมากกว่าร้อยละ 60 ในขณะที่ครัวเรือนที่เลี้ยงสุกร 10 ตัวขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น

2) การตลาด

2.1) ความต้องการบริโภค

ความต้องการบริโภคสุกรของ สปป.ลาว มีมากกว่าปริมาณสุกรฆ่าแหละที่ผลิตได้ภายในประเทศ เนื่องจากประชาชนนิยมบริโภคเนื้อสุกร รวมทั้งใช้ในการรองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2554 มีการผลิตสุกรฆ่าแหละ 58,008 ตัน ซึ่งตอบสนองความต้องการบริโภคได้เพียง 9 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ทำให้ต้องมีการนำเข้าสุกรจากต่างประเทศ โดยนำเข้าจากประเทศไทยเป็นหลัก

2.2) การส่งออก

สปป.ลาว ไม่มีการส่งออกสุกร เนื่องจากการผลิตในประเทศยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค ยังต้องอาศัยการนำเข้าสุกรจากต่างประเทศ

2.3) การนำเข้า

สปป.ลาว มีการนำเข้าสุกรอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2555 มีการนำเข้าเนื้อสุกรฆ่าแหละ ปริมาณ 1,762 ตัน มูลค่า 3,122,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปริมาณ 2,323 ตัน มูลค่า 3,885,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2554 ร้อยละ 24.15 และ 19.64 ตามลำดับ สำหรับผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรมีการนำเข้าลดลงเช่นกัน เนื่องจาก สปป.ลาว นิยมนำเข้าสุกรมีชีวิต โดยในปี 2555 มีการนำเข้าสุกรมีชีวิตจำนวน 265,145 ตัว มูลค่า 26,222,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 2,611 ตัน มูลค่า 5,421,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ร้อยละ 383.71 ของมูลค่านำเข้าในปี 2554 โดยการนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศไทย (ตารางที่ 4.3.2)

2.4) ราคา

ราคาสุกรมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ในปี 2556 เฉลี่ยประมาณกิโลกรัมละ 18,000 กีบ หรือ 72 บาท น้ำหนักเฉลี่ยของสุกรพันธุ์พื้นเมืองประมาณตัวละ 50-80 กิโลกรัม และน้ำหนักเฉลี่ยของพันธุ์ลูกผสมประมาณตัวละ 110-120 กิโลกรัม สำหรับราคาเนื้อสุกรฆ่าแหละในตลาดทั่วไปอยู่ที่กิโลกรัมละ 30,000-40,000 กีบ หรือ 120-160 บาท (ตารางที่ 4.3.3) โดยอุตสาหกรรมการค้าประจำแต่ละแขวงเป็นผู้กำหนดราคา ทั้งนี้พ่อค้าสุกรจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการฆ่าให้กับภาครัฐ 20,000 กีบต่อตัว หรือ 80 บาทต่อตัว และเสียค่าธรรมเนียมในการฆ่าให้กับโรงฆ่า 40,000 กีบต่อตัว หรือ 160 บาทต่อตัว

3) นโยบายและมาตรการ

นโยบายและมาตรการด้านปศุสัตว์ของ สปป.ลาว มีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบเกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์เลี้ยงและการบริการด้านสัตวแพทย์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโรค การเปลี่ยนรูปแบบเทคนิควิธีการเลี้ยงและการผลิต รวมทั้งการตอบสนองด้านพันธุ์ให้เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ของทุกภาคส่วน และเสริมสร้างเศรษฐกิจให้เข้มแข็งตามเขตที่เหมาะสม ซึ่งเป็นแหล่งในการส่งเสริมการผลิตสินค้า

3.1) เป้าหมายการจัดสรรอาชีพให้มีความยั่งยืน และการพัฒนาชนบท

มีการขยายรูปแบบการเลี้ยงสัตว์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยดำเนินโครงการที่มีอยู่ในปัจจุบัน และโครงการใหม่ อาทิ โครงการเลี้ยงสัตว์แบบเป็นกลุ่มในเมืองที่

มีรายได้น้อย ปี 2554 มีจำนวน 1,666 กลุ่ม เพิ่มขึ้นจาก 884 กลุ่มของปี 2553 ร้อยละ 88 รวมทั้งมีการเพิ่มจำนวนกลุ่มซื้อขายสัตว์ในหลายแขวง

มีการสร้างครอบครัวยุทธแบบจำนวน 127 ครอบครัวยุทธ ใน 5 แขวง 18 เมืองที่มีรายได้น้อย 64 หมู่บ้าน ประกอบด้วย ครอบครัวยุทธแบบการเลี้ยงสัตว์ปีก 13 ครอบครัวยุทธ การเลี้ยงสุกร 19 ครอบครัวยุทธ การเลี้ยงโค-กระบือ 77 ครอบครัวยุทธ และการเลี้ยงแพะ 18 ครอบครัวยุทธ

3.2) ทิศทางแผนดำเนินการ และเป้าหมายในปี 2554 - 2555

3.2.1) เป้าหมายการผลิตเพื่อเป็นอาหารของผู้บริโภคภายในประเทศ

(1) ทำให้ฝูงพ่อแม่พันธุ์สัตว์ขยายตัวร้อยละ 6 เพื่อผลิตเนื้อสัตว์ได้ 0.155 ล้านตัน และไข่ 0.024 ล้านตัน

(2) ทำให้อัตราการบริโภคเนื้อสัตว์เฉลี่ยอยู่ที่ 26.7 กิโลกรัมต่อคนต่อปี แบ่งเป็น สุกร 9.4 กิโลกรัม สัตว์ปีก 7 กิโลกรัม ไข่ 3.7 กิโลกรัม แกะ/แพะ 0.4 กิโลกรัม โค 3.5 กิโลกรัม และกระบือ 3 กิโลกรัม และเพิ่มมูลค่าของการบริโภคจาก 132 พันล้านกีบ ในปี 2554 เป็น 142 พันล้านกีบ ในปี 2555

(3) สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ในเขตที่รัฐบาลกำหนดตามยุทธศาสตร์ของกระทรวง เพื่อให้ผลิตอาหารได้ตามปริมาณที่ต้องการ โดยกำหนดเขตการพัฒนาการเกษตรและชลประทาน

3.2.2) เป้าหมายการผลิตเพื่อเป็นสินค้า

(1) พัฒนาและปรับปรุงกลุ่มผู้ผลิต สมาคม และผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถดำเนินการผลิตให้เป็นอุตสาหกรรมที่ทันสมัย ตลอดจนพัฒนาระบบห่วงโซ่การผลิต การปรุงแต่ง การแปรรูป และการขยายตลาด

(2) สนับสนุนและส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เป็นรูปแบบฟาร์ม เพื่อบริโภคภายในประเทศ ไม่ต้องพึ่งพาการนำเข้า

3.3) มาตรการในการปฏิบัติ

3.3.1) มาตรการด้านนโยบายและกฎระเบียบ

(1) ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เข้มงวดกว่าเดิม เพื่อเพิ่มคุณภาพในการผลิต โดยมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่อย่างกว้างขวาง

(2) จัดทำนโยบายเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ และนักธุรกิจ ลงทุนในการเลี้ยงสัตว์มากขึ้น โดยช่วยเหลือผู้ลงทุนในเขตที่รัฐบาลกำหนด เช่น มีนโยบายด้านสินเชื่ออัตราพิเศษ การยกเว้นอัตราภาษีอากรตามความเหมาะสม การลดหย่อนค่าสาธารณูปโภคเพื่อเป็นการจูงใจ เป็นต้น

(3) ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิต การขนส่ง การจำหน่าย รวมทั้งการควบคุมราคาพ่อแม่พันธุ์ และปัจจัยการผลิต

3.3.2) มาตรการด้านเขตการผลิต

(1) เขตที่ราบเรียบแม่น้ำโขง โดยการสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้บริโภคภายในประเทศ และเป็นสินค้าส่งออก ทำให้เพิ่มโอกาสในการลงทุนและขยายการเติบโตทางเศรษฐกิจ

(2) เขตที่ราบ และที่สูง โดยการสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดในชุมชนเมือง และการสนับสนุนการเลี้ยงโคและกระบือเพื่อเป็นสินค้าส่งออก

โดยพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ให้เป็นอาชีพที่ยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าไม้ รวมทั้งแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการสนับสนุนและส่งเสริมเทคนิควิธีการเลี้ยง การป้องกันโรค การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร และมาตรการสนับสนุนทางด้านสินเชื่อ เพื่อขยายการผลิต

3.3.3) มาตรการด้านพันธุ์สุกร

(1) ในปี 2555 มีแม่พันธุ์สุกรจำนวน 14,250 แม่ (แขวงภาคเหนือ 600 แม่ นครหลวงเวียงจันทร์ 6,700 แม่ ภาคกลาง 6,400 แม่ และภาคใต้ 500 แม่) สามารถผลิตลูกสุกรได้ 0.280-0.300 ล้านตัวต่อปี ซึ่งไม่สามารถตอบสนองความต้องการของฟาร์ม กลุ่มเกษตรกร และเกษตรกรรายย่อยที่มีความต้องการ 0.450 ล้านตัวต่อปี

(2) ขยายแม่พันธุ์ 20,000 แม่ ภายในปี 2558 เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต

(3) ขยายแม่พันธุ์ F1 (ในแขวงหลวงพระบาง หลวงน้ำทา และอุดมไชย) จำนวน 1,000 แม่ เพื่อผลิต F2 ได้ 3,600 แม่ จึงจะสามารถผลิตลูกสุกรเลี้ยงเป็นสุกรเพื่อการบริโภค 64,000 ตัว

(4) ขยายแม่พันธุ์ F1 (ในแขวงเวียงจันทร์ และนครหลวง) จำนวน 2,000 แม่ เพื่อผลิต F2 ได้ 7,200 แม่ จึงจะสามารถผลิตลูกสุกรเลี้ยงเป็นสุกรเพื่อบริโภค 120,000 ตัว

(5) ขยายแม่พันธุ์ F1 (ในแขวงสาละวัน และจำปาสัก) จำนวน 1,000 แม่ เพื่อผลิต F2 ได้ 3,600 แม่ จึงจะสามารถผลิตลูกสุกรเลี้ยงเป็นสุกรเพื่อบริโภค 64,000 ตัว

3.3.4) มาตรการด้านอาหารสัตว์

(1) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตจากโรงงานของภาคเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ โรงงานผลิตอาหารสัตว์ท่าอ่อน (กำลังการผลิต 0.040 ล้านตันต่อปี) โรงงานผสมอาหารสัตว์แขวงบริคำไชย อุดมไชย และหัวพัน (กำลังการผลิต 0.002 ล้านตันต่อปี) ส่งผลให้สามารถรองรับความต้องการด้านอาหารสัตว์ได้ 0.045-0.050 ล้านตันต่อปี

(2) ก่อสร้างโรงงานอาหารสัตว์แห่งใหม่จำนวน 2 แห่ง ในบริเวณแขวงหลวงพระบาง (ทุ่งน้ำท่วม) เพื่อตอบสนองความต้องการภายในแขวง และแขวงใกล้เคียง และนครหลวงเวียงจันทร์ (หนองแตง) เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเกษตรกรบริเวณชานเมือง หากสร้างเสร็จจะสามารถตอบสนองความต้องการอาหารสัตว์ได้ 5-7 พันตันต่อปี

(3) สนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนในการก่อสร้างโรงงานอาหารสัตว์บริเวณแขวงสะหวันนะเขต และจำปาสัก รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านวิชาการแก่ฟาร์มต่างๆ ให้มีเครื่องผสมอาหาร (ขนาด 2-5 ตันต่อวัน) เป็นของตนเอง คาดว่าภายในปี 2558 จะสามารถผลิตอาหารสัตว์ตอบสนองความต้องการได้

(4) ขยายการปลูกพืชอาหารสัตว์ 3-5 พันเฮกตาร์ต่อปี ในเขตที่มีการเลี้ยงสัตว์เป็นการค้า โดยการสำรวจทุ่งหญ้าตามธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชตระกูลถั่ว มันสำปะหลัง พร้อมกับส่งเสริมการใช้เศษเหลือจากการเกษตรและอุตสาหกรรม

3.3.5) มาตรการด้านคุณภาพ มาตรฐาน และการป้องกันโรค

จัดทำแผนแม่บทในการจัดตั้งเขตปลอดโรค เขตกันชน (Buffer Zone) เพื่อส่งเสริมการผลิตเป็นสินค้า การป้องกันโรคระบาดบริเวณชายแดน อาทิ โรคไข้หวัดนก โรคปากและเท้าเปื่อย และโรคร้ายแรงอื่นๆ ดังนี้

(1) สนับสนุนการใช้ยาของสัตว์แพทย์ โดยการปรับปรุงการผลิตและจำหน่ายยาป้องกันโรคสัตว์ให้ได้ 5-6 ล้านโดสต่อปี โดยมีเป้าหมายการฉีดยาป้องกันโรคให้ได้ร้อยละ 80-90 ในเขตเมืองใหญ่ และร้อยละ 40-45 ในเขตชนบท

(2) ยกระดับความสามารถในการควบคุม และวิจัยโรคสัตว์ให้ใกล้เคียงกับมาตรฐานอาเซียน เพื่อตรวจรับรองการนำเข้า และการส่งออกสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์ โดยการปรับปรุงศูนย์วิจัยระดับภาคทั่วประเทศ (หลวงน้ำทา อุตรดิตถ์ หลวงพระบาง เชียงขวาง สะหวันนะเขต และจำปาสัก) ให้สามารถวิจัยขั้นพื้นฐานโรคสัตว์ได้ เช่น โรคคอบวม โรคอหิวาต์สัตว์ปีก โรคนิวคาสเซิล โรคไข้บวม เป็นต้น

(3) เพิ่มจำนวนตำแหน่งสัตวแพทย์ให้มากขึ้น ในปัจจุบันมีสัตวแพทย์ประมาณ 12,300 คน ที่ได้รับการฝึกอบรมวิชาการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพสัตว์ ซึ่งไม่สามารถให้บริการได้อย่างพอเพียง จึงควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการบริการด้านสัตวแพทย์ขั้นพื้นฐาน รวมทั้งขยายการให้บริการสัตวแพทย์ในทุกหมู่บ้าน โดยมีสัตวแพทย์ประจำหมู่บ้านจำนวน 1-2 คนต่อหมู่บ้าน ตลอดจนขยายการบริการให้ยาโดยสัตวแพทย์ 78 แห่ง

(4) พัฒนาแผนการตรวจรับรองการเคลื่อนย้ายสัตว์เข้า-ออก ตามด่านสากล 15 ด่าน และด่านภายใน 25 ด่าน ด้วยการยกระดับความรู้ความสามารถให้แก่เจ้าหน้าที่ และจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย

4) เปรียบเทียบระหว่างไทยและสปป.ลาว

4.1) เปรียบเทียบกับโลก

เมื่อพิจารณาจำนวนสุกรของโลก จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ผู้ผลิตสุกรลำดับที่ 1 ได้แก่ จีน มีจำนวน 470.96 ล้านตัว ลำดับที่สอง คือ สหรัฐอเมริกา มีจำนวน 66.36 ล้านตัว และลำดับที่ 3 คือ บราซิล มีจำนวน 39.31 ล้านตัว สำหรับไทย มีจำนวน 7.66 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 24 ของโลก และสปป.ลาว มีจำนวน 2.65 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 38 ของโลก (ตารางที่ 4.1.5)

4.2) เปรียบเทียบกับอาเซียน

เมื่อพิจารณาจำนวนสุกรของอาเซียน จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ผู้ผลิตสุกรลำดับที่ 1 ได้แก่ เวียดนาม มีจำนวน 27.06 ล้านตัว ลำดับที่สอง คือ ฟิลิปปินส์ มีจำนวน 12.30 ล้านตัว และลำดับที่ 3 คือ เมียนมาร์ มีจำนวน 10.50 ล้านตัว สำหรับไทยมีจำนวน 7.66 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 5 ของอาเซียน และ สปป.ลาว มีปริมาณการผลิต 2.65 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 6 ของอาเซียน (ตารางที่ 4.1.6)

เมื่อเปรียบเทียบการเลี้ยงและการค้าสุกรระหว่างไทยและสปป.ลาว พบว่าไทยมีการเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่เป็นเชิงการค้า โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในภาคตะวันออกและภาคกลาง พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ผสม อาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงสุกรเกษตรกรรมผสมอาหารใช้เอง และอีกส่วนหนึ่งใช้อาหารสำเร็จรูป ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 55-60 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดง 120-130 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกเนื้อ

สุกรส่งไปยังฮ่องกงและสปป.ลาว ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่นและฮ่องกง สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมาร์ การนำเข้าส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากเกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากเนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียมและเยอรมนี การกำกับดูแลภายใต้ คณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนสปป.ลาว ลักษณะการเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่ส่วนใหญ่เป็นแบบรายย่อย ปล่อยให้สุกรหาอาหารกินเองตามธรรมชาติ โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในแขวงสาละวัน สหวันนะเขต หลวงพระบาง พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรเป็นอาหารจากธรรมชาติ เช่น รำ เผือก มัน ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 72 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 152 บาทต่อกิโลกรัม สปป.ลาว ไม่มีการส่งออกสุกร แต่มีการนำเข้าสุกรมีชีวิตและเนื้อสุกรแช่แข็งและสุกรแปรรูปจากไทย การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ และเจ้าแขวงมีอำนาจในการกำกับดูแลอีกทอดหนึ่ง (ตารางที่ 4.3.4)

5) ผลกระทบต่อการผลิตและการตลาดของไทย

5.1) ด้านการผลิต

5.1.1) สปป.ลาว การผลิตส่วนใหญ่เป็นแบบพื้นบ้าน และมีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนบางส่วน แต่ผลผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จึงไม่มีผลกระทบต่อการผลิตของไทย

5.1.2) ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงกว่า แต่สปป.ลาว มีการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น รวมทั้งจากประเทศไทย (ซีพี) และมีเป้าหมายขยายการเลี้ยงเพิ่มขึ้น รวมทั้งพัฒนาการผลิต ดังนั้นจึงมีโอกาที่จะพัฒนาการผลิตได้ใกล้เคียงกับไทยและเป็นคู่แข่งได้ในอนาคต นอกจากนี้ สปป.ลาว ยังมีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์และมีค่าแรงงานต่ำกว่า

5.1.3) นักลงทุนของไทยมีโอกาสเข้าไปลงทุนเลี้ยงสุกรในสปป.ลาว เพิ่มขึ้น โดยการส่งเสริม Contract Farming และตั้งโรงงานอาหารสัตว์เพื่อรองรับการขยายการเลี้ยงสุกรของสปป.ลาว

5.2) ด้านการตลาด

แม้ว่าในปัจจุบัน สปป.ลาว จะมีการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคของคนในประเทศ และนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ยังต้องพึ่งพิงการนำเข้าจากไทยเป็นหลักซึ่งไทยยังสามารถที่จะขยายตลาดเพิ่มขึ้นได้ เนื่องจากสปป.ลาว เป็นตลาดส่งออกสุกรมีชีวิตและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของไทย

6) การเตรียมความพร้อมของไทยต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

6.1) พัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค เพื่อขยายการส่งออกสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศใน AEC

6.2) พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกรแปรรูปที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

6.3) เจรจาท่าข้อตกลงเกี่ยวกับการขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีความสะดวกในการขนส่งเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.3.1 จำนวนสุกรของ สปป.ลาว ปี 2550 - 2554

หน่วย: ล้านตัว

แขวง	2550	2551	2552	2553	2554	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
นครหลวงเวียงจันทร์	0.051	0.075	0.062	0.067	0.107	14.674
พงสาลี	0.169	0.170	0.181	0.189	0.180	2.348
หลวงน้ำทา	0.066	0.072	0.075	0.080	0.088	7.044
อุดมไชย	0.103	0.103	0.123	0.140	0.148	10.870
บ่อแก้ว	0.050	0.062	0.069	0.075	0.056	4.258
หลวงพระบาง	0.162	0.171	0.198	0.220	0.209	7.912
หัวพัน	0.335	0.247	0.392	0.439	0.166	-7.957
ไชยบุรี	0.110	0.111	0.185	0.204	0.122	8.499
เชียงขวาง	0.076	0.070	0.082	0.085	0.081	3.268
เวียงจันทร์	0.090	0.095	0.100	0.103	0.093	1.475
บอลิคำไซ	0.058	0.109	0.062	0.064	0.066	-2.703
คำม่วน	0.060	0.151	0.069	0.076	0.103	4.021
สะหวันนะเขต	0.244	0.258	0.256	0.269	0.269	2.397
สาละวัน	0.328	0.551	0.367	0.389	0.639	-1.120
เซกอง	0.123	0.129	0.135	0.140	0.134	2.564
จำปาสัก	0.137	0.148	0.170	0.180	0.163	5.583
อัตตะปือ	0.024	0.026	0.029	0.031	0.026	3.417
รวม	2.186	2.548	2.554	2.752	2.651	4.736

ที่มา: กรมการเลี้ยงสัตว์และการประมง กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ สปป.ลาว

ตารางที่ 4.3.2 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสุกรและผลิตภัณฑ์ ของ สปป.ลาว

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555
เนื้อสุกรชำแหละ ปริมาณ: ตัน	64	588	1,037	2,323	1,762
มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ	122,000	919,000	1,526,000	3,885,000	3,122,000
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ปริมาณ: ตัน	469	288	76	280	32
มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ	1,704,000	1,046,000	136,000	556,000	97,000
ส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร					
ปริมาณ: ตัน	-	-	-	209	112
มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ	-	-	-	475,000	248,000
สุกรพันธุ์ ปริมาณ: ตัน	120	285	265	751	25,708 (ตัว)
มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ	937,000	2,317,000	2,307,000	6,270,000	1,410,000
สุกรมีชีวิตอื่นๆ ปริมาณ: ตัน	2,000	1,970	1,077	2,611	265,145 (ตัว)
มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ	4,346,000	4,848,000	2,685,000	5,421,000	26,222,000

ที่มา: Trade Map

ตารางที่ 4.3.3 ราคาสุกรเฉลี่ย ของ สปป.ลาว

รายการ	ราคา (ก๊ีบ/กก.)	ราคา (บาท/กก.)
สุกรมีชีวิต	18,000	72
สันใน	40,000	160
สะโพก	35,000	140
เนื้อแดง	38,000	152
สามชั้น	30,000	120
เนื้อผสม	35,000	140
เครื่องใน	36,000	144
ซี่โครง	30,000	120
ขา	25,000	100
กระดูก	23,000	92
หัว	23,000	92
มัน	23,000	92

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ยของเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมิถุนายน 2556

ที่มา: จากการสำรวจในแขวงจำปาสัก สหวัณนะเขต บ่อแก้ว หลวงน้ำทา อุดมไชย และหลวงพระบาง
ของสปป.ลาว

ตารางที่ 4.3.4 เปรียบเทียบสุกรระหว่างไทยและสปป.ลาว

รายการ	ประเทศไทย	สปป.ลาว
จำนวนสุกร	7.66 ล้านตัว	2.65 ล้านตัว
อันดับ	โลก อันดับที่ 24 อาเซียน อันดับที่ 5	โลก อันดับที่ 38 อาเซียน อันดับที่ 6
ลักษณะการเลี้ยง	เชิงการค้า	ส่วนใหญ่เป็นรายย่อย เลี้ยงแบบปล่อยให้สุกรหาอาหารกินเองตามธรรมชาติ
แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ	ภาคตะวันออก และภาคกลาง	แขวงสาละวัน สະหวันนะเขต หลวงพระบาง
พันธุ์	พันธุ์ลูกผสม	พันธุ์พื้นเมือง
อาหารสัตว์	นำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์บางชนิด และมีโรงงานที่ทันสมัยในการผลิตอาหารสัตว์ที่ได้มาตรฐาน	ส่วนใหญ่ใช้อาหารจากธรรมชาติ เช่น รำ เผือก มัน
ราคาสุกรมี่ชีวิต	55-60 บาทต่อกิโลกรัม	72 บาทต่อกิโลกรัม
ราคาขายปลีกเนื้อแดง	120-130 บาทต่อกิโลกรัม	152 บาทต่อกิโลกรัม
เป้าหมายการผลิต	ยกระดับมาตรฐานการผลิตสุกรของประเทศไทยทั้งระบบ ให้มีประสิทธิภาพ สะอาด ปลอดภัย ปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค	เพื่อรองรับความต้องการบริโภคของประชาชนภายในประเทศ
จุดแข็ง	- มีเทคโนโลยีการผลิตที่ดีและได้มาตรฐาน - มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย	มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์
จุดอ่อน	- ขาดแคลนแรงงาน - วัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาสูง	- ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน - ความรู้เกี่ยวกับด้านการผลิตและอาหารสัตว์มีน้อย - การป้องกันและรักษาโรคยังไม่ได้มาตรฐาน - จำนวนสัตว์แพทย์มีน้อย
การส่งออก	- เนื้อสุกรส่งออกไปฮ่องกงและสปป.ลาว ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปญี่ปุ่นและฮ่องกง - สุกรมี่ชีวิตส่งออกไปประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมาร์	สปป.ลาว ไม่มีการส่งออกสุกร

ตารางที่ 4.3.4 (ต่อ)

รายการ	ประเทศไทย	สปป.ลาว
การนำเข้า	ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร โดยส่วนใหญ่นำเข้าดับจากเกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ ของสุกร นำเข้าจากเนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียม และเยอรมนี	นำเข้าสุกรมีชีวิต เนื้อสุกรชำแหละ ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรส่วนใหญ่จากไทย
การกำกับดูแล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ และเจ้าแขวงมีอำนาจในการกำกับดูแล

ที่มา: จากการศึกษา

4.3.2 โคเนื้อ

จากการสอบถามเกษตรกร ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการผลิตและการตลาดโคเนื้อพบว่า

1) การผลิต

1.1) ลักษณะการเลี้ยงและจำนวนโคเนื้อ

การเลี้ยงโคเนื้อใน สปป.ลาว ร้อยละ 99 เป็นการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์พื้นเมือง โดยปล่อยให้หากินเองตามธรรมชาติในพื้นที่ทุ่งหญ้า และทุ่งนา ในช่วงที่ไม่มีภาวะปลูก ส่วนในช่วงที่มีการเพาะปลูกจะต้อนขึ้นไปเลี้ยงบนพื้นที่ตอย มีการให้พืชแห้ง เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และฟาง เสริมบ้าง การเลี้ยงด้วยหญ้าพันธุ์ปรับปรุงมีเพียงร้อยละ 2 และมีการให้เกลือแร่เสริมเพียงเล็กน้อย สำหรับรูปแบบการเลี้ยงจะเป็นการกั้นคอกแบบเพิงเพื่อกันฝนให้โคเนื้อได้อาศัย และกั้นพื้นที่ไม่ให้โคออกไปรบกวนการทำเกษตรอื่นๆ ซึ่งเป็นการใช้พื้นที่ร่วมกันของหลายครอบครัว และมีการผลัดเปลี่ยนกันไปดูแลบ้างเป็นครั้งคราว การเลี้ยงเน้นเพื่อใช้บริโภคในประเทศเป็นหลัก โดยในปี 2554 มีจำนวนโคเนื้อ 1.538 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 1.474 ล้านตัว ของปี 2553 ร้อยละ 4.34 (ตารางที่ 4.3.5) เนื่องจากมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในครัวเรือน ผู้ผลิต และภาคเอกชน จากหน่วยงานของภาครัฐ เพื่อรองรับความต้องการบริโภคของประชาชนภายในประเทศ

ยา เวชภัณฑ์ และวัคซีน สปป.ลาวสามารถผลิตได้เองบางส่วน ที่เหลือมีการนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ประเทศจีน ไทย เวียดนาม เป็นต้น ด้านการดูแลรักษา เนื่องจาก สปป.ลาว มีสัตว์แพทย์จำนวนจำกัด ไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง โดยมีเจ้าหน้าที่จากภาครัฐไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอบวม และปากเท้าเปื่อยให้โคเนื้อปีละ 2 ครั้ง เกษตรกรจึงต้องจัดการดูแลโคเนื้อด้วยตนเอง ซึ่งการเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง โดยเกษตรกรจะเลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติ โดยมีการฉีดวัคซีนในโคเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 36 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 56 ในปี 2554

1.2) แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ

แหล่งที่มีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุดคือ แขวงสะหวันนะเขต รองลงมาได้แก่ แขวงเวียงจันทน์ แขวงจำปาสัก และแขวงสาละวัน ตามลำดับ ปี 2554 ครัวเรือนเกษตรที่เลี้ยงโคเนื้อ มีร้อยละ 38 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 31 ในช่วง 12 ปีที่ผ่านมา โดยที่มีขนาดของฝูงโคเนื้อเพิ่มขึ้น ในปี 2554 การครอบครองโคเนื้อเฉลี่ย 5.2 ตัวต่อครัวเรือน และมีการเลี้ยงโคเนื้อไว้ใช้บรรทุกของร้อยละ 10

การเลี้ยงโคเนื้อในเขตที่ราบและที่สูงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภาคกลางซึ่งมีการเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 37 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 50 ในปี 2554 การครอบครองโคเนื้อเฉลี่ย 5.7 ตัวต่อครัวเรือน ถ้าเทียบกับสัตว์ประเภทอื่นๆ การเลี้ยงโคเนื้อโดยเฉพาะแขวงเชียงขวางมีประมาณร้อยละ 62

2) การตลาด

2.1) ความต้องการบริโภค

ในปี 2554 สปป.ลาว มีปริมาณการผลิตโคเนื้อชำแหละ 21,814 ตัน ตอบสนองความต้องการบริโภคได้ 3.4 กิโลกรัมต่อคนต่อปี

2.2) การส่งออก

สปป.ลาว ผลิตโคเนื้อ และกระบือส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านได้ปริมาณ 108,000 ตัว ประกอบด้วยโคเนื้อ 86,000 ตัว กระบือ 22,000 ตัว และผลิตภัณฑ์สัตว์ (กระดูก หนัง เขา) คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ 195 พันล้านกีบ หรือ 780 ล้านบาท เนื่องจากการผลิตส่วนใหญ่เน้นเพื่อบริโภคภายในประเทศ การส่งออกจึงมีมูลค่าไม่มากนัก

2.3) การนำเข้า

ปี 2555 สปป.ลาว มีการนำเข้าโคมีชีวิตปริมาณ 67,525 ตัว มูลค่า 12,046,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 777 ตัน มูลค่า 2,572,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ร้อยละ 368.35 ของมูลค่านำเข้าในปี 2554 โดยการนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศไทย (ตารางที่ 4.3.6)

ปี 2555 มีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 25,370 ตัน มูลค่า 85,253,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 13,061 ตัน มูลค่า 36,212,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2554 ร้อยละ 94.24 และ 135.43 ตามลำดับ การนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศไทย (ตารางที่ 4.3.7)

แต่จากการสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ พบว่า การนำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าผ่านแดน เพื่อส่งออกต่อไปยังประเทศจีน ไม่ได้นำเข้ามาเพื่อใช้บริโภคใน สปป.ลาว เนื่องจากปริมาณโคเนื้อใน สปป.ลาว มีเพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ

2.4) ราคา

ราคาโคเนื้อมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ในปี 2556 ประมาณกิโลกรัมละ 20,000-25,000 กีบ หรือ 80-100 บาท น้ำหนักประมาณตัวละ 150-170 กิโลกรัม เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมืองซึ่งมีขนาดเล็ก สำหรับราคาเนื้อโคชำแหละในตลาดทั่วไปอยู่ที่กิโลกรัมละ 50,000-54,000 กีบ หรือ 200-216 บาท (ตารางที่ 4.3.8) โดยอุตสาหกรรมการค้าประจำแต่ละแขวงเป็นผู้กำหนดราคา

ทั้งนี้ พ่อค้าโคเนื้อจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการฆ่าให้กับรัฐ 30,000 กีบต่อตัว หรือ 120 บาทต่อตัว และเสียค่าธรรมเนียมในการฆ่าให้กับโรงฆ่า 44,000 กีบต่อตัว หรือ 176 บาทต่อตัว

3) นโยบายและมาตรการ

นโยบายและมาตรการด้านปศุสัตว์ของสินค้าโคเนื้อเป็นนโยบายเดียวกันกับที่กล่าวไว้ในสินค้าสุกรข้างต้น โดยมีทิศทางแผนดำเนินการ และเป้าหมายในปี 2554 – 2555 ดังนี้

3.1) เป้าหมายการผลิตเพื่อเป็นอาหารของผู้บริโภคภายในประเทศ

3.1.1) ทำให้ฝูงพ่อแม่พันธุ์สัตว์ขยายตัวร้อยละ 6 เพื่อผลิตเนื้อสัตว์ได้ 0.155 ล้านตัน และไข่ 0.024 ล้านตัน

3.1.2) ทำให้อัตราการบริโภคเนื้อสัตว์เฉลี่ยอยู่ที่ 26.7 กิโลกรัมต่อคนต่อปี โดยเนื้อโค 3.5 กิโลกรัม และเนื้อกระบือ 3 กิโลกรัม และเพิ่มมูลค่าของการบริโภคจาก 132 พันล้านบาท ในปี 2554 เป็น 142 พันล้านบาท ในปี 2555

3.2) เป้าหมายการผลิตเพื่อเป็นสินค้า

ทำให้โคเนื้อและกระบือเป็นสินค้าเพื่อการส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง 110,000-115,000 ตัว ในปี 2555 (โคเนื้อ 87,000 ตัว) คิดเป็นมูลค่าส่งออกของสัตว์และผลิตภัณฑ์ (หนัง เขา กระดูก) 200 พันล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5

3.3) มาตรการด้านพันธุ์โคเนื้อ

3.3.1) การปรับปรุงก่อสร้างศูนย์และสถานีของรัฐ 3 แห่ง

(1) ศูนย์ค้นคว้าวิจัยการเลี้ยงสัตว์ (น้ำช่วง) มีแม่พันธุ์ 100 แม่ สามารถผลิตลูกได้ 40 ตัวต่อปี

(2) สถานีปรับปรุงพันธุ์โคภาคเหนือลาดแสน และพู่สะเหล้า (เชียงใหม่) มีแม่พันธุ์พื้นฐาน 200 แม่ สามารถผลิตลูกได้ 80-100 ตัวต่อปี

(3) สถานีปรับปรุงพันธุ์โคหนองหิน (จำปาสัก) มีแม่พันธุ์พื้นฐาน 50 แม่ นำไปสู่การปรับปรุงพันธุ์ใหม่ F1 และ F2 เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต โดยการพัฒนาการผสมเทียม การใช้พันธุ์ที่ดีมีคุณภาพ และให้การฝึกอบรมด้านวิชาการ ได้แก่ เทคนิคและวิธีการเลี้ยง การปลูกพืชอาหารสัตว์ และการผสมเทียม รวมทั้งให้บริการผสมเทียมแก่ฟาร์มเอกชน กลุ่มเกษตรกร และเกษตรกรรายย่อย

3.4) การนำเข้าพ่อแม่พันธุ์โค และน้ำเชื้อพร้อมอุปกรณ์เก็บรักษาจากต่างประเทศ ซึ่งต้องใช้งบประมาณ 200 พันล้านบาท

3.5) สร้างเขตอนุรักษ์พันธุ์โคพื้นเมือง อาทิ เขตเมืองท่าโหม ผาไซ(แขวงเชียงขวาง) เขตอาโหม เขตพู่แท่น เมืองหลา(แขวงอุดมไชย) เขตเมืองไซสมบุรณ์ แขวงเวียงจันทน์ และเขตอื่นๆ ที่เหมาะสมเพื่ออนุรักษ์พันธุ์ที่ใช้ในการผลิตและควบคุมฝูงโค

4) เปรียบเทียบระหว่างไทยและสปป.ลาว

4.1) เปรียบเทียบกับโลก

เมื่อพิจารณาจำนวนโคเนื้อของโลก จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ผู้ผลิตโคเนื้อลำดับที่ 1 ได้แก่ บราซิล มีจำนวน 212.82 ล้านตัว ลำดับที่สอง คือ อินเดีย มีจำนวน 210.82 ล้านตัว และลำดับที่ 3 คือ สหรัฐอเมริกา มีจำนวน 92.68 ล้านตัว สำหรับไทย มีจำนวน 6.68 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 37 ของโลก และสปป.ลาว มีจำนวน 1.54 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 89 ของโลก (ตารางที่ 4.1.12)

4.2) เปรียบเทียบกับอาเซียน

เมื่อพิจารณาจำนวนโคเนื้อของอาเซียน จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ผู้ผลิตโคเนื้อลำดับที่ 1 ได้แก่ อินโดนีเซีย มีจำนวน 14.82 ล้านตัว ลำดับที่สอง คือ เมียนมาร์ มีจำนวน 14.09 ล้านตัว และลำดับที่ 3 คือ ไทย มีจำนวน 6.68 ล้านตัว ส่วน สปป.ลาว มีจำนวน 1.54 ล้านตัว อยู่ในลำดับที่ 7 ในอาเซียน (ตารางที่ 4.1.13)

เมื่อเปรียบเทียบโคเนื้อระหว่างไทยและสปป.ลาว พบว่าไทยมีการเลี้ยงแบบปล่อย แปลงหญ้าทั่วไป ร้อยละ 80 และเลี้ยงขุนร้อยละ 20 โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ลูกผสมพื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น หญ้า ฟางข้าว ต้นข้าวโพด ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย (ม.ค.-ส.ค. 56) 66.72 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงตลาดกทม. เฉลี่ย 171 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งออกไปมาเลเซีย สปป.ลาว ส่วนเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ส่งออกไปสปป.ลาว ญี่ปุ่น สำหรับการนำเข้า นำเข้าโคมีชีวิตจากเมียนมาร์ และเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ นำเข้าจากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ การกำกับดูแลภายใต้ คณะกรรมการนโยบายพัฒนาโคเนื้อ-กระบือและผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนสปป.ลาว ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบโคฝูง ปล่อยให้กินหญ้าตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญภาคใต้และกลาง ได้แก่ สะหวันเขต เวียงจันทน์ จำปาสัก พันธุ์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น ฟางข้าว ต้นข้าวโพด ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 80-100 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 216 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งไปยังเวียดนามและจีน และนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากไทย การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ และเจ้าแขวงมีอำนาจในการกำกับดูแลอีกทอดหนึ่ง (ตารางที่ 4.3.9)

5) ผลกระทบต่อการผลิตและการตลาดของไทย

5.1) ด้านการผลิต

5.1.1) สปป.ลาว เปิดกว้างให้นักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุนด้านการเลี้ยงสัตว์ จึงเป็นโอกาสที่ดีของไทยที่สามารถไปลงทุนใน สปป.ลาว เพื่อเป็นฐานการผลิตโคเนื้อ เนื่องจากยังมีพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ นอกจากจะส่งบริโภคใน สปป.ลาว แล้ว ระยะทางที่จะส่งต่อไปยังเวียดนามและจีนก็ใกล้ด้วย

5.1.2) ไทยควรเข้าไปให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับ สปป.ลาว ในด้านปศุสัตว์ ดังเช่นเวียดนามที่เข้ามาสนับสนุนให้ความร่วมมือเกี่ยวกับศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ ซื่ออุปกรณ์ต่างๆ มาให้ สปป.ลาว ซึ่งเป็น การสร้างสัมพันธไมตรีที่ดีต่อกัน

5.2) ด้านการตลาด

มีความต้องการบริโภคเนื้อโคสูง และสปป.ลาว ยังไม่สามารถเลี้ยงโคคุณภาพ เพื่อสนองความต้องการในประเทศได้ เนื่องจากการเลี้ยงโคขุนมีต้นทุนสูง และต้องใช้เวลาในการพัฒนาให้เลี้ยงโคคุณภาพ จึงเป็นโอกาสของไทยที่จะเจาะตลาดเนื้อโคคุณภาพของสปป.ลาว

6) การเตรียมความพร้อมของไทยต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

6.1) เน้นการส่งเสริมด้านการผลิต เนื่องจากจำนวนโคเนื้อของไทยมีแนวโน้มลดลง เพราะเกษตรกรหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นแทน ส่งผลให้พื้นที่ในการเลี้ยงโคเนื้อลดลง จำนวนโคเนื้อจึงลดลงตาม

ไปด้วย ดังนั้นไทยซึ่งมีศักยภาพในการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค จึงควรส่งเสริมด้านการผลิตพันธุ์โคเนื้อ และ
 จูงใจให้เกษตรกรกลับมาเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น

6.2) รวมกลุ่มเป็นเครือข่าย กลุ่มโคเนื้อต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิต

6.3) สนับสนุนเงินทุนให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องในการบริหารจัดการ

6.4) เร่งสร้างมูลค่าเพิ่มของเนื้อโค

6.5) หาฐานการผลิตโคเนื้อในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อรองรับความต้องการในประเทศ
 AEC เนื่องจากไทยมีศักยภาพทั้งด้านเทคโนโลยีการเลี้ยงและการปรับปรุงพันธุ์

6.6) ควรมีความร่วมมือในการผลิตโคเนื้อกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นฐานในการผลิตใน
 อนาคต เนื่องจากไทยมีศักยภาพทางการผลิตมากที่สุดภูมิภาคนี้

ตารางที่ 4.3.5 จำนวนโคเนื้อของ สปป.ลาว ปี 2550 - 2554

หน่วย: ล้านตัว

แขวง	2550	2551	2552	2553	2554	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
นครหลวงเวียงจันทร์	0.077	0.083	0.084	0.088	0.099	5.772
พงสาลี	0.038	0.038	0.039	0.040	0.043	3.030
หลวงน้ำทา	0.026	0.024	0.027	0.028	0.024	-0.059
อุดมไชย	0.034	0.036	0.039	0.041	0.039	4.127
บ่อแก้ว	0.030	0.052	0.033	0.035	0.039	1.297
หลวงพระบาง	0.055	0.056	0.059	0.061	0.065	4.286
หัวพัน	0.053	0.053	0.055	0.058	0.063	4.455
ไชยบุรี	0.068	0.080	0.071	0.073	0.084	3.366
เชียงขวาง	0.071	0.104	0.076	0.081	0.094	3.162
เวียงจันทร์	0.122	0.133	0.133	0.142	0.149	4.763
บอลิคำไซ	0.054	0.095	0.056	0.057	0.058	-3.612
คำม่วน	0.065	0.066	0.069	0.071	0.070	2.237
สะหวันนะเขต	0.391	0.391	0.392	0.396	0.397	0.433
สาละวัน	0.112	0.120	0.123	0.127	0.135	4.396
เซกอง	0.023	0.025	0.027	0.028	0.027	4.436
จำปาสัก	0.120	0.127	0.129	0.131	0.136	2.853
อัตตะปือ	0.014	0.016	0.017	0.018	0.016	3.923
รวม	1.353	1.499	1.430	1.474	1.538	2.424

ที่มา: กรมเลี้ยงสัตว์และการประมง กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ สปป.ลาว

ตารางที่ 4.3.6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าโคมีชีวิต ของ สปป.ลาว

ปี	โคมีชีวิต					
	ทำพันธุ์ ^{1/}		โคอื่น ๆ		รวม	
	จำนวน (ตัน)	มูลค่า (ดอลลาร์สหรัฐฯ)	จำนวน (ตัน)	มูลค่า (ดอลลาร์สหรัฐฯ)	จำนวน (ตัน)	มูลค่า (ดอลลาร์สหรัฐฯ)
2551	1,034	3,944,000	266	748,000	1,300	4,692,000
2552	3,518	16,186,000	774	2,168,000	4,292	18,354,000
2553	2,749	9,842,000	358	1,011,000	3,107	10,853,000
2554	624	2,146,000	153	426,000	777	2,572,000
2555	50,162 (ตัว)	8,836,000	17,363 (ตัว)	3,210,000	67,525 (ตัว)	12,046,000

หมายเหตุ: 1/ รวมทั้งพันธุ์โคเนื้อและพันธุ์โคนม

ที่มา: Trade Map

ตารางที่ 4.3.7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ของ สปป.ลาว

ปี	ปริมาณ: ตัน, มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ							
	เนื้อโค ^{1/}		ส่วนอื่น ๆ ^{2/}		ผลิตภัณฑ์ ^{3/}		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2551	7	48,000	-	-	-	-	7	48,000
2552	80	123,000	0	1,000	1	8,000	81	132,000
2553	1,350	3,358,000	209	545,000	374	1,069,000	1,933	4,972,000
2554	11,402	31,557,000	308	234,000	1,351	4,421,000	13,061	36,212,000
2555	20,305	68,839,000	657	1,681,000	4,408	14,733,000	25,370	85,253,000

หมายเหตุ: 1/ เนื้อโค รวมทั้งเนื้อโคและเนื้อกระบือ

2/ ส่วนอื่น ๆ คือ รวมทั้งสิ้น, ตับ และส่วนอื่นๆ ของโคและกระบือ

3/ ผลิตภัณฑ์ คือ เนื้อโค กระบือใส่เกลือแห้ง หรือรวมคั่วกับเนื้อโคกระบือปรุงแต่ง

ที่มา: Trade Map

ตารางที่ 4.3.8 ราคาโคเนื้อเฉลี่ย ของ สปป.ลาว

รายการ	ราคา (ก๊ีบ/กก.)	ราคา (บาท/กก.)
โคมีชีวิต	20,000-25,000	80-100
เนื้อแดง	54,000	216
เนื้อผสม	50,000	200
เครื่องใน	50,000	200
ผ้าชีวรีว	60,000	240
เครื่องต้ม	30,000	120
กระดูก	28,000	112
หัว	28,000	112
ขา	28,000	112
หาง	25,000	100
หนัง	30,000	120
มัน	2,000	8

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ยของเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมิถุนายน 2556

ที่มา: จากการสำรวจในแขวงจำปาสัก สหวันนะเขต บ่อแก้ว หลวงน้ำทา อุดมไชย และหลวงพระบาง
ของสปป.ลาว

ตารางที่ 4.3.9 เปรียบเทียบโคเนื้อระหว่างไทยและสปป.ลาว

รายการ	ไทย	สปป.ลาว
จำนวนโคเนื้อ	6.68 ล้านตัว	1.54 ล้านตัว
อันดับ	โลก อันดับที่ 37 อาเซียน อันดับที่ 3	โลก อันดับที่ 89 อาเซียน อันดับที่ 7
ลักษณะการเลี้ยง	การเลี้ยงแบบโคฝูง ร้อยละ 80 และการเลี้ยงขุน ร้อยละ 20	เลี้ยงแบบดั้งเดิม ปล่อยให้กินหญ้า ตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ
แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้และกลาง ได้แก่ สะหวันเขต เวียงจันทน์ จำปาสัก
พันธุ์	ลูกผสมพื้นเมือง	พันธุ์พื้นเมือง
อาหารสัตว์	หญ้า ฟาง ต้นข้าวโพด	หญ้า ฟาง ต้นข้าวโพด
ราคาโคเนื้อมีชีวิต	66.72 บาทต่อกิโลกรัม	80-100 บาทต่อกิโลกรัม
ราคาขายปลีกเนื้อแดง	171 บาทต่อกิโลกรัม (ตลาดกทม.)	216 บาทต่อกิโลกรัม
เป้าหมายการผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อปีละ 20,000 ราย - ผลิตโคเนื้อคุณภาพปีละ 200,000 ตัว - เพิ่มโคเนื้อปีละ 0.2 ล้านตัว - เพิ่มโคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพทดแทนการนำเข้าร้อยละ 10 ต่อปี 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อรองรับความต้องการบริโภคของประชาชนภายในประเทศ - อัตราการบริโภคเนื้อโค 3.5 กิโลกรัมต่อคนต่อปี - เป็นสินค้าส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน
นโยบายการผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ - วิจัยและปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อคุณภาพดีที่เหมาะสมกับไทย - สร้างความมั่นคงอาชีพโดยการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี - สร้างขบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานและถูกสุขอนามัย 	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบการคุ้มครองสัตว์เลี้ยง - พัฒนาการบริการด้านสัตวแพทย์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น - ควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโรค - เปลี่ยนรูปแบบเทคนิควิธีการเลี้ยงและการผลิต - ตอบสนองด้านพันธุ์ให้เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ของทุกภาคส่วน
นโยบายการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) และการตลาด - เพิ่มการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาและปรับปรุงกลุ่มผู้ผลิต สมาคม และผู้ประกอบการ เพื่อเป็นอุตสาหกรรมที่ทันสมัย - พัฒนาระบบห่วงโซ่การผลิต การปรุงแต่ง การแปรรูป และการขยายตลาด
จุดแข็ง	<ul style="list-style-type: none"> - มีพันธุ์โคเนื้อที่ดีและเทคโนโลยีที่เหมาะสม - มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในด้านการผลิตและดูแลสุขภาพสัตว์ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่ทุ่งหญ้าเพียงพอและเหมาะสมต่อการเลี้ยงโคเนื้อ

ตารางที่ 4.3.9 (ต่อ)

รายการ	ไทย	สปป.ลาว
จุดอ่อน	- พื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้ - ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคนกลางน้ำ โคนปลายน้ำ - มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย จึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค	- จำนวนสัตว์แพทย์มีน้อย - ไม่มีการพัฒนาการเลี้ยงเพื่อผลิตเป็นเนื้อคุณภาพ
การส่งออก	- ส่งออกโคมีชีวิตไปมาเลเซีย ลาว - ส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ไปลาว ญี่ปุ่น	- ส่งออกโคมีชีวิตไปเวียดนาม จีน
การนำเข้า	- นำเข้าโคมีชีวิตจากเมียนมาร์ - นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์	- นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากไทย
การกำกับดูแล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ และ เจ้าแขวงมีอำนาจในการกำกับดูแล

ที่มา: จากการศึกษา

4.4 สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า

4.4.1 สุกร

1) การผลิต

การเลี้ยงสุกรของเมียนมาร์เป็นการผลิตขนาดเล็กในครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 9.80 ตัว เป็นการเลี้ยงสุกรแบบหลังบ้านเหมือนลักษณะการเลี้ยงของไทยในอดีต ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงนาน ประมาณ 8-10 เดือนก่อนขาย ส่วนฟาร์มการค้ามีการขยายตัวอย่างช้าๆ โดยเมียนมาร์มีแม่พันธุ์สุกรเพื่อการค้า ประมาณ 35,000 ตัว แม่พันธุ์สุกรพื้นเมือง ประมาณ 250,000 ตัว และมีสุกรขุนประมาณ 4.4 ล้านตัวต่อปี ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าไทย 3 เท่าตัว การพัฒนาอุตสาหกรรมสุกรในเมียนมาร์ค่อนข้างช้า การขยายตัวของสุกรขึ้นอยู่กับ การเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อหัวของประชากร ในปัจจุบัน มี 2 ปัจจัยหลักที่จำกัดการเติบโต คือ กฎหมายโรงฆ่าสัตว์ และการควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) และโรคทางระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินหายใจ (PRRS) ที่ทำได้ยาก

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับกฎหมายโรงฆ่าสัตว์ที่มีผลต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมสุกร พบว่าการปฏิบัติเกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์นั้นจะต้องมีใบอนุญาตจากเทศบาลในการประกอบกิจการโรงฆ่าสัตว์ เฉพาะผู้ถือใบอนุญาตเท่านั้นที่มีสิทธิ์ในการซื้อสุกรมีชีวิตมาเข้าโรงฆ่า ฟาร์มสุกรทั่วไปไม่สามารถส่งสุกรมีชีวิตเข้าโรงฆ่าสัตว์ได้โดยตรง ผู้มีใบอนุญาตจึงเป็นคนกลางในการกำหนดราคาสุกรมีชีวิต ราคาขายส่งและราคาขายปลีก เนื้อสุกรอีกด้วย ใบอนุญาตโรงฆ่าสัตว์ได้จากการประมูล ราคาใบอนุญาตจึงมีราคาสูง บางพื้นที่ราคาใบอนุญาตสูงถึง 100 ล้านจ๊าด หรือ 3.3 ล้านบาทต่อปี ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตโรงฆ่าสัตว์นี้ผู้ได้รับอนุญาตจะผลักภาระต้นทุนในส่วนนี้ไปกดราคาซื้อสุกรมีชีวิต ซึ่งเป็นการผลักภาระต้นทุนแก่ฟาร์มที่เลี้ยงสุกร

1.1) ปริมาณการผลิต

ปี 2551-2555 จำนวนสุกรในแต่ละรัฐ/เขตของเมียนมาร์ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 10.23 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 6.95 ล้านตัว ในปี 2551 เป็น 10.31 ล้านตัว ในปี 2555 ด้านปริมาณการผลิตเนื้อสุกร ในปี 2555 มีปริมาณ 376,600 ตัน ซึ่งลดลงจากปี 2554 ซึ่งมีปริมาณ 581,150 ตัน ร้อยละ 35.20 เนื่องจากการเกิดโรค PRRS ในปี 2553 ส่งผลให้ปริมาณสุกรที่ผลิตได้ยังคงลดลง ซึ่งสมาพันธ์ปศุสัตว์ของเมียนมาร์ คาดว่าปริมาณการผลิตสุกรในเมียนมาร์มีประมาณ 2.5-3 ล้านตัวต่อปี (ตารางที่ 4.4.1 และ 4.4.3)

1.2) แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ

รัฐ/เขตที่มีจำนวนสุกรมากที่สุด คือ เขตมาเกว (Magwe) 1.87 ล้านตัว รองลงมาคือ รัฐชาน (Shan) 1.47 ล้านตัว และ เขตอิระวดี (Ayeyarwady) 1.31 ล้านตัว (ตารางที่ 4.4.2) พันธุ์สุกร ได้แก่ Bocake Wet Taung Badaung Ah Kha Myanmar pig เป็นต้น

2) การตลาด

2.1) การบริโภค

ปี 2548 - 2552 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของเมียนมาร์เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.98 ต่อปี (ตารางที่ 4.4.4) เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูล จึงมีข้อมูลความต้องการบริโภคเนื้อสุกรล่าสุดจาก FAO ในปี 2552 ซึ่งมีปริมาณการบริโภคเนื้อสุกร 450,233 ตัน ลดลงจากปี 2551 ร้อยละ 2.77 โดยสมาพันธ์ปศุสัตว์เมียนมาร์คาดว่าปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรเฉลี่ย 3.8 กิโลกรัมต่อคนต่อปี

2.2) การส่งออก

จากการสอบถามจากสมาพันธ์ปศุสัตว์เมียนมาร์ พบว่ามีการส่งออกสุกรมีชีวิตไปยังจีน และอินเดียทางด่าน Mizoram State โดยเป็นการค้าชายแดนจึงไม่ปรากฏข้อมูลในการส่งออก ซึ่งศักยภาพการส่งออกสุกรไปจีนซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่ นั้น เมียนมาร์ต้องควบคุมให้มีสุขอนามัยที่ดีในด้านสัตว์ เช่น การควบคุมโรค FMD และ PRRS ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้มีการเจริญเติบโตในอุตสาหกรรมสุกรมากขึ้น

2.3) การนำเข้า

ข้อมูลการนำเข้าสุกรจาก International Trade Center นั้น ไม่พบข้อมูลการนำเข้าสุกรมีชีวิต แต่มีการนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งทั้งหมด 5 ตัน มูลค่า 23,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ และมีการนำเข้าเนื้อสุกรแปรรูป 1 ตัน 3,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากออสเตรเลีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย (ตารางที่ 4.4.5)

2.4) ราคา

จากการสอบถามผู้ประกอบการค้าปลีกเนื้อสุกรชำแหละซึ่งได้รับใบอนุญาตโรงฆ่าสัตว์ พบว่า โดยเฉลี่ยนำสุกรเข้าโรงฆ่าประมาณวันละ 50 -60 ตัว โดยมีการชำแหละและส่งขายยังซูเปอร์มาเก็ต ในเมืองย่างกุ้ง และตลาดสดรอบเมืองย่างกุ้ง โดยผู้ประกอบการซื้อสุกรมีชีวิต ราคาเฉลี่ย 2,750 - 3,500 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 53.89-68.59 บาท เมื่อชำแหละแล้วขายปลีกเนื้อสุกรราคา 6,500-8,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 127.37-156.77 บาท ราคาขายปลีกสันใน เฉลี่ย 8,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 156.77 บาท ราคาขายปลีกขาหน้าเฉลี่ย 4,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 78.38 บาท ราคาขายปลีกขาหลังเฉลี่ย 2,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 39.19 บาท ราคาขายปลีกเนื้อสามชั้นเฉลี่ย 5,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 97.98 บาท

ราคาขายปลีกตบเฉลี่ย 6,000 จีอาดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 117.58 บาท ราคาขายปลีกกระดูกซี่โครงเฉลี่ย 5,000 จีอาดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 97.98 บาท ราคาเนื้อสุกรในเมียนมาร์ค่อนข้างมีเสถียรภาพในปีที่ผ่านมา ซึ่งสาเหตุเกิดจากสต็อกที่ลดลงและจากการกลัวโรค PRRS ซึ่งต่างจากราคาเนื้อสัตว์ปีกที่มีความผันผวนอยู่เสมอ (ตารางที่ 4.4.6)

3) นโยบายและมาตรการ

กระทรวงปศุสัตว์และประมง เมียนมาร์ มีวัตถุประสงค์และนโยบาย ดังนี้

3.1) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อบริโภคภายในประเทศให้เพียงพอและหากมีส่วนเหลือค่อยส่งออก
 (2) ควบคุมโรคติดต่อและโรคติดต่อตามความร่วมมือขององค์ระหว่างประเทศ และสหประชาชาติที่กำหนด

(3) ผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย

(4) เพิ่มการผลิตปศุสัตว์ให้มากขึ้น ร้อยละ 8.43 ต่อปี

(5) ดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ

(6) เพิ่มอัตราการบริโภคเนื้อปลาต่อคน

(7) ร่วมกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในการบูรณาการให้มีความสำคัญในด้านประมง

เป็นลำดับแรก

3.2) นโยบาย

(1) ขยายองค์การธุรกิจด้านปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคนมและโคเนื้อ

(2) ขยายเขตปลอดโรคเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาปศุสัตว์

(3) ขยายการเพาะพันธุ์ของม้า ลาและล่อ สำหรับการใช้งานของการขนส่งที่จำเป็น สำหรับการฉีดวัคซีน โครงการวิจัย และบางพื้นที่ห่างไกลที่วิธีการอื่นๆ ของการขนส่งเป็นไปได้ยาก

(4) ส่งออกในระดับสากล ทั้งปลาทะเลและกุ้ง ในสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคให้สอดคล้องกับวิธีการเพาะพันธุ์ที่ดี

(5) เพิ่มมูลค่าของผลผลิตสินค้าประมงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

(6) อนุรักษ์ทรัพยากรประมงสำหรับการประมงอย่างยั่งยืนตามแนวทางสากล

(7) ผลิตสินค้าปศุสัตว์และประมงเพื่อความมั่นคงด้านอาหารโดยระบบการเลี้ยงต้องไม่ผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ การดำเนินการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและความปลอดภัยและการผลิตสินค้าประมงที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

(8) ปรับปรุง GDP ในภาคปศุสัตว์และประมงให้เป็น 3 เท่าจากปีฐาน

นอกจากนี้เมียนมาร์ได้มีการจัดตั้งเขตการเลี้ยงสัตว์ขึ้น ซึ่งเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลได้มีการจัดเขตเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้พื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งต้องมีการสมัครและขออนุญาตในการใช้พื้นที่ โดยจะต้องใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงสัตว์เท่านั้น เขตการเลี้ยงปศุสัตว์ในเมียนมาร์มีทั้งหมด 26 เขตทั่วประเทศ โดยมีพื้นที่ครอบคลุมใน 7 เขต/รัฐ โดยมีเนื้อที่รวม 9,783.42 เอเคอร์ หรือ 24,458.55 ไร่ แบ่งออกเป็นการเลี้ยงโค

นมและโคเนื้อ จำนวน 1,1816 ตัว สุกร 3,130 ตัว แพะ 164 ตัว แกะ 2,854 ตัว ไก่ 1,698,931 ตัว นกกระทา 520,000 ตัว และ เป็ด 15,750 ตัว เนปิดอร์มีโซนการเลี้ยงมากที่สุดจำนวน 7 โซน คิดเป็นร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยมีพื้นที่ 6,743 เฮกเตอร์ หรือ 16,857.50 ไร่ รองลงมาคือ เขตย่างกุ้ง 1,965 เฮกเตอร์ หรือ 4,912.50 ไร่ (ตารางที่ 4.4.7)

4) เปรียบเทียบระหว่างไทยและเมียนมาร์

4.1) เปรียบเทียบกับโลก

เมื่อพิจารณาจำนวนสุกรของโลก จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ผู้ผลิตสุกรมากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ จีน มีจำนวนสุกร 470.96 ล้านตัว เนื่องจากจีนมีจำนวนประชากรมากที่สุดในโลก ส่งผลให้มีความต้องการบริโภคเนื้อสุกรมากตามไปด้วย ลำดับที่สอง คือ สหรัฐอเมริกา มีจำนวนสุกร 66.36 ล้านตัว และลำดับที่ 3 คือ บราซิล มีจำนวนสุกร 39.31 ล้านตัว สำหรับเมียนมาร์เป็นผู้ผลิตสุกรในลำดับที่ 16 ของโลก มีจำนวนสุกร 10.50 ล้านตัว ซึ่งไทยมีจำนวนสุกร 7.66 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 24 ของโลก (ตารางที่ 4.1.5)

4.2) เปรียบเทียบกับอาเซียน

เมื่อพิจารณาจำนวนสุกรของอาเซียน จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ผู้ผลิตสุกรมากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ เวียดนาม มีจำนวนสุกร 27.06 ล้านตัว ลำดับที่สอง คือ ฟิลิปปินส์ มีจำนวนสุกร 12.30 ล้านตัว และลำดับที่ 3 คือ เมียนมาร์ มีจำนวนสุกร 10.50 ล้านตัว สำหรับไทยมีจำนวนสุกร 7.66 ล้านตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ 5 ของอาเซียน (ตารางที่ 4.1.6)

เมื่อเปรียบเทียบการเลี้ยงและการค้าสุกรระหว่างไทยและเมียนมาร์ (ตารางที่ 4.4.8) พบว่า ไทยมีการเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่เป็นเชิงการค้า โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในภาคตะวันออกและภาคกลาง พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ผสม อาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงสุกรเกษตรกรรมผสมอาหารใช้เอง และอีกส่วนหนึ่งใช้อาหารสำเร็จรูป ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 55-60 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดง 120-130 บาทต่อกิโลกรัม โดยไทย มีจุดแข็ง คือ มีเทคโนโลยีการผลิตที่ดีและได้มาตรฐาน และผลิตภัณฑ์มีความหลากหลาย ส่วนจุดอ่อน คือขาดแคลนแรงงานและวัตถุดิบอาหารสัตว์มีราคาสูง การส่งออกเนื้อสุกรส่งไปยังฮ่องกงและสปป.ลาว ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่นและฮ่องกง สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมาร์ การนำเข้า ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็น แช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร โดยส่วนใหญ่นำเข้าจาก เกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากเนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียมและเยอรมนี การกำกับดูแลภายใต้คณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ส่วนเมียนมาร์ มีลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบรายย่อย โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในภาคกลาง พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกร ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่หาได้ทั่วไป เช่น รำผสม ข้าวหนึ่ง ปลายข้าว ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 53.89 - 68.59 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 127.37 - 156.77 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับจุดแข็งของเมียนมาร์คือ การผลิตส่วนใหญ่เป็นสุกรพื้นเมืองในครัวเรือนขนาดเล็ก จึงมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ และใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์เหลือใช้จากภาคเกษตร เช่น ปลายข้าว รำ เป็นต้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำ ส่วนจุดอ่อน คือยังมีการเกิดโรค FMD และ PRRS และต้องพึ่งพาการนำเข้าพันธุ์สุกรระดับปู่ย่าพันธุ์ (Grand Parent: GP) นอกจากนี้มีการส่งออกสุกรมีชีวิต ไปยังจีนและอินเดียทางด่าน

Mizoram State และมีการนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งและสุกรแปรรูปจากออสเตรเลีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงปศุสัตว์และประมง เมียนมาร์ สำหรับภาคเอกชนมีสมาพันธ์ปศุสัตว์ เมียนมาร์ ซึ่งเป็นตัวแทนของภาคเอกชนในการติดต่อประสานงาน และการสื่อสารกับองค์กรที่ทำงานร่วมกัน ภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางเทคนิค หรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาของภาคปศุสัตว์เมียนมาร์

5) การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการผลิตและการตลาดของไทย

5.1) ด้านการผลิต

5.1.1) เมียนมาร์มีผลผลิตน้อยกว่าไทยประมาณ 3 เท่า และมีความรู้และเทคโนโลยี การผลิตที่ล้ำหลังไทย จึงคาดว่าจะไม่กระทบต่อการผลิตของไทย เนื่องจากเมียนมาร์เน้นการผลิตเพื่อสนอง ความต้องการของผู้บริโภคในประเทศ และเป็นการเลี้ยงในครัวเรือน การเลี้ยงเพื่อการค้ายังมีน้อย และมีการ ส่งออกไปทางจีนและอินเดียบ้าง ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก

5.1.2) ไทยมีศักยภาพในการส่งออกพันธุ์สุกรระดับ GP ไปยังเมียนมาร์ เพื่อขยายพันธุ์ เนื่องจากไทยมีความก้าวหน้ามากกว่าทั้งทางด้านการผลิตพันธุ์ เทคโนโลยีในการเลี้ยงและการจัดการฟาร์ม

5.2) ด้านการตลาด

เนื่องจากสุกรในเมียนมาร์ไม่มีการส่งออกและนำเข้าผ่านทางชายแดนระหว่างไทยกับ เมียนมาร์จึงไม่ส่งผลกระทบต่อตลาดของไทย

6) การเตรียมความพร้อมของไทยสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

6.1) พัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค เพื่อขยายการส่งออกสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยัง ประเทศใน AEC

6.2) พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกรแปรรูปที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

6.3) เจรจาทำข้อตกลงเกี่ยวกับการขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีความสะดวกในการ ขนส่งเพิ่มขึ้น

6.4) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า

ตารางที่ 4.4.1 จำนวนประชากรสัตว์ในแต่ละรัฐ ของเมียนมาร์ ปี 2555

หน่วย: แสนตัว

ที่	รัฐ/เขต	กระบือ	โคเนื้อ	แพะ/แกะ	สุกร	ไก่	เป็ด	ไก่งวง/ห่าน/ Muscovy	นก กระทา
1	เนปีดอร์ (Nay Pyi Taw)	0.67	2.19	0.12	1.85	24.08	0.75	0.04	0
2	รัฐกะฉิน (Kachin)	2.42	3.31	0.52	7.68	59.52	2.3	0.53	0
3	รัฐกะยา (Kayah)	0.32	0.85	0.03	1.1	18.52	0.17	0.08	0
4	รัฐกะเหรี่ยง (Kayin)	0.86	3.37	0.7	3.12	39.6	2.97	0.41	0
5	รัฐชิน (Chin)	0.45	1.57	0.82	3.06	35.84	0.31	0.08	0
6	เขตสะกาย (Sagaing)	4.43	22.98	5.16	9.81	134.47	2.52	0.54	2.37
7	เขตตะนาวศรี (Thanintharyi)	1.47	1.5	0.32	1.8	39.19	4.55	0.28	0
8	เขตพะโค (Bago)	2.96	14.27	0.55	8.22	224.19	56.63	1.28	0
	เขตพะโคตะวันออก (East Bago)	2.47	7.11	0.26	5.09	107.71	48.98	0.78	0
	เขตพะโคตะวันตก (West Bago)	0.49	7.16	0.29	3.13	116.48	7.65	0.5	0
9	เขตมาเกว (Magwe)	1.29	23.72	20.83	18.67	250.28	2.28	0.13	0
10	เขตมันตะเลย์ (Mandalay)	0.66	20.52	10.63	5.47	141.99	3.47	0.52	2.2
11	รัฐมอญ (Mon)	0.86	4.6	0.9	3.24	67.61	11.92	0.73	0
12	รัฐยะไข่ (Rakhine)	3.49	9.5	2.43	2.58	63.55	3.22	0.96	0
13	เขตย่างกุ้ง (Yangon)	1.42	6.01	0.89	8.65	289.34	27.11	2.29	2.38
14	รัฐฉานหรือรัฐไทใหญ่ (Shan)	7.33	13.9	0.67	14.73	180.9	3.46	0.61	0.18
	รัฐฉานใต้ (South Shan)	2.95	7.26	0.14	4.41	76.23	1.1	0.39	0
	รัฐฉานตะวันออก (East Shan)	1.46	1.36	0.15	2.61	13.94	1.46	0.08	0
	รัฐฉานเหนือ (North Shan)	2.92	5.28	0.38	7.71	90.73	0.9	0.14	0.18
15	เขตอิระวดี (Ayeyarwady)	2.27	11.94	0.93	13.07	157.05	31.28	3.61	0.16
	รวม	30.9	140.23	45.5	103.05	1,726.13	152.94	12.09	7.29

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 4.4.2 จำนวนสุกรในแต่ละรัฐ ของเมียนมาร์ ปี 2551-2555

หน่วย: แสนตัว

ที่	รัฐ/เขต	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1	รัฐกะฉิ่น (Kachin)	5.24	5.77	6.35	6.98	7.68	10.021
2	รัฐกะยา (Kayah)	0.87	0.92	0.98	1.04	1.1	6.096
3	รัฐกะเหรี่ยง (Kayin)	2.27	2.45	2.65	2.87	3.12	8.267
4	รัฐชิน (Chin)	2.23	2.41	2.6	2.82	3.06	8.220
5	เขตสะกาย (Sagaing)	7.57	8.05	8.57	9.18	9.81	6.713
6	เขตตะนาวศรี (Thanintharyi)	1.36	1.45	1.55	1.68	1.8	7.335
7	เขตพะโค (Bago)	5.84	6.34	6.88	7.52	8.22	8.919
	เขตพะโคตะวันออก (East Bago)	3.6	3.91	4.25	4.65	5.09	9.046
	เขตพะโคตะวันตก (West Bago)	2.24	2.43	2.63	2.87	3.13	8.714
8	เขตมาเกว (Magwe)	9.02	10.77	12.72	15.48	18.67	19.934
9	เขตมณฑลทะเลย์ Mandalay	5.26	5.7	6.19	6.72	7.32	8.606
10	รัฐมอญ (Mon)	2.19	2.42	2.68	2.95	3.24	10.312
11	รัฐยะไข่ (Rakhine)	1.81	1.96	2.13	2.34	2.58	9.266
12	เขตย่างกุ้ง (Yangon)	5.53	6.22	6.95	7.77	8.65	11.820
13	รัฐฉาน หรือรัฐไทใหญ่ (Shan)	9.46	10.51	11.73	13.1	14.73	11.694
	รัฐฉานใต้ (South Shan)	3.32	3.55	3.81	4.09	4.41	7.352
	รัฐฉานตะวันออก (East Shan)	1.92	2.04	2.18	2.36	2.61	7.894
	รัฐฉานเหนือ (North Shan)	4.22	4.92	5.74	6.65	7.71	16.261
14	เขตอิระวดี (Ayeyarwady)	10.89	11.79	11.18	12.09	13.07	3.978
	รวม	69.54	76.76	83.16	92.54	103.05	10.226

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 4.4.3 การผลิตเนื้อสุกร ไช้ไก่ และน้ำนมดิบ ของเมียนมาร์

ที่	รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
	เนื้อทั้งหมด MT ('000)	1,403.09	1,546.81	1,787.15	1,956.21	1,269.91	0.354
1	เนื้อโค	159.48	176.7	208.01	232.56	154.4	2.122
2	เนื้อแกะ	26.64	29.3	36.17	40.94	28.46	4.778
3	เนื้อสุกร	410.74	466.85	530.65	581.15	376.6	0.456
4	เนื้อสัตว์ปีก	726.5	793.39	917.34	996.51	643.57	-0.154
5	เนื้อเป็ด	74.17	74.99	88.13	97.67	62.05	-0.922
6	เนื้อไก่วง ห่าน เป็ดมัสโควี	5.36	5.34	5.76	6.26	4.13	-3.559
7	เนื้อมนกระทา	0.22	0.24	1.09	1.12	0.71	47.458
	ไช้ทั้งหมด (in Million)	5,387.18	6,146.2	7,165.27	7,764.04	8,266.19	11.576
1	ไช้ไก่	4,831.21	5,580.32	6,505.99	7,029.98	7,500.07	11.746
2	ไช้เป็ด	533.5	541.08	624.36	697.12	726.8	9.109
3	ไช้มนกระทา	22.47	24.8	34.92	36.94	39.32	16.388
	น้ำนมดิบ (MT)	1,200.78	1,314.38	1,464.62	1,602.51	1,665.24	8.896

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 4.4.4 การบริโภคเนื้อสุกรของเมียนมาร์ ปี 2548 - 2552

ปี	การบริโภคเนื้อสุกร (ตัน)
2548	327,771
2549	369,883
2550	410,826
2551	463,073
2552	450,233
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.98

หมายเหตุ: ข้อมูลล่าสุด ปี 2552

ที่มา: FAO

ตารางที่ 4.4.5 การนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งและเนื้อสุกรแปรรูปของเมียนมาร์ ปี 2553

ประเทศ	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันดอลลาร์สหรัฐฯ)	ร้อยละ
เนื้อสุกรแช่แข็ง			
ออสเตรเลีย	1	8	34.78
สิงคโปร์	3	8	34.78
มาเลเซีย	0	3	13.04
อิตาลี	0	2	8.70
ไทย	0	2	8.70
รวม	5	23	100.00
เนื้อสุกรแปรรูป			
ออสเตรเลีย	1	1	33.33
มาเลเซีย	0	1	33.33
สิงคโปร์	0	1	33.33
รวม	1	3	100.00

ที่มา: International Trade Centre

ตารางที่ 4.4.6 ราคาเฉลี่ยเนื้อสุกร ในตลาดสด เมืองย่างกุ้ง ของเมียนมาร์

รายการ	ราคา (kyat/viss)	ราคา (บาท/กก.)
สุกรมี่ชีวิต	2,750-3,500	53.89 - 68.59
เนื้อแดง-หลัง	6,500-8,000	127.37 - 156.77
สันใน	8,000	156.77
ขาหน้า	4,000	78.38
ขาหลัง	2,000	39.19
สามชั้น	5,000	97.98
ตับ	6,000	117.58
กระดูกซี่โครง	5,000	97.98

หมายเหตุ: อัตราแลกเปลี่ยน 1 จ๊าด เท่ากับ 0.032 บาท มาตรฐานวัดของเมียนมาร์ 1 viss เท่ากับ 1.633 กิโลกรัม

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในตลาด Kye myin dains เมืองย่างกุ้ง ของเมียนมาร์ วันที่ 21

พฤษภาคม 2556

ตารางที่ 4.4.7 เขตการเลี้ยงสัตว์ของเมียนมาร์

หน่วย: ตัว

เขต/รัฐ	จำนวน	พื้นที่ (เอเคอร์)	โคเนื้อ/ โคนม	สุกร	แพะ	แกะ	ไก่	นกกระทา	เป็ด
รัฐกะเหรี่ยง	7	196.38	152	476	-	369	331,900	-	-
เขตสะกาย	7	255.10	473	-	-	-	354,851	520,000	-
เขตตะนาวศรี	1	81.27	-	126	-	-	21,400	-	2,500
เนปีดอร์	7	6,743	950	236	164	2,200	16,000	-	-
รัฐมอญ	1	13	-	40	-	-	14,500	-	-
เขตย่างกุ้ง	1	1,965	123	2,252	-	-	584,280	-	13,250
รัฐฉาน	2	529.67	118	-	-	285	376,000	-	-
รวม	26	9,783.42	1,816	3,130	164	2,854	1,698,931	520,000	15,750

หมายเหตุ: 1 เอเคอร์ เท่ากับ 2.5 ไร่

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ตารางที่ 4.4.8 เปรียบเทียบสุกรระหว่างไทยและเมียนมาร์

รายการ	ไทย	เมียนมาร์
จำนวนสุกร	7.66 ล้านตัว	10.49 ล้านตัว
อันดับ	โลก อันดับที่ 24 อาเซียน อันดับที่ 5	โลก อันดับที่ 18 อาเซียน อันดับที่ 3
ลักษณะการเลี้ยง	เชิงการค้า	ส่วนใหญ่เป็นผู้เลี้ยงรายย่อยแบบหลังบ้าน
แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ	ภาคตะวันออก และภาคกลาง	ภาคกลาง
พันธุ์	พันธุ์ผสม	ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง
อาหารสัตว์	เกษตรกรผสมอาหารเอง และใช้อาหารสำเร็จรูป	ส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่หาได้ทั่วไป เช่น รำผสมข้าวหนึ่ง ปลายข้าว
ราคาสุกรมีชีวิต	กิโลกรัมละ 55 - 60 บาท	กิโลกรัมละ 53.89 - 68.59 บาท
ราคาขายปลีกเนื้อแดง	กิโลกรัมละ 120 - 130 บาท	กิโลกรัมละ 127.37 - 156.77 บาท
จุดแข็ง	- เทคโนโลยีการผลิตที่ดีและได้มาตรฐาน - ผลิตภัณฑ์มีความหลากหลาย	- การผลิตส่วนใหญ่เป็นสุกรพื้นเมืองในครัวเรือนขนาดเล็ก จึงมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ - ใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์เหลือใช้จากภาคเกษตร เช่น ปลายข้าว รำ เป็นต้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำ
จุดอ่อน	- ขาดแคลนแรงงาน - วัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาสูง	- ยังมีการเกิดโรค FMD และ PRRS - ต้องพึ่งพาการนำเข้าป้อนสุกร(GP) จากไทย

ตารางที่ 4.4.8 (ต่อ)

รายการ	ไทย	เมียนมาร์
การส่งออก	เนื้อสุกรส่งออกไปยังฮ่องกงและสปป.ลาว ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่นและ ฮ่องกง สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยัง ประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และ เมียนมาร์	ส่งออกสุกรมีชีวิต ไปยังจีนและอินเดีย ทางด้าน Mizoram State
การนำเข้า	ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภค ได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และ เครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร โดย ส่วนใหญ่นำเข้าดับจาก เกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จาก เนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียมและเยอรมนี	นำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งและสุกร แปรรู จากออสเตรเลีย สิงคโปร์ มาเลเซีย
การกำกับดูแล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กระทรวงปศุสัตว์และประมงและ ภาคเอกชนมีสมาพันธ์ปศุสัตว์เมียนมาร์

ที่มา: จากการศึกษา

4.4.2 โคเนื้อ

1) การผลิต

การเลี้ยงโคเนื้อของเมียนมาร์ เป็นการเลี้ยงเพื่อใช้ประโยชน์จากการใช้งาน และเป็นการเลี้ยงแบบปล่อยตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ การเลี้ยงแบบโคขุนอยู่ในช่วงเริ่มต้นซึ่งมีปริมาณไม่มากนัก ในแต่ละครัวเรือนมีการเลี้ยงโคเนื้อไม่มากนัก เฉลี่ยครัวเรือนละ 5.3 ตัว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมืองและเป็นเกษตรกรรายย่อย ฟาร์มที่เลี้ยงเพื่อการค้ามีจำนวนน้อยมาก การเลี้ยงโคเนื้อเพื่อไว้ใช้งานในฤดูกาลเพาะปลูกทั้งพืชไร่ และ พืชอาหารสัตว์ เช่น ข้าว ถั่ว งา เป็นต้น ซึ่งโคเนื้อจะเป็นแรงงานสำคัญในการเตรียมดิน ไถพรวน และใช้เป็นพาหนะในการเดินทาง ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีรถไถหรือเครื่องจักรกลที่ใช้ทุนแรงทางการเกษตร แต่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อของเมียนมายังคงเลี้ยงโคเนื้อโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้แรงงาน เกษตรกรปล่อยโคเนื้อให้หากินตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ เนื่องจากเมียนมายังคงมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีทุ่งหญ้าเป็นจำนวนมาก และอาจจะมีอาหารเสริมหรือวิตามินให้กินเสริมในช่วงเย็น

1.1) ปริมาณการผลิต

ปี 2551 – 2555 จำนวนโคเนื้อในแต่ละรัฐ/เขต ของเมียนมาร์ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.60 ต่อปี โดยในปี 2555 มีจำนวน 14.02 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 12.63 ล้านตัว ในปี 2551 (ตารางที่ 4.4.9) พันธุ์โคเนื้อของเมียนมาร์ ได้แก่ Pyar Zein Shwe Ni Shan Pu Katonwa เป็นต้น

การผลิตเนื้อโค (ตารางที่ 4.4.10) ในปี 2555 มีปริมาณการผลิต 154,400 ตัน ซึ่งลดลง จาก 232,560 ตัน ในปี 2554 ร้อยละ 33.61 เนื่องจากข้อจำกัดด้านกฎหมายและการขนส่ง โดยเมียนมาร์ มีกฎหมาย ปี 2497 ห้ามนำเข้าเนื้ออายุน้อยกว่า 16 ปีเข้าโรงฆ่า

1.2) แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ 1.2) แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ

แหล่งเลี้ยงโคเนื้อที่สำคัญ ได้แก่ เขตมาเกว (Magwe) มีจำนวนโคเนื้อ 2.37 ล้านตัว รองลงมาคือ เขตสะกาย (Sagaying) มีจำนวนโคเนื้อ 2.29 ล้านตัว และเขตมันดะเลย์ (Mandalay) มีจำนวนโคเนื้อ 2.27 ล้านตัว โคเนื้อที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เขตดังกล่าวเป็นแหล่งเลี้ยงทางด้านเหนือติดกับอินเดีย ซึ่งเป็นเขตภูเขาสูง ต่ำลงมาจากแนวเขาเหล่านี้เป็นที่ราบกว้างใหญ่ และมีแม่น้ำอิรวดีซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของเมียนมาร์ซึ่งทอดยาวลงมาตั้งแต่เหนือจดใต้ของประเทศ ซึ่งเหมาะสมต่อการเลี้ยงสัตว์

2) การตลาด

2.1) ความต้องการบริโภค

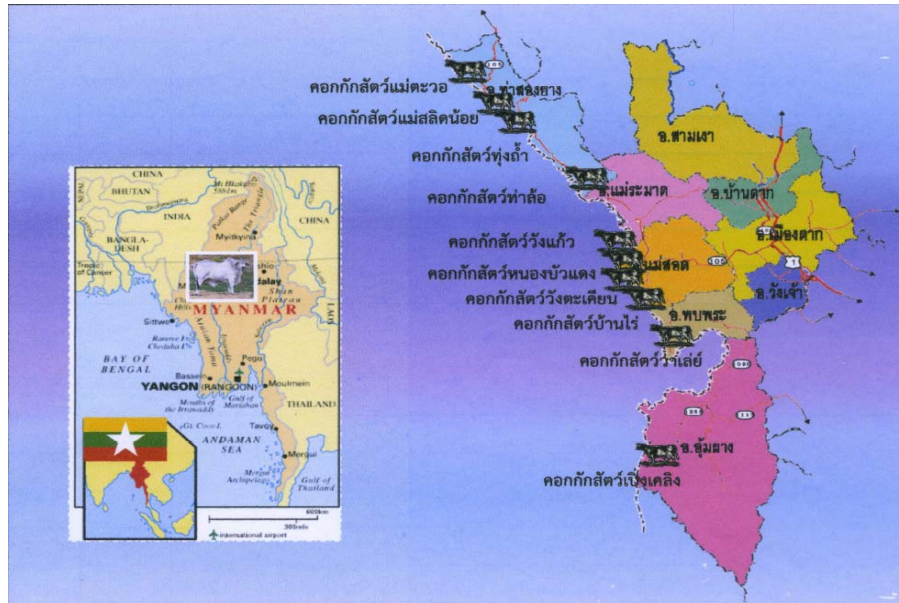
ปี 2548-2552 ความต้องการบริโภคเนื้อโคของเมียนมาร์เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.96 ต่อปี (ตารางที่ 4.4.12) เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูล จึงมีข้อมูลความต้องการบริโภคเนื้อโคล่าสุดจาก FAO ในปี 2552 ซึ่งมีปริมาณการบริโภคเนื้อโค 175,630 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2551 ร้อยละ 2.55 เนื่องจากความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร แต่คนเมียนมาร์ส่วนใหญ่มีความเคร่งครัดด้านศาสนา ซึ่งจะไม่ฆ่าสัตว์ โดยเฉพาะสัตว์ใหญ่ เช่น สุกร โคเนื้อ และบริโภคเนื้อสัตว์น้อยลงโดยเฉพาะในวันสำคัญทางศาสนา การบริโภคเนื้อสัตว์โดยรวมจึงไม่มากนัก จากตารางที่ 4.4.11 พบว่าการบริโภคเนื้อสัตว์ของเมียนมาร์ ในปี 2555 มีการบริโภคเฉลี่ย 34.30 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 24.50 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ของปี 2551 ร้อยละ 8.99 ต่อปี ซึ่งได้ประมาณอัตราการบริโภคเนื้อโค 2.99 กิโลกรัมต่อคนต่อปี

2.2) การส่งออก

การส่งออกสินค้าปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ของเมียนมาร์ มีทั้งการค้าทั่วไปและการค้าชายแดน แต่ส่วนใหญ่เป็นการค้าชายแดน ในปี 2555 (ตารางที่ 4.4.13) มีปริมาณรวม 17,880 ตัน มูลค่า 46.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยส่วนใหญ่เป็นการส่งออกเนื้อโคแช่แข็ง 9,436 ตัน มูลค่า 32.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยส่งออกไปยังจีนและตะวันออกกลาง แต่ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2555 ด้านที่ส่งออกไปจีนหยุดการส่งออกอย่างเป็นทางการ เนื่องจากเมียนมาร์เกิดโรค FMD รองลงมาคือ หนังกะบือ 4,985 ตัน มูลค่า 3.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งจากตารางที่ 4.4.14 จะเห็นได้ว่าในปี 2555 มีการส่งออกโค กระบือมีชีวิต มีเพียง 140 ตัว มูลค่า 0.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 900,000 บาท) ซึ่งจากสถิติของกรมศุลกากร (ตารางที่ 4.1.11) พบว่ามีการนำเข้าโคมีชีวิตจากเมียนมาร์เป็นจำนวนมาก โดยในปี 2555 มีการนำเข้าโคมีชีวิต 74,419 ตัว มูลค่า 310.69 ล้านบาท ซึ่งจากการศึกษาพบว่า โคมีชีวิต เป็นสินค้าที่ห้ามส่งออกของเมียนมาร์ ในรูปการค้าปกติผ่านทางชายแดน โดยห้ามเอกชนที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออกและกลุ่มสหกรณ์ส่งออกสินค้าดังกล่าว ยกเว้นรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจเท่านั้นที่สามารถส่งออกได้ ดังนั้นการนำเข้าของไทยจึงเป็นการนำเข้าที่ไม่ผ่านด่านทางการของเมียนมาร์ จึงไม่มีการบันทึกข้อมูล

การส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค ส่วนใหญ่จะไปยังจีนและไทย โดยเส้นทางโลจิสติกส์ของโคมีชีวิตจากเมียนมาร์ไปยังจีนนั้น จะส่งไปยังด่าน มูเซ (Mu Se) ซึ่งติดกับด่าน Ruili ของมณฑลยูนนานของจีน และด่านลาเว่ (Lweje) ติดกับมณฑลยูนนานของจีน เช่นเดียวกัน แต่การขนส่งสินค้าออกทางด่านทั้ง 2 ด่านนี้เป็นเส้นทางทางภาคเหนือ ซึ่งมีลักษณะเป็นภูเขาสูง การคมนาคมไม่สะดวก

เส้นทางโลจิสติกส์ของโคมีชีวิตที่ไทยนำเข้าจากเมียนมาร์นั้น จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ จังหวัดตาก และศึกษาข้อมูลจากผู้ประกอบการที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่าเส้นทางการเคลื่อนย้ายโคมีชีวิตเริ่มจากพ่อค้าคนกลางหน้าชาวเมียนมาร์ไปหาซื้อ โคเนื้อในแหล่งเลี้ยงโคเนื้อที่สำคัญของเมียนมาร์ เช่น พะโค มัณฑะเลย์ มะเกว เป็นต้น โดยนายหน้าต้องไป ขอใบอนุญาตเคลื่อนย้ายจากรัฐบาลเมียนมาร์เพื่อนำโคเนื้อไปเลี้ยงที่เมืองเมียวดี ซึ่งจะระบุจำนวนทั้งหมดที่ขอเคลื่อนย้าย ซึ่งตลอดเส้นทางการขนส่งโคเนื้ออาหารเมียนมาร์จะมีการรายงานมายังเมืองต่างๆ ที่นำโคเนื้อผ่านมา ว่ามีการนำโคเนื้อจำนวนเท่าไรไปยังเมืองเมียวดี โดยการขนส่งนั้นต้องนำโคเนื้อบรรทุกรถยนต์และนำมาขายลงเรือ มาขึ้นฝั่งที่พะอ่าง และตอนฝูงโคเนื้อโดยเดินเท้า 4 - 6 วัน และหยุดพักที่หมู่บ้านโก๊ะโก๊ะชายแดนเมียนมาร์ก่อนที่จะไต่ตอนข้ามฝั่งแม่น้ำเมยมายังไทยซึ่งในช่วงหน้าฝนจะเป็นอุปสรรคในการเดินทาง ส่งผลให้จำนวนโคเนื้อที่นำเข้ามาลดลง และเข้ามาพักยังคอกพักเอกชน โดยมีการเก็บค่าธรรมเนียมในการนำโคเนื้อเข้าพักตัวละ 100 บาท โดยจะต้องมีการกักกันโรคโดยใช้เวลา 21 วัน ก่อนที่จะนำโคเนื้อเข้าสู่ตลาดนัดโคกระบือต่อไป โดยมีเจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์เป็นผู้ตรวจโรค และตรวจเอกสารในการเคลื่อนย้ายโคเนื้อ คอกเอกชน จะตั้งอยู่บริเวณริมชายแดนระหว่างไทยและเมียนมาร์ จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีการนำเข้าโคเนื้อจากเมียนมาร์มากที่สุด พบว่ามีคอกพักสัตว์ของเอกชนทั้งหมด 10 แห่ง ได้แก่ อำเภอพบพระ 1 แห่ง (ไม่มีการนำเข้า) อำเภออุ้มผาง 1 แห่ง อำเภอท่าสองยาง 3 แห่ง อำเภอแม่ระมาด 1 แห่ง และอำเภอแม่สอด 4 แห่ง (ภาพที่ 4.4.1) และเมื่อผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ก็จะมาขายในวันอาทิตย์ของทุกสัปดาห์ที่ตลาดนัดโคกระบือ อำเภอ แม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุด มีจำนวนโคกระบือในตลาดนัดประมาณ 2,000 - 3,000 ตัวต่อสัปดาห์ โดยมีพ่อค้าคนกลางจากทั่วประเทศเดินทางมาซื้อขายโคกระบือ ปัจจุบันมีการซื้อโคเนื้อเพื่อส่งไปยังอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เพื่อส่งออกไปยังลาวและมีการส่งต่อไปจีน ซึ่งพ่อค้าชาวเมียนมาร์เป็นผู้กำหนดราคาขายโดยดูจากปริมาณความต้องการซื้อของพ่อค้าชาวไทย โดยมีกำไรประมาณ 3,000 - 5,000 บาทต่อตัว ทั้งนี้พ่อค้าต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญในการตีราคาโคเนื้อจากรูปร่างลักษณะ และน้ำหนักที่ประมาณโดยสายตา และมีค่าใช้จ่ายในการนำเข้า ได้แก่ ค่าภาษีที่เรียกเก็บในการนำเข้า ตัวละ 200 บาท (ร้อยละ 5 จากราคาประเมินราคาโคเนื้อตัวละ 4,000 บาท) และค่าตีเบอร์หู ตัวละ 20 บาท รวมทั้งค่าวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย ได้สละ 15 บาท จำนวน 2 ได้สละ รวม 30 บาท ซึ่งจากการสอบถามพ่อค้าชาวไทยในตลาดนัดแม่สอด พบว่าในปัจจุบันราคาโคเนื้อปรับตัวสูงขึ้นมากเนื่องจากมีความต้องการซื้อ เพิ่มขึ้นมากทั้งจากในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

ภาพที่ 4.4.1 คอกพักสัตว์เอกชนริมชายแดนจังหวัดตาก

ที่มา: กรมปศุสัตว์

จากการสัมภาษณ์พ่อค้าชาวเมียนมาร์เกี่ยวกับการนำโคเนื้อเข้ามาขายในตลาดนัดโค กระบืออำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่าในแต่ละครั้งนำโคเนื้อเข้ามา 20-26 ตัว โดยไปรวบรวมซื้อจากเกษตรกรรายย่อยในเมียนมาร์ซึ่งเลี้ยงรายละ 3-5 ตัว ใช้เวลาเดินเท้า 6 วัน ราคาขาย ตัวละ 28,000 บาท น้ำหนักประมาณ 220-250 กิโลกรัม มีค่าใช้จ่ายมีดังนี้ ค่าด้านทั้งหมด 100,000 จ๊าด (ประมาณ 3,200 บาท) ค่าจ้างคนงานคุมฝูงโคเนื้อ 8-20 คน แล้วแต่จำนวนโคเนื้อ โดยถ้าเป็นชาวกะเหรี่ยงสามารถจูงโคเนื้อได้ 4 ตัวต่อคน แต่ถ้าเป็นชาวมอญจะสามารถจูงโคเนื้อได้น้อยกว่าคือ 2 ตัวต่อคน ค่าจ้าง 1,000 บาทต่อเที่ยวต่อคน ค่าโดยสารรถกลับเมียนมาร์ 4,000 จ๊าดต่อเที่ยวต่อคน (ประมาณ 130 บาท) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการนำโคเนื้อมาขายที่ไทย ประมาณตัวละ 1,300 บาท

นอกจากนี้เมียนมาร์ยังมีการส่งออกเนื้อโคแปรรูป โดยในปี 2553 ส่งออก 6,019 ตัน มูลค่า 15,546 พันดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเกือบร้อยละ 90 ส่งไปยังจีน ปริมาณ 5,440 ตัน มูลค่า 13,920 พันดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ 4.4.14)

2.3) การนำเข้า

ไม่พบข้อมูลการนำเข้าสินค้าโคเนื้อและผลิตภัณฑ์

2.4) ราคา

ราคาขายปลีกเนื้อสัตว์ในตลาด Kye myin dains เมืองย่างกุ้ง เมียนมาร์ (ตารางที่ 4.4.15) จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการซื้อโคมีชีวิตราคา 4,500 จ๊าดต่อตัว หรือกิโลกรัมละ 90 บาท เมื่อฆ่าแล้วจะส่งขายต่อให้กับพ่อค้าขายส่ง/ขายปลีกในตลาดสด โดยรับเนื้อโคมาขาย 30-50 กิโลกรัมต่อวัน ราคาขายปลีกเนื้อโคเฉลี่ย 10,000 จ๊าดต่อตัว หรือกิโลกรัมละ 195.96 บาท ราคาขายปลีกเครื่องใน เฉลี่ย 5,000 จ๊าดต่อตัว หรือกิโลกรัมละ 97.98 บาท ราคาขายปลีกกระดูกซี่โครงเฉลี่ย 3,000 จ๊าดต่อตัว หรือ

กิโลกรัมละ 58.79 บาท ราคาขายปลีกผ้าซีรี่ย์เฉลี่ย 4,000 จ๊าดต่อวิช หรือกิโลกรัมละ 78.38 บาท ราคาขายปลีกเศษเนื้อเฉลี่ย 2,500 จ๊าดต่อวิช หรือกิโลกรัมละ 48.99 บาท โดยราคาปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากโคมีชีวิตที่เลี้ยงแถบมณฑลเหล่านำมาขายที่ย่างกุ้งมีจำนวนลดลง

3) นโยบายและมาตรการ

นโยบายด้านปศุสัตว์ของเมียนมาร์มีรายละเอียดต่างๆ เช่นเดียวกับที่กล่าวไว้แล้ว ในนโยบายของสินค้าสุกรข้างต้น และจากข้อมูลกระทรวงพาณิชย์เมียนมาร์ พบว่ามีสินค้าที่ห้ามส่งออกต่างประเทศ โดยเป็นสินค้าที่ห้ามส่งออกในรูปการค้าปกติทางทะเล 31 รายการ และเป็นสินค้าที่ห้ามส่งออกในรูปการค้าปกติผ่านทางชายแดน 32 รายการ ทั้งนี้ห้ามเอกชนที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออกและกลุ่มสหกรณ์ส่งออกสินค้าดังกล่าว ยกเว้นรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจเท่านั้นที่สามารถส่งออกได้ สินค้าที่ห้ามส่งออกในรูปการค้าปกติผ่านทางชายแดน มีรายละเอียดดังนี้

3.1) ข้าว ปลายข้าว รำ	3.17) ดิบูก
3.2) น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายแดง น้ำตาลดิบ	3.18) วุลแฟรม
3.3) ถั่วลิสง น้ำมันถั่วลิสง	3.19) ส่วนผสมดิบูกและซีไลท์
3.4) งา น้ำมันงา	3.20) เงิน
3.5) เมล็ด Niger และน้ำมัน	3.21) ทองแดง
3.6) เมล็ดมัสตาด และน้ำมัน	3.22) สังกะสี
3.7) เมล็ดทานตะวันและน้ำมัน	3.23) ถ่านหิน
3.8) กากพีชน้ำมันทุกชนิด	3.24) โลหะอื่นๆ
3.9) ฝ้ายและผลิตภัณฑ์ฝ้าย (ฝ้าย เส้นใย)	3.25) งาช้าง
3.10) น้ำมันปิโตรเลียม	3.26) โค กระบือ ข้าง ม้า สัตว์หายาก
3.11) อัญมณี	3.27) หนังสัตว์
3.12) ทองคำ	3.28) เปลือกกุ้งปน
3.13) หยก	3.29) อาวุธและเครื่องกระสุน
3.14) ไช่มุก	3.30) วัตถุโบราณ
3.15) เพชร	3.31) ยางพารา
3.16) ตะกั่ว	3.32) ไม้สัก

สินค้าโคเนื้อนั้นเป็นสินค้าที่ห้ามส่งออก และมีกฎหมายเกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์ปี 2497 ที่ห้ามนำโคมีชีวิตที่อายุน้อยกว่า 16 ปี เข้าโรงฆ่าสัตว์ เนื่องจากเมียนมาร์นิยมเลี้ยงโคเนื้อไว้ใช้งาน และเป็นพาหนะในการเดินทาง ดังนั้นจึงมีการลักลอบส่งออกโคเนื้อผ่านทางชายแดนไปยังจีนและไทย โดยปรากฏข้อมูลทางสถิติจากกรมศุลกากรของไทย ซึ่งไทยได้นำเข้าโคมีชีวิตมาจากเมียนมาร์มากที่สุด

นอกจากนี้เมียนมาร์ยังมีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการตรวจสอบโรคต่างๆ ด้านปศุสัตว์กระจายอยู่ทั่วประเทศ (ภาพที่ 2) ซึ่งเป็นมาตรการด้านสุขอนามัยที่เมียนมาร์มีการพัฒนาขึ้นเพื่อให้สัตว์ในประเทศมีสุขอนามัยที่ดี ปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล และเมียนมาร์มีโครงการความร่วมมือ Foot

ตะวันออกเฉียงเหนือ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ลูกผสมพื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น หญ้า ฟางข้าว ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 66.72 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงตลาดกทม. เฉลี่ย 171 บาทต่อกิโลกรัม เป้าหมายการผลิต คือ สร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อปีละ 20,000 ราย ผลิตโคเนื้อคุณภาพปีละ 200,000 ตัว เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ จากร้อยละ 55 เป็นร้อยละ 65 ต่อปี เพิ่มโคเนื้อปีละ 200,000 ตัว และเพิ่มโคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพทดแทนการนำเข้าร้อยละ 10 ต่อปี นโยบายการผลิต คือ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ วิจัยและปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อคุณภาพดีที่เหมาะสมกับไทย สร้างความมั่นคงอาชีพโดยการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี และสร้างกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานและถูกสุขอนามัย นโยบายการตลาด คือ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) และการตลาด รวมทั้งระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เพิ่มการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค จุดแข็ง คือ มีพันธุ์โคเนื้อที่ดีและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในด้านการผลิตและดูแลสุขภาพสัตว์ จุดอ่อน คือ พื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้ ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคน้ำกลางน้ำ โคน้ำปลายน้ำ มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อยจึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งออกไปมาเลเซีย ลาว ส่วนเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ส่งออกไปลาว ญี่ปุ่น สำหรับการนำเข้า นำเข้าโคมีชีวิตจากเมียนมาร์และเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ นำเข้าจากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ การกำกับดูแลอยู่ภายใต้ คณะกรรมการนโยบายพัฒนาโคเนื้อ-กระบือและผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำหรับเมียนมาร์นั้น ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบรายย่อย มีการเลี้ยงโคครัวเรือนละ 3-5 ตัว โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ทางด้านเหนือติดกับอินเดีย พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นลูกผสมพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น หญ้า ฟางข้าว ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 88.18 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 195.96 บาทต่อกิโลกรัม มีเป้าหมายการผลิต คือ เพิ่มการผลิตปศุสัตว์ร้อยละ 8.43 ต่อปี นโยบายการผลิต คือ ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศหากเหลือส่งออก ผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย สร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยระบบการเลี้ยงต้องไม่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย นโยบายการตลาด คือ ขยายองค์การธุรกิจด้านปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคนมและโคเนื้อ จุดแข็ง คือ มีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ และมีจำนวนโคเนื้อมากกว่าไทยกว่า 2 เท่าตัว มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคเนื้อ รวมทั้งมีทุ่งหญ้าและแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ จุดอ่อน เทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้ในการผลิตโคเนื้อจำกัด เมียนมาร์มีการส่งออกโคมีชีวิตไปยังไทยและจีน ไม่มีการนำเข้าโคมีชีวิต แต่มีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เช่นเดียวกับกับไทย การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงปศุสัตว์และประมง เมียนมาร์ และภาคเอกชนมีสมาพันธ์ปศุสัตว์เมียนมาร์ ซึ่งสร้างความเชื่อมโยงกับองค์กรภาครัฐ ในการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางของรัฐบาลเมียนมาร์

5) การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการผลิตและการตลาดของไทย

5.1) ด้านการผลิต

5.1.1) เมียนมาร์มีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ และมีจำนวนโคเนื้อมากกว่าไทยกว่า 2 เท่าตัว แต่จากข้อจำกัดด้านกฎหมายที่ห้ามส่งออกโคเนื้อ และการขนส่งที่ไม่สะดวก จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ

5.1.2) นโยบายการเปิดประเทศ ส่งผลให้มีต่างชาติสนใจเข้ามาลงทุนในเมียนมาร์ โดยเฉพาะมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศมุสลิมมีความต้องการบริโภคเนื้อโคเป็นจำนวนมาก จึงสนใจที่จะมาลงทุนร่วมกับเมียนมาร์ ซึ่ง 2-3 ปีที่ผ่านมา ไทยได้ส่งออกเนื้อโคไปยังมาเลเซียเป็นจำนวนมาก โดยในปี 2555 ไทยส่งออกเนื้อโคไปยังมาเลเซีย 95,289 ตัว มูลค่า 895.47 ล้านบาท และเนื่องจากราคาโคมีชีวิตของไทยที่สูงขึ้นมากในปี 2556 ทำให้มาเลเซียหันไปนำเข้าโคมีชีวิตจากออสเตรเลียแทน และกำลังมองหาตลาดใหม่เพื่อนำเข้าเนื้อโค ซึ่งเมียนมาร์เป็นตลาดที่น่าสนใจของนักลงทุน

5.1.3) เนื่องจากเกิดปัญหาน้ำท่วมปลายเดือนกรกฎาคม 2556 ทั้งในเมียนมาร์และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก การคมนาคมไม่สะดวก ส่งผลกระทบให้จำนวนโคเนื้อที่ส่งออกจากเมียนมาร์มีจำนวนลดลง และราคาปรับตัวสูงขึ้น

5.1.4) ในอนาคตหากเมียนมาร์มีความร่วมมือภายในประเทศที่แน่นแฟ้นขึ้น ทั้งกลุ่มชนกลุ่มน้อยและฝ่ายทหารมีนโยบายที่ชัดเจนขึ้น จะส่งผลดีต่อการร่วมมือในการควบคุมโรคระหว่างประเทศ เนื่องจากในปัจจุบัน ไทยเป็นผู้ควบคุมและป้องกันโรคระบาดเพียงฝ่ายเดียว หากเมียนมาร์มีความร่วมมือระหว่างกันมากขึ้น จะส่งผลต่อการเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันโรคระบาดสัตว์บริเวณชายแดนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีการเข้มงวดและเฝ้าระวัง ควบคุมโรคระบาดสัตว์ตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาร์

5.1.5) แม้จะมีปัญหาการนำเข้าโคเนื้อ ไทยก็สามารถปรับตัวโดยอาศัยเทคโนโลยีการผลิตโคเนื้อ แต่อาจจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการเพิ่มปริมาณการผลิต เนื่องจากโคเนื้อใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงที่นานประมาณ 1-2 ปี

5.2) ด้านการตลาด

5.2.1) ราคาโคเนื้อที่นำเข้าจากเมียนมาร์ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มน้อยกับทหารของรัฐบาลเมียนมาร์ ทำให้มีปัญหาด้านการเดินทางมากขึ้น ส่งผลให้โคเนื้อส่งมาไทยได้น้อยลง และราคาโคเนื้อปรับตัวสูงขึ้น

5.2.2) อัตราแลกเปลี่ยนที่ผันผวน ทำให้ค่าเงินบาทอ่อนตัว เงินจืดแข็งค่าขึ้น ส่งผลให้ไทยซื้อโคเนื้อจากเมียนมาร์ในราคาที่สูงขึ้น

5.2.3) จำนวนโคเนื้อจากเมียนมาร์จะส่งออกมามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการจากผู้ซื้อในประเทศเป็นหลัก ปริมาณโคเนื้อที่นำเข้ามาขึ้นกับ Demand กับ Supply ในตลาด ดังนั้นจึงมีการปรับตัวตามกลไกของตลาด

6) การเตรียมความพร้อมของไทยสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

6.1) เน้นการส่งเสริมด้านการผลิต เนื่องจากจำนวนโคเนื้อของไทยมีแนวโน้มที่ลดลง เพราะเกษตรกรหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นแทน ส่งผลให้พื้นที่ในการเลี้ยงโคเนื้อลดลง จำนวนโคเนื้อจึงลดลงตามไปด้วย ดังนั้นไทยซึ่งมีศักยภาพในการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค จึงควรส่งเสริมด้านการผลิตพันธุ์โคเนื้อ และจูงใจให้เกษตรกรกลับมาเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น

6.2) ภาครัฐควรเข้มงวดในการเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันโรคระบาดสัตว์บริเวณชายแดน ที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเร่งควบคุมและกำจัดโรคปากและเท้าเปื่อยเพื่อป้องกันการเจรจาการค้า

6.3) สนับสนุนเงินทุนให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องในการบริหารจัดการ เนื่องจากโคเนื้อใช้เวลาในการเลี้ยงนาน 1-2 ปี ส่งผลให้เกษตรกรขาดเงินทุนหมุนเวียนในการเลี้ยงโคเนื้อ ดังนั้น เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อกลับมาเลี้ยงโคเนื้อกันมากขึ้น

6.4) พัฒนาฟาร์มโคเนื้อของเกษตรกรให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม เพื่อเพิ่มมาตรฐานให้มีความปลอดภัยมากขึ้นและเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

6.5) รวมกลุ่มเกษตรกรเป็นเครือข่าย ทั้งกลุ่มโคเนื้อต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิต และการบริหารจัดการ ซึ่งต้องมีความเป็นธรรมระหว่างกันในแต่ละกลุ่มผู้ผลิตเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ร่วมกัน

6.6) เร่งสร้างมูลค่าเพิ่มของเนื้อโค

6.7) หาฐานการผลิตโคเนื้อในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อรองรับความต้องการในประเทศ AEC เนื่องจากไทยมีศักยภาพทั้งด้านเทคโนโลยีการเลี้ยงและการปรับปรุงพันธุ์

6.8) ควรมีความร่วมมือในการผลิตโคเนื้อกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นฐานในการผลิตในอนาคต เนื่องจากไทยมีศักยภาพทางการผลิตมากที่สุดในภูมิภาคนี้

6.9) ปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบการนำเข้าโคเนื้อ/การส่งออกโคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพ ให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเป็นผู้นำการส่งออกในกลุ่มประเทศ AEC

ตารางที่ 4.4.9 จำนวนโคเนื้อในแต่ละรัฐของเมียนมาร์ ปี 2551-2555

หน่วย: แสนตัว

ที่	รัฐ/เขต	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1	รัฐกะฉิ่น (Kachin)	2.73	2.85	2.99	3.14	3.31	4.940
2	รัฐกะยา (Kayah)	0.76	0.78	0.8	0.83	0.85	2.901
3	รัฐกะเหรี่ยง (Kayin)	3.03	3.11	3.19	3.27	3.37	2.664
4	รัฐชิน (Chin)	1.29	1.35	1.46	1.52	1.57	5.248
5	เขตสะกาย (Sagaing)	21.25	21.62	22.03	22.49	22.98	1.979
6	เขตตะนาวศรี (Thanintharyi)	1.37	1.4	1.42	1.47	1.5	2.328
7	เขตพะโค (Bago)	13.16	13.4	13.66	13.95	14.27	2.042
	เขตพะโคตะวันออก (East Bago)	6.58	6.7	6.82	6.96	7.11	1.949
	เขตพะโคตะวันตก (West Bago)	6.58	6.7	6.84	6.99	7.16	2.136
8	เขตมาเกว (Magwe)	20.54	21.12	21.77	22.66	23.72	3.648
9	เขตมัณฑะเลย์ Mandalay	20.46	20.94	21.48	22.07	22.71	2.647
10	รัฐมอญ (Mon)	4.09	4.2	4.32	4.46	4.6	2.995
11	รัฐยะไข่ (Rakhine)	7.36	7.57	8.14	8.8	9.5	7.609
12	เขตย่างกุ้ง (Yangon)	5.48	5.6	5.7	5.85	6.01	2.309
13	รัฐฉาน หรือรัฐไทใหญ่ (Shan)	12.34	12.67	13.03	13.44	13.9	3.015
	รัฐฉานใต้ (South Shan)	6.35	6.54	6.75	6.99	7.26	3.400
	รัฐฉานตะวันออก (East Shan)	1.24	1.26	1.29	1.32	1.36	2.340
	รัฐฉานเหนือ (North Shan)	4.75	4.87	4.99	5.13	5.28	2.671
14	เขตอิระวดี (Ayeyarwady)	12.46	12.68	11.49	11.71	11.94	-1.468
	รวม	126.32	129.29	131.48	135.66	140.23	2.604

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง ของเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 4.4.10 การผลิตเนื้อโค ไก่ และนํ้านมดิบ ของเมียนมาร์

ที่	รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
	เนื้อทั้งหมด MT ('000)	1,403.09	1,546.81	1,787.15	1,956.21	1,269.91	0.354
1	เนื้อโค	159.48	176.7	208.01	232.56	154.4	2.122
2	เนื้อแกะ	26.64	29.3	36.17	40.94	28.46	4.778
3	เนื้อสุกร	410.74	466.85	530.65	581.15	376.6	0.456
4	เนื้อสัตว์ปีก	726.5	793.39	917.34	996.51	643.57	-0.154
5	เนื้อเป็ด	74.17	74.99	88.13	97.67	62.05	-0.922
6	เนื้อไก่วง ห่าน เป็ดมัสโควี	5.36	5.34	5.76	6.26	4.13	-3.559
7	เนื้อมนกระทา	0.22	0.24	1.09	1.12	0.71	47.458
	ไข่ทั้งหมด (in Million)	5,387.18	6,146.2	7,165.27	7,764.04	8,266.19	11.576
1	ไข่ไก่	4,831.21	5,580.32	6,505.99	7,029.98	7,500.07	11.746
2	ไข่เป็ด	533.5	541.08	624.36	697.12	726.8	9.109
3	ไข่นกระทา	22.47	24.8	34.92	36.94	39.32	16.388
	นํ้านมดิบ (MT)	1,200.78	1,314.38	1,464.62	1,602.51	1,665.24	8.896

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง ของเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 4.4.11 การบริโภคเนื้อสัตว์ต่อคนต่อปีของเมียนมาร์

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ประชากร (ล้านคน)	57.5	58.6	59.8	60.9	62.1	1.943
การบริโภคเนื้อสัตว์ (กิโลกรัม)	24.5	26.6	29.9	32.1	34.3	8.990
การบริโภคนม (กิโลกรัม)	20.9	22.5	24.5	26.3	27.3	7.147
การบริโภคไข่ (ฟอง)	94	106	120	127	137	9.791

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง ของเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 4.4.12 การบริโภคเนื้อโคของเมียนมาร์ ปี 2548-2552

ปี	การบริโภคเนื้อโค (ตัน)
2548	129,309
2549	146,936
2550	159,617
2551	171,270
2552	175,630
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.96

หมายเหตุ: ข้อมูลล่าสุด ปี 2552

ที่มา: FAO

ตารางที่ 4.4.13 การส่งออกสินค้าปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ของเมียนมาร์ ปี 2555

หน่วย: มูลค่าต่อแสนดอลลาร์สหรัฐฯ

ที่	รายการ	หน่วย	การค้าทั่วไป		การค้าชายแดน		รวม	
			ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1	หนังโค กระบือ	ตัน	5,572	32.19	4,985	30.01	10,557	62.2
2	หนังแพะ แกะ	ตัน	324	1.19	478	2.77	802	3.96
3	เนื้อแกะแช่แข็ง	ตัน	55	1.68	0	0	55	1.68
4	เนื้อโคแช่แข็ง	ตัน	0	0	9,436	323.96	9,436	323.96
5	เนื้อโคแห้ง	ตัน	0	0	2,143	103.39	2,143	103.39
6	ผลพลอยได้จาก โค กระบือ	ตัน	0	0	838	5.19	838	5.19
7	กระดูกปน (Raw Bone Grist)	ตัน	500	0.53	0	0	500	0.53
8	โค กระบือ มีชีวิต	ตัว	140	0.35	0	0	140	0.35
	ทั้งหมด	ตัน	6,451	35.94	17,880	465.32	24,331	501.26
		ตัว	140				140	

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง ของเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 4.4.14 การส่งออกเนื้อแปรรูปของเมียนมาร์ ปี 2553

ประเทศ	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันดอลลาร์สหรัฐฯ)	ร้อยละ
จีน	5,440	13,920	89.54
ซาอุดีอาระเบีย	180	518	3.33
การ์ตา	166	497	3.20
สิงคโปร์	88	242	1.56
โตมินิแกน	58	166	1.07
มาเลเซีย	20	63	0.41
อินเดีย	21	62	0.40
เวียดนาม	37	55	0.35
สหราชอาณาจักร	5	17	0.11
คูเวต	2	5	0.03
ออสเตรเลีย	-	1	0.01
ไทย	1	1	0.01
รวม	6,019	15,546	100.00

ที่มา: International Trade Centre

ตารางที่ 4.4.15 ราคาเฉลี่ยเนื้อโคในตลาดสด เมืองย่างกุ้ง ของเมียนมาร์

รายการ	ราคา (kyat/viss)	ราคา (บาท/กก.)
โคมีชีวิต	4,500	88.18
เนื้อแดง	10,000	195.96
เครื่องใน	5,000	97.98
กระดูกซี่โครง	3,000	58.79
ผ้าชีรีว	4,000	78.38
เศษเนื้อ	2,500	48.99

หมายเหตุ: อัตราแลกเปลี่ยน 1 จ๊าด เท่ากับ 0.032 บาท มาตรฐานวัดของเมียนมาร์ 1 viss เท่ากับ 1.633 กิโลกรัม

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในตลาด Kyee myin dains เมืองย่างกุ้ง เมียนมาร์ วันที่ 21 พฤษภาคม

ตารางที่ 4.4.16 เปรียบเทียบโคเนื้อระหว่างไทยและเมียนมาร์

รายการ	ไทย	เมียนมาร์
จำนวนโคเนื้อ	6.68 ล้านตัว	14.09 ล้านตัว
อันดับ	โลก อันดับที่ 37	โลก อันดับที่ 18
	อาเซียน อันดับที่ 3	อาเซียน อันดับที่ 2
ลักษณะการเลี้ยง	การเลี้ยงแบบโคฝูง ร้อยละ 80 และการเลี้ยงขุน ร้อยละ 20	การเลี้ยงแบบรายย่อย ครัวเรือนละ 3-5 ตัว
แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ด้านเหนือติดกับอินเดีย
พันธุ์	ลูกผสมพื้นเมือง	ลูกผสมพื้นเมือง
อาหารสัตว์	หญ้า ฟาง ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	หญ้า ฟาง ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ราคาโคเนื้อมีชีวิต	66.72 บาทต่อกิโลกรัม	88.18 บาทต่อกิโลกรัม
ราคาขายปลีกเนื้อแดง	171 บาทต่อกิโลกรัม (ตลาดกทม.)	195.96 บาทต่อกิโลกรัม
เป้าหมายการผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อปีละ 20,000 ราย - ผลิตโคเนื้อคุณภาพปีละ 200,000 ตัว - เพิ่มโคเนื้อปีละ 0.2 ล้านตัว - เพิ่มโคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพทดแทนการนำเข้าร้อยละ 10 ต่อปี 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มการผลิตปศุสัตว์ร้อยละ 8.43 ต่อปี
นโยบายการผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ - วิจัยและปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อคุณภาพดีที่เหมาะสมกับไทย - สร้างความมั่นคงอาชีพโดยการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี - สร้างขบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานและถูกสุขอนามัย 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศหากเหลือส่งออก - ผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย - สร้างความมั่นคงด้านอาหารโดยระบบการเลี้ยงต้องไม่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศและการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย
นโยบายการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) และการตลาด - เพิ่มการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค 	<ul style="list-style-type: none"> - ขยายองค์กรธุรกิจด้านปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคนมและโคเนื้อ
จุดแข็ง	<ul style="list-style-type: none"> - มีพันธุ์โคเนื้อที่ดีและเทคโนโลยีที่เหมาะสม - มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในด้านการผลิตและดูแลสุขภาพสัตว์ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ และมีจำนวนโคเนื้อมากกว่าไทยกว่า 2 เท่าตัว - มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคเนื้อรวมทั้งมีทุ่งหญ้าและแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์

ตารางที่ 4.4.16 (ต่อ)

รายการ	ไทย	เมียนมาร์
จุดอ่อน	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้ - ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคกลางน้ำ โคปลายน้ำ - มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย จึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค 	เทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้ในการผลิตโคเนื้อจำกัด
การส่งออก	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งออกโคมีชีวิตไปมาเลเซีย ลาว - ส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ไปลาว ญี่ปุ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งออกโคมีชีวิตไปไทย จีน
การนำเข้า	<ul style="list-style-type: none"> - นำเข้าโคมีชีวิตจากเมียนมาร์ - นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการนำเข้าโคมีชีวิต - นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์
การกำกับดูแล	<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงปศุสัตว์และประมง และภาคเอกชนมีสัมพันธปศุสัตว์เมียนมาร์

ที่มา: จากการศึกษา

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา

5.1.1 สุกร

1) สรุป

เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่จะเป็นรายย่อยเลี้ยงสุกร 1-10 ตัว โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่บริเวณจังหวัดไพลิน และรอบโตนเลสาบ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสม อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรเกษตรกรจะมีทั้งผสมเองและซื้อสำเร็จรูป และใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นมาเสริม ความต้องการบริโภคมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรและนักท่องเที่ยวที่คาดการณ์ว่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากกัมพูชายังผลิตได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ประกอบกับกัมพูชามีนักท่องเที่ยวเข้ามาประมาณปีละ 2.5 ล้านคน ทำให้มีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะเนื้อสุกร ทำให้ต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ไทย จีน เวียดนาม เป็นต้น ซึ่งกัมพูชามีเป้าหมายที่จะพัฒนาการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภค แต่เกษตรกรยังขาดแคลนเงินทุน และความรู้ด้านการเลี้ยงที่ทันสมัย จึงยังต้องพึ่งพาจากต่างประเทศในด้านเทคโนโลยีการผลิตสุกร ถ้ากัมพูชามีการผลิตเพิ่มมากขึ้นอาจจะกระทบต่อการส่งออกสุกรมีชีวิตของไทย

2) ข้อเสนอแนะ

- 2.1) ปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการขนส่ง ให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค
- 2.2) เร่งจัดทำเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อยในภาคตะวันออกให้สำเร็จ เพื่อให้สามารถส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ได้เพิ่มขึ้น
- 2.3) ร่วมกำหนดมาตรฐานในการส่งออกและนำเข้าของประเทศใน AEC ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและสามารถปฏิบัติได้

5.1.2 โคเนื้อ

1) สรุป

ศักยภาพการผลิตโคเนื้อของกัมพูชายังมีไม่มากนัก เนื่องจากการเลี้ยงเพื่อใช้แรงงานและเป็นทรัพย์สิน เกษตรกรจะขายโคเนื้อเมื่อโคใช้ไถนาไม่ได้ และต้องการเงินเพื่อใช้จ่ายในกรณีต่างๆ กัมพูชายังไม่มีความพร้อมด้านการเลี้ยงและสุขอนามัยสัตว์ ถึงแม้ว่าจะมีองค์กรจากต่างประเทศเข้ามาช่วยเหลือด้านอาหารสัตว์ และการใช้มูลสัตว์ในการผลิตพืช ปริมาณการผลิตโคเนื้อของกัมพูชาค่อนข้างน้อย และมีแนวโน้มลดลงเพราะมีการใช้เครื่องจักรในการไถนาแทนการใช้แรงงานโค ประกอบกับมีพ่อค้าจากต่างประเทศเข้ามากว้านซื้อทำให้มีจำนวนโคเริ่มลดลง รวมทั้งมีนายทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุนในการผลิตพืช ทำให้พื้นที่เลี้ยงโคเนื้อจำกัดขึ้น และความต้องการบริโภคของผู้บริโภคลดลง เนื่องจากราคาเนื้อโคปรับตัวสูงขึ้นสำหรับเนื้อโคที่บริโภคจะมาจากโคเนื้อที่ผลิตเองในประเทศกับนำเข้าจากต่างประเทศ โดยการนำเข้าเนื้อโคคุณภาพส่วนใหญ่จะใช้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นโอกาสที่ดีของเกษตรกรที่ผลิตเนื้อโคคุณภาพของไทย ที่จะมีตลาดส่งออกที่น่าสนใจอีกตลาดในอนาคต กัมพูชาจึงเป็นตลาดที่น่าสนใจในการส่งออก มากกว่าที่จะเป็นคู่แข่ง

2) ข้อเสนอแนะ

2.1) ควรมีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่ม AEC รวมถึงค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อให้การส่งออกง่ายขึ้น และสามารถเอื้ออำนวยด้านการขนส่งสินค้า เนื่องจากโคมิชีวิตสามารถส่งออกได้ แต่เนื้อโคไม่สามารถส่งออกได้เนื่องจากมีกฎระเบียบและขั้นตอนในการนำเข้าของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันมาก จึงควรมีการประชุมหารือในกลุ่มประเทศ AEC เพื่อกำหนดมาตรฐานในการส่งออกและนำเข้าที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ทุกประเทศสามารถปฏิบัติได้

2.2) สนับสนุนให้มีการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพให้เพียงพอที่จะส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง

5.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

5.2.1 สุกร

1) สรุป

การเลี้ยงสุกรในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงสุกรพันธุ์พื้นเมือง โดยปล่อยให้สุกรหาอาหารกินเองตามธรรมชาติ อาจมีการให้รำ เผือก มัน เสริมบ้าง แต่ไม่มีการขังคอกเป็นหลักแหล่ง ในปัจจุบันมีการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับความต้องการบริโภคของประชาชนภายในประเทศและนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้รูปแบบการเลี้ยงสุกรเป็นระบบฟาร์มขยายตัวเพิ่มขึ้น

2) ข้อเสนอแนะ

2.1) ปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการขนส่ง ให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค

2.2) เร่งจัดทำเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อยในภาคตะวันออกให้สำเร็จ เพื่อให้สามารถส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ได้เพิ่มขึ้น

2.3) ร่วมกำหนดมาตรฐานในการส่งออกและนำเข้าของประเทศใน AEC ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและสามารถปฏิบัติได้

5.2.2 โคเนื้อ

1) สรุป

การเลี้ยงโคเนื้อในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์พื้นเมือง โดยปล่อยให้หากินเองตามธรรมชาติในพื้นที่ทุ่งหญ้า และทุ่งนา ในช่วงที่ไม่มีการเพาะปลูกส่วนในช่วงที่มีการเพาะปลูกจะต้อนขึ้นไปเลี้ยงบนพื้นที่ตอย มีการให้พืชแห้ง เช่น ต้นข้าวโพด และฟาง เสริมบ้าง สำหรับรูปแบบการเลี้ยงจะเป็นการกั้นคอกแบบเพิงเพื่อกันฝนให้โคเนื้อได้อาศัย และกั้นพื้นที่ไม่ให้โคออกไปรบกวนการทำเกษตรอื่นๆ ซึ่งเป็นการใช้พื้นที่ร่วมกันของหลายครอบครัว และมีการผลัดเปลี่ยนกันไปดูแลบ้างเป็นครั้งคราว การเลี้ยงเน้นเพื่อใช้บริโภคในประเทศเป็นหลัก

2) ข้อเสนอแนะ

2.1) ควรมีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่ม AEC รวมถึงค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อให้การส่งออกง่ายขึ้น และสามารถเอื้ออำนวยด้านการขนส่งสินค้า เนื่องจากโคมีชีวิตสามารถส่งออกได้ แต่เนื้อโคไม่สามารถส่งออกได้เนื่องจากมีกฎระเบียบและขั้นตอนในการนำเข้าของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันมาก จึงควรมีการประชุมหารือในกลุ่มประเทศ AEC เพื่อกำหนดมาตรฐานในการส่งออกและนำเข้าที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ทุกประเทศสามารถปฏิบัติได้

2.2) สร้างฐานการผลิตร่วมกันและนำร่องการผลิตเนื้อโค ภายใต้สัญลักษณ์การค้า “เนื้อโค AEC” โดยให้ สปป.ลาว ผลิตโคเนื้อต้นน้ำส่งมาให้ไทย

5.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า

5.3.1 สุกกร

1) สรุป

เมียนมาร์มีจำนวนสุกร 10.31 ล้านตัว ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบรายย่อย โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในภาคกลาง พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกร ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่ทำได้ทั่วไป เช่น รำผสมข้าวหนึ่ง ปลายข้าว เป็นต้น ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 53.89 - 68.59 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 127.37 - 156.77 บาทต่อกิโลกรัม มีการส่งออกสุกรมีชีวิต ไปยังจีนและอินเดีย และมีการนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งและสุกรแปรรูปจากออสเตรเลีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย เมียนมาร์มีผลผลิตสุกรน้อยกว่าไทยประมาณ 3 เท่า และมีความรู้และเทคโนโลยีที่ล่าหลังไทย จึงคาดว่าจะไม่กระทบต่อการผลิตของไทยเท่าใดนัก เนื่องจากเมียนมาร์มีการผลิตเพื่อสนองต่อผู้บริโภคในประเทศ และอาจจะมีการส่งออกไปทางจีนและอินเดียบ้าง ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก อีกทั้งไทยมีศักยภาพในการส่งสุกรพันธุ์ระดับ GP ไปยังเมียนมาร์ เพื่อขยายพันธุ์ เนื่องจากไทยมีความก้าวหน้ามากกว่าในด้านการผลิตพันธุ์

2) ข้อเสนอแนะ

2.1) ปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการขนส่งให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค

2.2) เจรจาระหว่างกันในกลุ่มประเทศอาเซียน ทางด้านโลจิสติกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในด้านการขนส่งซึ่งมีต้นทุนสูง

2.3) ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในแต่ละประเทศอาเซียนเพื่อรองรับตลาดที่ใหญ่ขึ้นและผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย

2.4) ร่วมกำหนดมาตรฐานในการส่งออกและนำเข้าของประเทศใน AEC ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

5.3.2 โคนื้อ

1) สรุป

เมียนมาร์มีจำนวนโคนื้อ 14.02 ล้านตัว ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบรายย่อย มีโคนื้อครัวเรือนละ 3-5 ตัว แหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ทางด้านเหนือติดกับอินเดีย พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นลูกผสมพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคนื้อ เช่น หญ้า ฟางข้าว ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคาโคนืมีชีวิตเฉลี่ย 88.18 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 195.96 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคนืมีชีวิตมีการส่งไปยังไทยและจีน ไม่มีการนำเข้าโคนืมีชีวิตแต่มีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เช่นเดียวกับไทย เมียนมาร์มีศักยภาพในการผลิตโคนื้อ และมีจำนวนโคนื้อมากกว่าไทยกว่า 2 เท่า แต่จากข้อจำกัดด้านกฎหมายที่ห้ามส่งออกโคนื้อ และการขนส่งที่ไม่สะดวก จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมโคนื้อ การที่อัตราแลกเปลี่ยนผันผวน ค่าเงินบาทอ่อนตัว เงินจาดแข็งค่าขึ้น ส่งผลให้ไทยซื้อโคนื้อมากขึ้นจากเมียนมาร์ในราคาที่สูงขึ้น ในอนาคตหากเมียนมาร์มีความร่วมมือภายในประเทศที่แน่นแฟ้นขึ้น ทั้งกลุ่มชนกลุ่มน้อยและฝ่ายทหาร มีนโยบายที่ชัดเจนขึ้น จะส่งผลดีต่อการร่วมมือในการควบคุมโรคระหว่างประเทศ

2) ข้อเสนอแนะ

2.1) สร้างระบบการผลิตแบบเครือข่าย (Cluster) เพื่อเพิ่มความสามารถด้านการผลิตและสามารถส่งออกไปยังตลาดในประเทศเพื่อนบ้านได้

2.2) ควรมีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่ม AEC รวมถึงค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อให้การส่งออกง่ายขึ้น และสามารถเอื้ออำนวยด้านการขนส่งสินค้า เนื่องจากโคนืมีชีวิตสามารถส่งออกได้ แต่เนื้อโคไม่สามารถส่งออกได้เนื่องจากมีกฎระเบียบและขั้นตอนในการนำเข้าของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันมาก จึงควรมีการประชุมหารือในกลุ่มประเทศ AEC เพื่อกำหนดมาตรฐานในการส่งออกและนำเข้าที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ทุกประเทศสามารถปฏิบัติได้

2.3) ควรศึกษากฎระเบียบการนำเข้าของแต่ละประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้ในการส่งออกนำเข้าได้

2.4) ไทยควรมีการเจรจาขอให้เมียนมาร์ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องทางด้านปศุสัตว์ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมโคนื้อ และเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้ากับประเทศในกลุ่มอาเซียน เนื่องจากเมียนมาร์ปิดประเทศมาเป็นเวลานาน กฎหมายบางอย่างล้าสมัย

2.5) ควรมีการเจรจากับประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างฐานการผลิตโคนื้อมาร่วมกัน

2.6) สร้างฐานการผลิตร่วมกันและนำร่องการผลิตเนื้อโค ภายใต้สัญลักษณ์การค้า “เนื้อโค AEC”

2.7) จัดทำระบบรหัสประจำตัวสัตว์ในแต่ละประเทศให้มีมาตรฐานเดียวกัน ให้สามารถเชื่อมโยงและสามารถใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับได้

บรรณานุกรม

- กรมเลี้ยงสัตว์และการประมง. 2555. **บทรายงานย่อการผลิตสัตว์และปลา ระหว่างปี 2010-2011 และ ทิศทางแผนการ 2011-2012.** กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
- กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้. 2555. **การสำรวจสถิติกสิกรรมทั่วประเทศ ระหว่างปี 2010/11 ผลได้รับโดย ย่อ.** สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2555. **สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2556.** กระทรวง เกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา ตันธนวัฒน์ และคณะ. 2552. **เศรษฐศาสตร์ทั่วไป.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://e-book.ram.edu/e-book/e/EC103/chapter13.pdf> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 1 กันยายน 2556).
- Department Animal Health and Production. 2555. **Livestock Development in Cambodia.** Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries. Cambodia. [online]. เข้าถึงได้จาก: http://www.ildex.com.vn/doc_viewer.aspx?fileName=/upload/document/1LivestockDevelopmentinCambodia-EN.pdf (วันที่สืบค้นข้อมูล: 10 ตุลาคม 2555).
- Department of Planning. 2555. **Agricultural Statistics.** The Ministry of Agriculture and Forestry of Laos.
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2556. **Production.** [online]. เข้าถึงได้จาก: http://faostat3.fao.org/faostat-gateway/go/to/browse/Q/*E (วันที่สืบค้น ข้อมูล: 10 กรกฎาคม 2556).
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2556. **Production.** [online]. เข้าถึงได้จาก: http://faostat3.fao.org/faostat-gateway/go/to/browse/Q/*E (วันที่สืบค้น ข้อมูล: 30 กรกฎาคม 2556).
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2556. **Swine Marketing in Cambodia: Reducing Market Distortions, Improving Competitiveness, and Ensuring Safe Trade.** [online]. เข้าถึงได้จาก: http://cdn.dairyasia.org/APHCA/dmdocuments/APHCA%20Publications/swine_marketing_in_cambodia_-_fao-usaid-eu_-_final.pdf (วันที่สืบค้นข้อมูล: 28 พฤศจิกายน 2555)
- International Trade Centre. 2556. **Import & export values.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.trademap.org/SelectionMenu.aspx> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 12 กรกฎาคม 2556).
- International Trade Centre. 2556. **Import & export value.** [online]. เข้าถึงได้จาก: www.trademap.org/SelectionMenu.aspx (วันที่สืบค้นข้อมูล: 20 กรกฎาคม 2556).

- Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries, 2557. **Cambodia Country Report On Agriculture, Water and Food Security.** [online]. เข้าถึงได้จาก: http://www.maff.go.jp/j/kokusai/kokkyo/other_meeting/pdf/cambodia.pdf (วันที่สืบค้นข้อมูล: 27 สิงหาคม 2557).
- Ministry of Livestock and Fisheries. 2556. **Livestock Statistics.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.livestock-fisheries.gov.mm> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 3 กรกฎาคม 2556).
- Mr. Sak Choeun Mr. Thong Sros. 2551. **Value Chain for Pig Meat Marketing in Cambodia.** [online]. เข้าถึงได้จาก: http://cdn.aphca.org/dmdocuments/Study/PAP_08_Cambodia%20Value%20Chain%20for%20Pig%20Meat%20Marketing.pdf (วันที่สืบค้นข้อมูล: 15 ตุลาคม 2555)
- Myanmar Livestock Federation. 2555. **Paving the way towards sustainable livestock in Myanmar.** Myanmar.
- National Agriculture and Forestry Research Institute. 2556. **Increasing household pig production to match demand from traders.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nafri.org.la/index.php/en/nafri-newsletter-a-journaldoc-details/439-pig-marketing-in-luang-prabang> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 1 กุมภาพันธ์ 2556).
- P Samkol, K Borin and Sovann2. 2551. **Pig systems in Southeast Asia-The case of Cambodia.** [online]. เข้าถึงได้จาก: http://www.ilri.cgiar.org/InfoServ/Webpub/fulldocs/Pig%20Systems_proceeding/CH_04_Borin_Sovann.pdf (วันที่สืบค้นข้อมูล: 10 ตุลาคม 2555)
- Pen Miranda, Darryl Savage, Werner Stür and Seng Mom. 2551. **Cattle production of smallholder farmers in Kampong Cham province, Cambodia.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://aci.gov.au/files/pr138.pdf> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 26 สิงหาคม 2557)
- Phanxay Ingxay. 2552. **Food security through the livestock (cattle and buffalo) production: case study at phonxay district, luangphabang province, Loa PDR.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nafri.org.la/index.php/en/nafri-newsletter-a-journal> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 1 กุมภาพันธ์ 2556).
- Suon Sothoeun. 2555. **Livestock Production in Cambodia: Demand, Supply, Potential and FutureTrend.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://mekonglivestock.files.wordpress.com/2013/10/suon-cambodia-livestock-2012.pdf> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 26 สิงหาคม 2557)